
Sprawozdanie z czynności administracyjnych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 30, 45-151

1937

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

11. Biblioteka Centralna.

Kierownikiem Biblioteki był p. Marcei Handelsman, bibliotekarką — p. Henryka Szellerowa, pomocnicą bibliotekarki — p. Irena Piwnicka.

Księgozbiór Biblioteki C. liczy obecnie 14.238 numerów dzieł skatalogowanych, to jest o 338 więcej, niż w roku ubiegłym. W dziale czasopism przybyło 27 numerów, w tym 7 czasopism krajowych i 20 zagranicznych. Niezależnie od tych pozycji przybyło jeszcze 200 voluminów wydawnictw seryjnych i ciągłych, które wpisano do katalogu pod numerami już istniejącymi. Książki te otrzymała Biblioteka Centralna T. N. W. drogą stałej wymiany wydawnictw lub w postaci darów osób prywatnych, z pośród których należy wymienić pp.: J. Rotblata, profesorów: V. Cadere, P. Sergescu, W. Sierpińskiego, L. Staniewicza, dr R. A. Vaccarezza. Wypożyczono do domu 498 vol. Po za osobami prywatnymi ze zbiorów Biblioteki Centralnej T. N. W. korzystała Biblioteka Ordynacji Zamoyskiej i Państwowy Instytut Meteorologiczny.

W roku sprawozdawczym usunięto wszystkie zaległości w Bibliotece oraz uporządkowano i rozsegregowano 550 vol. czasopism zagranicznych, wydawnictw seryjnych oraz ciągłych (z lat ubiegłych), których większość o charakterze specjalnym przesłano poszczególnym zakładom T. N. W., a pozostałą ilość 162 vol. skatalogowano.

Doprowadzono też do porządku wszystkie wydawnictwa T. N. W., a nadto obliczono, zapakowano i częściowo przeniesiono z tymczasowych składów do specjalnie urządzonego magazynu, znajdującego się w podziemiach Pałacu Staszica.

III.

Sprawozdanie z czynności administracyjnych.

W okresie sprawozdawczym urząd Prezesa Towarzystwa Naukowego Warszawskiego piastował p. Wacław Sierpiński, Wiceprezesem był p. Tadeusz Brzeski, Sekretarzem Generalnym — p. Stefan Mazurkiewicz, Zastępcą Sekretarza Generalnego — p. Adam Krokiewicz; Przewodniczącym Wydziału I był p. Józef

Ujejski, Zastępcą Przewodniczącego — p. Stanisław Szober, Sekretarzem — p. Stanisław Słoński, Zastępcą Sekretarza — p. Adam Krokiewicz; Przewodniczącym Wydziału II — p. Marceli Handelsman, Zastępcą Przewodniczącego — p. Tadeusz Brzeski, Sekretarzem — p. Władysław Tatarkiewicz, Zastępcą Sekretarza — p. Zygmunt Batowski; Przewodniczącym Wydziału III — p. Stanisław Józef Thugutt, Zastępcą Przewodniczącego — p. Stefan Mazurkiewicz, Sekretarzem — p. Kazimierz Kuratowski, Zastępcą Sekretarza — p. Czesław Białobrzeski; Przewodniczącym Wydziału IV — p. Mieczysław Konopacki, Zastępcą Przewodniczącego — p. Jan Sosnowski, Sekretarzem — p. Witold Stefański, Zastępcą Sekretarza — p. Waclaw Roszkowski; Przewodniczącym Wydziału V — p. Aleksander Wasiutyński, Zastępcą Przewodniczącego — p. Wiesław Chrzanowski, Sekretarzem — p. Kazimierz Bassalik.

Skarbnikiem był p. Wiktor Lampe, redaktorem naczelnym wydawnictw — p. Bolesław Hryniewiecki.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodziłi pp.: Czesław Białobrzeski, Bolesław Hryniewiecki, Jan Łukasiewicz, Ludwik Szperl i Konstanty Żórawski.

Na ogólnym Zebraniu administracyjnym T. N. W. w dniu 24 listopada 1936 r. na członków Towarzystwa wybrani zostali:

Do Wydziału I — na członków zwyczajnych miejscowych — pp.: Witold Doroszewski, Stanisław Schayer i Antoni Śmieszek; na członków korespondentów — pp.: Stanisław Adamczewski, Tadeusz Stanisław Grabowski, Witold Jabłoński, Tadeusz Makowiecki, Kazimierz Piekarski, Leon Płoszewski, Zygmunt Szweykowski i Ananiasz Zajączkowski.

Do Wydziału II — na członków zwyczajnych zamiejscowych — pp.: Tadeusz Mańkowski i Leon Piniński; na członków korespondentów — pp.: Stanisław Bodniak, Jadwiga Karwasieńska, Stefan Komornicki, Czesław Leśniewski, Tadeusz Mantuffel, Henryk Paszkiewicz i Bronisław Pawłowski.

Do Sekcji nauk prawniczych i ekonomicznych przy Wydziale II — na członków zwyczajnych zamiejscowych — pp.: Henryk Truchy, Czesław Znamierowski i Florian Znaniecki; na członków korespondentów — pp.: Jan Adamus, Stanisław Arnold, Wojciech Hejnosz i Adam Vetulani.

Do Wydziału III—na członków korespondentów—pp.: Jan Czarnocki, Walenty Dominik, Antoni Gałęcki, Bronisław Kna-ster, Roman Małachowski, Stanisław Ruziewicz, Jan Samsonowicz i Zbigniew Sujkowski.

Do Wydziału IV — na członka zwyczajnego zamiejscowe-
go — p. Leon Marchlewski; na członków korespondentów —
pp.: Stanisław Minkiewicz i Roman Poplewski.

Do Wydziału V — na członków zwyczajnych miejsco-
wych — pp.: Karol Bohdanowicz i Władysław Bratkowski; na
członków zwyczajnych zamiejscowych — pp.: Kazimierz Bartel,
Stefan Bryła, Stefan Drzewiecki, Karol Dziewoński, Lucjan Gra-
bowski, Edwin Hauswald, Eugeniusz Kwiatkowski, Maksymilian
Matakiewicz, Maksymilian Thullie i Kasper Weigel.

Do Sekcji nauk rolniczych przy Wydziale V — na człon-
ków zwyczajnych miejscowych — pp.: Marian Górski i Karol
Pomianowski; na członka zwyczajnego zamiejscowego — p. Ka-
rol Malsburg.

W okresie sprawozdawczym zmarli następujący członko-
wie Towarzystwa: Stanisław Serkowski (1 IX 1936 r.), Henryk
Nusbaum (18 II 1937 r.), Władysław Natanson (26 II 1937 r.),
Aleksander Rothert (4 III 1937 r.) i Wacław Tokarz (3 V 1937 r.).

Zarząd T. N. W. odbył w okresie sprawozdawczym 8 po-
siedzeń (26 X, 23 XI i 14 XII 1936 r., 25 I, 18 II, 8 III, 26 IV
i 21 VI 1937 r.); Komisja Rewizyjna — 1 posiedzenie (17 XI
1936 r.); nadto odbyły się 3 ogólne Zebrania administracyjne
(24 XI 1936 r., 22 II i 30 VI 1937 r.), oraz 8 Zebrań admini-
stracyjnych Wydziału I (21 X i 4 XI 1936 r., 27 I, 17 II, 3 III, 17 III,
19 V i 2 VI 1937 r.); 12 Zebrań Wydziału II (20 X, 3 XI i 15 XII
1936 r., 25 I, 15 II, 9 III, 13 IV, 10 V, 18 V, 24 V, 8 VI i 10
VI 1937 r.); 7 Zebrań Wydziału III (27 X i 24 XI 1936 r., 19 I,
25 II, 16 III, 11 V i 24 VI 1937 r.); 7 Zebrań Wydziału IV (5 XI
i 3 XII 1936 r., 14 I, 4 II, 4 III, 7 V i 3 VI 1937 r.).

Nowi członkowie T. N. W.:

St a n i s ł a w A d a m c z e w s k i urodził się w 1883 r.
w Warszawie, gimnazjum ukończył w r. 1903 w Płocku, studia
wyższe odbywał w Dorpacie, Zurychu i Lwowie, stopień doktora

filozofii uzyskał w 1923 r. w Warszawie. W r. 1935 habilitował się z historii literatury polskiej na Uniwersytecie w Poznaniu. Od r. 1907 był nauczycielem gimnazjów prywatnych; obecnie jest dyrektorem Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej w Warszawie oraz, jako docent historii literatury polskiej, prowadzi zleczone wykłady tego przedmiotu w Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

1) Trzy ody do młodości. Sfinks, 1913; 2) Oblicze poetyckie Bartłomieja Zimorowicza. Kasa im. Mianowskiego, 1928; 3) Pojęcie romantyzmu u Stan. Brzozowskiego. Przegląd Współczesny, 1929; 4) Serce nienasycone, książka o Żeromskim. Wegner, Poznań, 1930; 5) Artykuły z dziedziny metodyki badań literackich. Pion, luty i sierpień 1936; 6) Stefan Żeromski, zarys biograficzny. Państw. Wyd. Ks. Szk., Lwów, 1936.

Jan Józef Adamus urodził się dnia 12 marca 1896 roku w Krakowie. Wychowany we Wschodniej Małopolsce, złożył egzamin dojrzałości w Stanisławowie w r. 1914. Studia na Wydziale prawnym odbywa w latach 1915—1920 na Uniwersytetach w Wiedniu i we Lwowie; w r. 1920 składa ostatnie egzaminy. W r. 1927 promuje się we Lwowie na doktora praw na podstawie pracy p. t. „Zastaw w prawie litewskim w w. XV i XVI”. Z chwilą wybuchu wojny światowej należy do t. zw. Legionu Wschodniego, (rozwiązanego), od listopada 1918 bierze udział w obronie Lwowa i w wojnach 1918—1920, zrazu w formacjach frontowych, potem w Sądzie polowym 5 dywizji piechoty. Po demobilizacji pozostaje w czynnej służbie wojskowej, jako oficer korpusu sędziowskiego, aż do dnia 28 lutego 1930, kiedy na własną prośbę przechodzi w stan spoczynku i oddaje się całkowicie nauce. Równocześnie od r. 1924 pełni obowiązki st. asystenta przy katedrze historii prawa polskiego na Uniwersytecie Jana Kazimierza aż do przeniesienia się w r. 1933 do Wilna, gdzie na Uniwersytecie Stefana Batorego habilituje się i obejmuje stanowisko kierownika Archiwum Miejskiego.

Jest członkiem przybranym Towarzystwa Naukowego we Lwowie, członkiem Wydziału III Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie i członkiem Société d'histoire du droit w Paryżu. Jest

członkiem redakcji „Przewodnika historyczno-prawnego”. Posiada rumuński order „Gwiazdy Rumunii” (kawalerski), Medal Niepodległości, Krzyż Obrony Lwowa i Orleńta.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Zastaw w prawie litewskim XV i XVI wieku. Pamiętnik historyczno-prawny, pod red. P. Dąbkowskiego, t. 1, z. 7, Lwów, 1925;
- 2) W sprawie stosunku prawa ludowego do kodyfikacji prawa prywatnego. Głos Prawa, 1925, r. I, nr 9—10;
- 3) Z zagadnień prawa litewskiego. Pamiętnik historyczno-prawny, t. 2, z. 3, Lwów, 1926;
- 4) Uwagi o pierwotnym małżeństwie polskim i słowiańskim. Tamże t. 4, z. 1, Lwów, 1927;
- 5) Uwagi nad kwestią charakterystyki prawnej polskiego pozwu średniowiecznego. Pamiętnik 30-lecia pracy naukowej prof. P. Dąbkowskiego, Lwów, 1927;
- 6) Oskarżyciel prywatny i pokrzywdzony w wojskowym prawie karnym. Wojskowy Przegląd Prawn. r. I, 1928;
- 7) Niestawienictwo. Tamże;
- 8) Lithuanie et Pologne. Le monde slave;
- 9) Niemiecka nowela z r. 1926 do kodeksu karnego wojskowego. Wojsk. Przegl. Prawn., 1929, r. II;
- 10) Jeszcze o niestawienictwie. Tamże;
- 11) O wypadkach mniejszej wagi uwag parę. Tamże;
- 12) O tytule panującego i państwa litewskiego parę spostrzeżeń. Kwart. Hist. 1930, t. 44;
- 13) Bibliografia prac Władysława Abrahama. Księga pamiątkowa ku czci Władysława Abrahama, t. 2, 1931;
- 14) Przegląd źródeł polskiego prawa wojskowego za czasów Księstwa Warszawskiego, Królestwa Polskiego i powstania listopadowego. Wojsk. Przegl. Prawn. 1931, r. 4;
- 15) Państwo litewskie w latach 1386—1398. Księga pamiątkowa ku uczczeniu 400-ej rocznicy wydania I statutu litewskiego, Wilno, 1932;
- 16) W sprawie kodeksu dyplomatycznego Litwy. Sprawozdania Tow. Nauk. we Lwowie, 1932, r. 12;
- 17) Kodeks dyplomatyczny Litwy. Ateneum Wileńskie, 1930, r. 8;
- 18) W. A. Maciejowski a program srovnaciiho dějepisu práv slovanských. Právni Obzor, r. 15, nr. 5, Bratysława, 1932;
- 19) Przegląd źródeł powstańczego prawa wojskowego. Wojsk. Przegl. Prawn. 1932, r. 5, nr 1;
- 20) Nieco o odwadze i tchórzostwie. Tamże;
- 21) I Zjazd prawników słowiańskich w Bratysławie w 1933 r. Tamże;
- 22) Z badań nad dzierżeniem w polskim prawie średniowiecznym. Pamiętnik histor.-prawny, t. 12, z. 5, Lwów, 1923;
- 23) W. A. Maciejowski und das Programm der slavischen Rechtsgeschichte. Przewodnik historyczno-prawny, 1933, r. 3;
- 24) Tchórzostwo w nowym k. k. w. Wojsk. Przegl. Prawn. 1933, r. 6;
- 25) Ś. p. Oswald Balzer. Przewodnik histor.-prawny, 1933, r. 3;
- 26) Ś. p. Oswald Balzer. Przegl. prawa i administracji 1933;
- 27) O prawno-państwowym stosunku Litwy do Polski. Pamiętnik VI Zjazdu historyków polskich w Wilnie, t. 1, 1935;
- 28) O archiwa miejskie i gminne. Tamże;
- 29) Wydawnictwa źródeł do historii Litwy. Tamże;
- 30) O mniemanej łączycykiej ustawie sukcesyjnej roku 1180. Collectanea Theologica, ku czci ks. J. Fijałka, t. 17, 1936;
- 31) O Lelewelu parę uwag. Księga pamiątkowa ku czci L. Pinińskiego, t. 1,

1936; 32) O stanowisku Bobrzyńskiego w dziejopisarstwie polskim. Przewodnik histor.-prawny, 1937; 33) St. Zakrzewski i problemy syntezy dziejów polskich. Tamże.

Ponadto opublikował szereg przyczynków, notatek, recenzyj i sprawozdań w polskich czasopismach prawniczych i historycznych.

Stanisław Arnold.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Kazimierz Bartel urodził się 3 marca 1882 r. we Lwowie, szkoły początkowe ukończył w Stryju, po czym państwową (austriacką) Szkołę Przemysłową we Lwowie z dyplomem majstra ślusarskiego w r. 1898. Pracował w charakterze mechanika przez 2 lata, przygotowując się równocześnie do matury, którą złożył w szkole realnej we Lwowie we wrześniu 1901 r., następnie zapisał się na Wydział Mechaniczny Politechniki Lwowskiej. W r. 1907 uzyskał dyplom inżyniera-mechanika. Następnie objął stanowisko asystenta przy katedrze geometrii wykresłnej, a jednocześnie studiował na Uniwersytecie Jana Kazimierza na Wydziale Filozoficznym matematykę i filozofię przez lata 1908 i 1909. W jesieni 1909 r. wyjechał na studia do Monachium, gdzie pozostawał przez rok, zajmując się głównie geometrią wykresłną, syntetyczną i perspektywą, a także matematyką (prof. Doehlemann, Voss, Lindemann). Po powrocie objął zastępczo wykłady geometrii wykresłnej na Politechnice Lwowskiej, zdał doktorat z geometrii wykresłnej i habilitował się z tego przedmiotu. W październiku 1912 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym geometrii wykresłnej na Politechnice Lwowskiej. Zmobilizowany 1 sierpnia 1914 r., rozpoczął służbę wojskową jako zwykły żołnierz, a w kwietniu 1918 r. w stopniu porucznika został zwolniony z powodu choroby. Podjął znów pracę na Politechnice, ale już 3 listopada 1918 r. stanął w obronie Lwowa. W czerwcu 1919 r. powołany został z szeregów do Sztabu Generalnego do Warszawy (w randze majora), gdzie pozostawał do listopada 1919 r. W grudniu 1919 r. został mianowany ministrem kolei i na tym stanowisku przetrwał do grudnia 1920 r., po czym wrócił na Politechnikę. W listopadzie 1922 r. wybrany był posłem. W maju 1926 r. objął szefostwo rządu i czy to jako

Prezes Rady Ministrów i równocześnie minister kolei, lub (krótko) minister oświaty, czy to jako vice-premier, pozostawał na tych urządach do kwietnia 1929 r. W grudniu 1929 r. zostaje jeszcze raz premierem; ustępuje w kwietniu 1930 r. i wraca na Politechnikę Lwowską. Zna Niemcy (pracował w bibliotekach i galeriach Berlina, Monachium, Drezna, Kolonii, Kassel, Frankfurtu n/M), Francję (kilka miesięcy w Paryżu), Włochy (Florencja, Siena, Verona, Padwa, Wenecja, Rzym, Neapol), Austrię (Wiedeń, Salzburg), Węgry (Budapeszt).

W roku 1936 Politechnika Lwowska nadała mu tytuł doktora honoris causa. Posiada odznaczenia: „Orzeł Biały“, Wielka Wstęga „Polonia Restituta“, „Virtuti Militari“, „Krzyż Walecznych“, „Krzyż Niepodległości“, kilkanaście Wielkich Wstęg zagranicznych (w tym Legii Francuskiej) i szereg innych.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) O pewnym zastosowaniu aksonometrii do perspektywy. Lwów, 1909; 2) Kilka uwag o t. zw. perspektywach równoległych, Lwów, 1912; 3) O utworach szeregów i pęków inwolucyjnych, Warszawa, 1912; 4) O płaskich utworach inwolucyj stopnia czwartego rodzaju zerowego, Warszawa, 1913; 5) Sur une méthode géométrique de formation de quelques surfaces réglées d'ordre supérieur. Comptes rendus, Paris, 1914; 6) Wstęp do wykładów geometrii wykreślnej, Lwów, 1911; 7) Geometria rzutów cechowanych, Warszawa, 1914; 8) Geometria wykreślna. Wyd. I Lwów, 1919, wyd. II, 1922; 9) Perspektywa malarska, tom I, Lwów, 1928; 10) Kottierte Projektionen. Teubner, Leipzig, 1933; 11) Malerische Perspektive. Bd. I, Teubner, Leipzig, 1934. *W druku*: Malerische Perspektive. Bd. II, Teubner.

Stanisław Bodniak.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Karol Bohdanowicz urodził się w r. 1865 w Lucynie (Inflanty Polskie). W r. 1881 ukończył w Niżnim Nowgorodzie szkołę średnią (gimnazjum wojskowe), zaś w r. 1896 w Petersburgu — Instytut Górniczy ze stopniem inżyniera górniczego. W latach 1886—1888 jako geolog pracował przy budowie kolei Zakaspijskiej i Złatoustowskiej oraz w Departamencie

Górnictwem; w latach 1889—1890 brał udział w ekspedycji wojennej pułkownika M. Piewcowa do Azji Środkowej i Tybetu; w latach 1892—1894 kierował pracami geologicznymi, związanymi z zamierzoną budową kolei Syberyjskiej na odcinku od Uralu do Bajkału; w latach 1895—1900 stał na czele ekspedycji, poszukującej złota na wybrzeżach morza Ochockiego i na Kamczatce, na półwyspie Lao-dun w Chinach, na wybrzeżach morza Beringa i na półwyspie Czukockim. W r. 1901 został wybrany i mianowany geologiem Komitetu Geologicznego w Petersburgu. Z ramienia tego Komitetu w latach 1901—1911 wykonał szereg prac na Kaukazie, częściowo w Tiań-szaniu, oraz w Polsce. W r. 1902 został wybrany wykładowcą geologii w Instytucie Górnictwem i w Instytucie Inżynierów Komunikacji: stanowiska te zajmował do r. 1914. W r. 1903 po habilitacji został profesorem nadzwyczajnym, a w r. 1909—profesorem zwyczajnym geologii w Instytucie Górnictwem. W latach 1914—1917 był dyrektorem Komitetu Geologicznego, po czym do r. 1919 ponownie zajmował katedrę w Instytucie Górnictwem. W lipcu 1919 r. powrócił do Polski, a w roku 1921 został mianowany profesorem zwyczajnym geologii stosowanej w Akademii Górniczej w Krakowie. W r. 1935 przeniesiony został w stan spoczynku. Jest prof. honorowym Akademii Górniczej. Akademia ta nadała mu też doktorat nauk technicznych honoris causa. Jest członkiem honor. Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych, Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego, Stowarzyszenia Studentów Akademii Górniczej w Krakowie, oraz członkiem czynnym bądź też korespondentem szeregu towarzystw naukowych polskich i zagranicznych. W r. 1900 otrzymał złoty medal na Wystawie powszechnej w Paryżu za mapy topograficzne i geologiczne wybrzeży morza Ochockiego, w r. 1902 od Towarzystwa Geograficznego za podróż — wielki medal im. Przewalskiego i najwyższą nagrodę: złoty medal „Konstantinowski”, a w r. 1905 od Akademii Nauk — premię Heltersena za prace geologiczne. W r. 1936 odznaczony został krzyżem komandorskim orderu Odrodzenia Polski.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. Oryginalne przyczynki naukowe i komunikaty: 1) Taganajskoje i Achtienskoje miastorożdienja burago żeleznika w Złatoustowskom okrugie.

- Gornyj Żurnał Nr 11, Petersburg, 1885; 2) Oro-geologiczeskije nabludienja w nagornoj czasti Zakaspijskoj obłasti i w siewiernych prowincjach Persii. Izwiestja Geolog. Komitietu (Bull. Com. Géol), Nr 2—3, Petersburg, 1887; 3) Chorosanskija gory i kulturnaja połosa Zakaspijskoj obłasti. Izwiestja Geograficzeskago Obszczestwa, t. XXIII, Petersburg, 1887; 4) O miastorożdienji biriuzy około goroda Niszapura w Persii. Zapiski Mineralogiczeskago Obszczestwa (Verhandl. der Mineralog. Gesellsch.), t. XXIII, 1887; 5) Nieskolko słow ob orografiji i geologii siewiernej Persii. Izw. Geolog. Obszcz., t. XXIV, 1888; 6) Pojezdka na biriuzowija kopi Muadena wozlie Niszapura w Persii. Gorn. Żurnał, 1888; 7) Piśmo k prof. I. W. Muszkietowu iz Iarkenda. Izwiest. Geogr. Obszcz., t. XXV, 1889; 8) Opisanje niekotorych osadocznych obrazowanij Zakaspijskago kraja i czasti siewiernej Persii. Zapiski Minerał. Obszcz., t. XXVI, 1889; 9) Wtoroje piśmo w prof. I. W. Muszkietowu o Tibetskaj ekspedycji iz Kerji., Izw. Geogr. Obszcz., t. XXV, 1890; 10) Opredielenje okruga ochrony Starorusskich istocznikow mineralnych wod w Nowgorodskoj gub., Gorn. Żurnał, 1890; 11) Piśmo iz uroczyszczu Mandułyk na riece Czerczen-Darje. Izw. Geogr. Obszcz., t. XXVI, 1891; 12) Note préliminaire sur les observations géologiques faites dans l'Asie Centrale, Bull. Soc. Géol. France, t. XIX, 1891; 13) Geologiczeskija izsledowanja w Wostocznom Turkiestanie. Trudy Tibetskaj ekspedycji pod naczałstwom M. W. Piewcowa. Czast' II, St. Ptb., 1892; 14) Iz putieszestwija po Centralnoj Azji. Gorn. Żurnał, 1892; 15) Siewiero-zapadnyj Tibet, Kueńluń i Kaszgarja. Izw. Geogr. Obszcz., t. XXVII, 1892; 16) Geologiczeskaja karta Zakaspijskoj Obłasti (wspólnie z W. A. Obruczewym i N. N. Andrusowym pod red. I. W. Muszkietowa). Zapiski Minerał. Obszcz., t. XXVII, 1892; 17) Bericht über meine Teilnahme an der Pewzow'schen Expedition. Pettermann's Mitteilungen, 1892; 18) Miastorożdienja nefryta w Kueńłunie. Zapiski Miner. Obszcz., t. XXIX, 1892; 19) Iz pojezdki po niekotorym rudnikam zapadnoj Ewropy. Izw. Obszcz. Gornych Inżynierow, 1892; 20) Priedwaritielnyj otczet o geologiczeskich izsledowanjach, proizwiedionnych w Sibiri w 1892 godu. I. Iszymskaja stiep' mieźdu gor. Omskom i Pietropawłowskom. Gorn. Żurnał, 1893; 21) II Ob iskopajemom goriuczem w Jenisiejskoj gub. Gorn. Żurn., 1893; 22) Żeleznorudnyja miastorożdienja Jenisiejskoj gub. i Abakanskij żelezodielatielnyj zawod. Izw. Obszcz. Gorn. Inż., 1893; 23) Iszymskaja stiep' mieźdu Pietropawłowskom i Omskom w odnoszenji jeja wodonosnosti. Izw. Obszcz. Gorn. Inż., 1893, Nr 1; 24) O geograficzeskich rezultatach rabot w Akmolinskoj obłasti i Jenisiejskoj gub. ekspedycji Ministierstwa Gosudarstwiennych Imuszczestw. Izw. Geogr. Obszcz., t. XXIX, 1893; 25) Geologiczeskija izsledowanja wdol Sibirskoj żeleznoj dorogi w 1893 godu. Gorn. Żurnał, 1894; 26) Compte rendu sur les travaux géologiques le long du chemin de fer de Sibérie. Bull. du Com. Géologique, t. XII, 1894; 27) O sibirskich nefrytach. Zapiski Minerał. Obszcz., t. XXXI, 1894; 28) Priłożenje gipotezy skolženja (Rejera) k objasnieniju diślokacii w Zakaspijskom kraje. Izw. Geograf. Obszcz., t. XXXI, 1895; 29) Hypsometričeskija materiały K. Bogdanowicza, sobrannyje im wo wremia Tibetskaj ekspedycji 1889—1890 (wspólnie z A. A. Tillo). Izw. Geogr. Obszcz., t. XXXI,

- 1895; 30) Einige Bemerkungen über das System des Kwenlun., *Mittel. Wiener Geograph. Gesellschaft*, 1895; 31) *Matierjały po geologii i poleznym iskopajemym Irkutskoj gub. Gorn. Żurnał*, 1895, i to samo w „*Geolog. izsled. i razwiedocz. raboty po linji Sibirskoj żel. dorogi*”, wyp. 2, 1896; 32) Kueńluń. *Encykłopediczeskij słowar' Brokgauza-Efrona*. T. XVII, St. Petr., 1896; 33) *Wiesti iz Ochotsko-Kamczatskoj ekspedicii. Dwa piśma k prof. I. W. Muszkietowu. Izw. Geogr. Obszcz.*, t. XXXIII, 1897; 34) *Oczerk diejatelnosti Ochotsko-Kamczatskoj gornoj ekspedicii 1895—1898 g. Izw. Geogr. Obszcz.*, t. XXXV, 1899; 35) *Priedwaritielnyj otczet o rezultatach poiskowych i razwiedocznych na zołoto rabot, proizwiediennyh Ochotsko-Kamczatskoj ekspedicii na siewiero-zapadnom bieregu Ochotskago moria. Gorn. Żurnał*, 1899; To samo w jęz. franc. na wystawę r. 1900: *Résultats des explorations et des recherches de l'or accomplies par l'expédition d'Okhotsk—Kamtchatka sur la côte nord-occidentale de la mer d'Okhotsk*; 36) *O marekanitie bliż Ochotska. Zap. Minierał. Obszcz.*, t. XXXVII, 1899; 37) *Pamir i Lob-Nor.*, Po powodu statiej Sven Hedina. *Izw. Geogr. Obszcz.*, t. XXXVI, 1900; 38) *Ein Beitrag zur Geologie der Westküste des Ochotskischen Meeres.* (wspólnie z C. Diener'em). *Wiener Akad. d. Wissensch.*, B. CIX, 1900; 39) *Geologiczeskoje opisanje jużnoj okoniecznosti Liaodunskago połuostrowa w przedielach Kwantunskoj oblasti i jeja miestorożdjenja zołota. Materialy dla geologii Rossii*, izd. *Minierałog. Obszcz.*, t. XX, 1900; 40) *Oczerki Nome*, St. Petr., 1901; 41) *Oczerki Czukotskago połuostrowa*. St. Petr., 1901; 42) *Karta Kamczatki i siewiero-zapadnago pobierieżja Ochotskago moria*, po danym Ochotsko-Kamczatskoj gornoj ekspedicii 1895—98. *Izdanie Gornago Departamienta 1:840000*, 1901. Na czterech arkuszach (wspólnie z kapitanem Lelakinym); 43) *Zwei Uebersteigungen der Hauptkette des Kaukasus. Mém. du Comité Géologique*. T. XIX, 1902, (w jęz. ros. i streszcz. w jęz. niem. *Dysertacja na stopień naukowy nadzwyczajnego profesora Inst. Górniczego w Petersburgu*); 44) *Kilka uwag o trzęsieniu ziemi w Szemachie 30 I 1902. Bull. Acad. des Sciences St. Petersb.*, 1903; 45) *Geologiczeskije klimaty. Mir Bożyj* (czasopismo), Petersburg, 1903, (wykład habilitacyjny); 46) *Geologische Skizze von Kamtschatka. Petterm. Mittel.* 1904; 47) *Dragociennyje kamni. Mir Bożyj*, 1904; 48) *Zamietki o miestorożdienji marekanita około goroda Ochotska i geologiczeskij oczerk zapadnago pobierieżja Ochotskago moria od Nikołajewska na Amurie do Ochotska. Zbornik pamiaty I. W. Muszkietowa*, St. Peterb., 1905; 49) *Litieraturnaja sprawka o rasprostranienji w Zakaukazji i w Krymu wułkaniczeskich porod, zasłużiwajuszczich izsledowanja na primienienie ich w kaczestwie pribawok k hidrawliczeskim cementam. Bull. Com. Géol.*, 1905; 50) *O burowoj skwazinie w imienji Bonary. Bull. Com. Géol.*, 1905; 51) *Das Dibrar System im südöstlichen Kaukasus. Mém. du Com. Géol., Nouv. Série. Livre 26*, 1906 (w jęz. ros. i streszcz. w jęz. niem.); 52) *O miestorożdienjach swincowoj i cynkowoj rudy na Czukotskom połuostrowie. Bull. Com. Géol.*, 1906; 53) *Materialen zur Kenntniss des Muschelkalkes im Becken von Dombrowa. Mém. Com. Géol. Nouv. Série. Livre 35*, 1907, (w jęz. ros. z streszcz. jęz. niem.); 54) *O promyszlenom znaczenji Majkopskago nieftienosnago rajona. Bull.*

- Com. Géol., 1908; 55) O Majkopskom nieftienosnom rajonie. Bull. Com. Géol., 1908; 56) O wozmożnosti połącznija artezijskiej wody w Kemmerie. Bull. Com. Géol., 1908; 57) Otnositelno objawlenija zawiedomo nieftienosnymi kaziennymi ziemiel w Majkowskom otdiele Kubanskoj Obłasti. Bull. Com. Géol., 1909; 58) O razzirieniji programy geologiczeskich izsledowanij w Majkopskom nieftienosnom rajonie. Bull. Com. Géol., 1909; 59) Ziemletriasienija w Messinie i w S. Francisco. St. Peterb., 1909; 60) Geolog. Forschungen im Erdölgebiet von Kuban. Blatt Chadyschinskaja. Nouv. Sér. Mém. Géol. Livre 57, 1910, (w jęz. ros. z niem. streszcz.); 61) O Majkopskom nieftienosnom rajonie. Bull. Com. Géol., 1910; 62) O Psekupskich mineralnych wodach. Bull. Com. Géol., 1910; 63) Die Eisenerze Russlands. Mit 8 Karten in einem Atlas. The Iron Ore Resources of the World., XI Intern. Kongres. Stockholm, 1910; 64) Wapień muszlowy w Zagłębiu Dąbrowskim. Przegl. Górniczo-Hutniczy, 1910; 65) Ob organizaciji izsledowanij posłedstwij ziemletriasienija w Tian-Szanie 22 XII 1910. Bull. Com. Géol., 1911; 66) Sur le tremblement de terre de Tien-Chan le 22 XII 1910. Bull. Com. Géol., t. XXX, Nr 4, 1911; 67) O wozmożnosti nachożdienija artezijskiej wody w Udielnoj Stawropolskoj stiepi. Bull. du Com. Géol., 1911; 68) Żelieznyja rudy Rossii. Izsledowanie Geologiczesk. Komitietu, 1911; 69) Otczet po izsled. w Kubanskoj obłasti. Bull. Com. Géol., Nr 3, 1911; 70) O poleznych iskopajemych w okrugie Krasnoj Polany, Czernomorskoj gub. Bull. Com. Géol. 1912; 71) O gazowej burowej skważynie na ostrowie Kokszer około Rewela. Bull. Com. Géol., 1912; 72) Zapasy żelieznych rud Rossii i jeja położenje na mirowom żelieznom rynku, Trudy II Wsierosijskago Sjezda Diejatielej po prakticzeskoj Geologii i razwiedocznomu diełu w 1911 g. w St. Peterb., 1913; 73) Nieskolko zamieczanij o geologiczeskich usłowjach sooruzenija Czernomorskoj żelieznoj dorogi od Tuapse do Nowo-Senak. Trudy II Sjezda D. prakt. Geolog. i razw. diełu, 1913; 74) O miestie założenija skważyny na solanoj razsoł około st. Multinki Irkutskoj gub. Bull. Com. Géol., 1913; 75) O gruntach słağajuszczich rusło riekii Kubani. Bull. Com. Géol., 1913; 76) O żelieznoj rudie i ugle iz kazionnoj daczii „Abakanskaja Błagodat” Jenisiejskoj gub. Bull. Com. Géol., 1913; 77) O wozmożnosti ustrojstwa artezijskago kołodca w imienji I. N. Aszarina bliz sieła Smolina, Sudogodskago ujezda, Władimirskoj gub. Bull. Com. Géol., 1913; 78) O zaleganji i prigodnosti dla promyszlennych celej glin w Borowiczskom ujezdzie Nowgorodskoj gub. Bull. Com. Géol., 1913; 79) Ob izsledowanji wodnych istocznicow w rajonie wyğona goroda Ekaterinburga. Bull. Com. Géol., 1913; 80) Ob bureniji na sol u st. Malta Sibirskoj żelieznoj dorogi. B. C. Géol., 1913; 81) Położenje prepodawanija geologii w Gornom Institutie. Gornyj Żurnał, 1913; 82) Tremblement de terre du 22 XII 1910 dans les districts septentrionaux du Tien-Chan. Mém. Com. Géol. Nouv. Série. Livre 89, 1914, w języku ros. z francuskim streszcz.: wspólnie z inż. górń. I. Kark i D. Muszkietow); 83) O miestorożdzenjach nikielnych rud w Rossii. B. C. Géol. 1914; 84) O miestorożdzenjach pławikowago szpata w Rossii. B. C. Géol., 1914; 85) Ob organizaciji Muzieja Geoł. Komitietu. B. C. Géol., 1914; 86) Otyzw po powodu knigi Dr. Olszewskago „Górniczo-przemysłowa mapa Galicji z obja-

- śnieniami". B. C. Géol., 1914; 87) Psekupskija sierno-szczelocznyja mineralnyja wody. B. C. Géol., 1915; 88) Otczet o pojezdkie letom 1914 g. w nietienosnyje rajony Kubanskoj oblasti. Gornyj Żurnał, 1915; 89) Czto možno i sledujet ożidać w diele razwitja zołotoj promyszlenności w Rossii od geologii woobszcze i od Geologiczeskago Komitetu w czastnosti. II-gi Wsierossijskij Sjezd zołoto- i płatinopromyszlenników. St. Peterb., 1915; 90) K nietianomu woprosu. Po powodu statji „Russkago inżyniera". Nowyj Ekonomist., St. Petersburg., Nr 35—37; 91) Miestorożdjenja wolframowych rud na Pireniejskom połuostrowie. Gorn. Żurnał, 1916, Nr 9; 92) Jestiestwiennyja proizwoditielnyja siły Rossii. Tom IV. Poleznyja iskopajemyja, sostawlen Geologiczeskim Komitetom. St. Peterb., 1917; 93) Wypusk 2. Żelezo; 94) Wypusk 3. Marganec; 95) Wypusk 7. Mied' (wspólnie z Zawaryckim i Krasnopolskim); 96) Wypusk 8. Sierebro, swiniec, cynk (wspólnie z Krasnopolskim i Zwierewym); 97) Wypusk 10. Zołoto; 98) Wypusk 14: Wanadij (wspólnie z Nienadkiewiczem); 99) Wypusk 23. Siera (wspólnie z Rengartenem i Nackim); 100) K woprosu o lössie. Izw. Geograf. Obszcz., tom LXIV, 1918; 101) Nasza gornaja promyszlenność. Wiestnik promyszlenności. Organ sredniej i mielkoj promyszlenności. Pietrograd, 1918; 102) K woprosu o podjemie żelaznoy promyszlenności Rossii. Wiestnik Promysz., 1918; 103) Brestkij dogowor i nasza gornaja promyszlenność. Wiestnik Promysz., 1918; 104) Tiekuszczij moment i zołotoj promysiel. Wiestnik Promysz., 1918; 105) Gornaja promyszlenność i ziemielnaja reforma. Torgowo-Promyszlenaja Gazieta, 1918; 106) Bliżajsziya perspektiwy naszej zołotopromyszlenności. Torg.-Promysz. Gazieta, 1918; 107) Istorja powtorajetsia. Torg.-Promysz. Gazieta, 1918; 108) O metalurgiczeskoj promyszlenności Urała. Torg.-Promysz. Gazieta, 1918; 109) Oswiedomitielnaja diejatielnost' konsulskoj służby. Torg.-Promysz. Gazieta, 1918; 110) Oczerednyja problemy na siewierie. Torg.-Promysz. Gazieta, 1918; 111) Reforma gornago obrazowanija. Torg.-Promysz. Gazieta, 1918; 112) Złoża mineralne ziem Polskich. Polska Narada Ekonomiczna. T. I, zeszyt I, Piotrogród, 1918; 113) Zasady prawa górniczego ze względu na rozwój górnictwa w Polsce. Przegląd Górniczo-Hutniczy, 1921; 114) Le bassin houiller de Haute Silésie. Compte rendu sommaire des Séances de la Soc. Géol. de France, 1921; 115) Zapasy węgla kamiennego w granicach Polski dzisiejszej. Przegl. Górniczo-Hutniczy, 1921; 116) Le problème de la houille en Pologne. Le Journal de Pologne, 28 maj, 1921; 117) Żelaznyja i margancowyja rudy. Institut Ekonomiczeskich Izsledowanij. Trudy, Nr 1, 1921; 118) Obiezpieczena li Rossija miedju? Inst. Ekonom. Izsled. Trudy, Nr 2, 1921; 119) Sur la paragenèse des gisements de bitumes avec des gisements de phosphate et de lignite. XIII Session Congrès géol. International, en Belgique, 1922. Comptes rendus, troisième fascicule. Liège, 1926; 120) Polish Petroleum. Answer to the reproach published in the „Oil News", Oil News, Febr. 17, 1923; 121) Przemysł naftowy. Przemysł i Handel Górnośląski. 1924; 122) Z wycieczki naukowej do południowej Europy i północnej Afryki. Tereny naftowe, złoża fosforytu i bauxitu. Warszawa, 1924; 123) Lettre de Pologne. L'industrie pétrolière en Pologne. La Revue Pétrolière, 1926; 124) Sur les possibilités de découvertes de gisements d'huile

dans la Wielkopolska. La Revue Pétrol, 1926. To samo, Kom. Energetyczny, 1930; 125) Nafta w Polsce. Przegląd Techniczny, 1926; 126) Zasoby mineralnych surowców w Polsce i wynikające w zależności od nich zagadnienia narodowej gospodarki. I Zjazd Polskich Inż. Górników i Hutn. w Katowicach w r. 1922. Wydanie Zjazdu. Dąbrowa Górnicza, 1927; 127) O współpracy Geologii i Górnictwa. Przegląd Górniczo-Hutniczy, 1928; 128) (wspólnie z I. Jaskólskim). Przyczynek do znajomości piaskowca borysławskiego. A. Contribution to the study of Borysław Sandstone. Rocznik Polskiego Tow. Geologicznego. T. V. Kraków, 1928; 129) Kilka uwag w sprawie dzisiejszych potrzeb kultury naukowej w dziedzinie Geologii. Nauka Polska. Rocznik Kasy im. Mianowskiego, 1929; 130) Ogólne warunki zastosowania wiedzy geol. i technicznej w przemyśle naftowym w Stan. Zjednocz. Ameryki Północnej. Pamiętnik I Zjazdu Geologiczno-Naftowego, Lwów, 1930; 131) Projekt nowej ustawy naftowej z geologicznego punktu widzenia. II. W sprawie próbek rdzeniowych. Pamiętnik II i III Zjazdu Geologiczno-Naftowego. Lwów, 1931; 132) Złoża miedzi rodzimej wogóle i złoża w Mydżku w szczególności. Przegląd Górniczo-Hutniczy, 1932; 133) Bilans współpracy geologii i górnictwa w Polsce za ubiegłe dziesięć lat. Przegląd Górniczo-Hutniczy, 1932; 134) Geology and mining of Petroleum in Poland. Bull. American Assoc. of Petroleum Geologists. 1932, Nr 11; 135) Production of petroleum by Poland in 1932 r. Amer. Inst. of Min. a. Metall. Eng. Contribution Nr 36, Febr. 1933; 136) Oil fields of Poland. Geological and statistical Summary. Bull. Amer. Assoc. Petrol Geologists, 1933, Nr 9; 137) Polish Producing Operations during 1933. Am. Inst. of Min. a. Metall. Eng. Transactions 1934, Vol. 107; 138) XVI Międzynarodowy Kongres Geologiczny w Waszyngtonie w r. 1933. Przegląd Górniczo-Hutniczy, 1934; 139) Natural Gas Occurrences in Russia. Bull. Amer. Assoc. Petrol. Geolog., 1934; 140) Development of Oil and Gas in Poland during 1934, Trans. A. I. M. E., vol. 114, 1935; 141) Rudy manganowe w górach Czywczyńskich. Przegl. Górniczo-Hutniczy, 1935; 142) Stan dzisiejszy i widoki na przyszłość naszej wiedzy w zakresie złóż surowców mineralnych w Polsce. Przegl. Górn.-Hutniczy, 1935; 143) Projekt nowej ustawy górnico-naftowej w stosunku do geologicznych i technicznych właściwości złóż ropnych. Przem. Naftowy, 1935; 144) Przemysł naftowy wydobywczy w Polsce. Czas, 1935; 145) Geologja porównawcza. Przegl. Górn.-Hut., 1936; 146) Sur la propagation et l'approfondissement de la science des matériaux utilisés., Congr. Intern. d. M., de la Mét. et de la Géol. appliquée. VII-e Session, Paris, 1935; 147) W sprawie rezerw naszych terenów ropnych (w druku); 148) Niektóre zagadnienia geologii ropnych złóż. XII Rocznik Pols. Tow. Geol., Kraków, 1936. (Streszczenie pod tytułem: Stratigraphic comparison of Polish Crude oils. Bull. Am. Ass. of Petr. Geologists, vol. 21, Nr 9, 1937; 149) Oil and Gas Production in Poland during 1936. Trans. of the Amer. Inst. of Min. a. Metallurg Engineers, 1937, vol. 123; 150) Z bieżącej literatury o węglach i geologii inżynierskiej. Prz. Górn.-Hutn., Nr 11, 1937; 151) Na marginesie prawa górniczego. Przegl. Górn.-Hutn., Nr 12, 1937; 152) XVII Międz. Kongres Geolog. Z. S. S. R. Moskwa, 1937. Przegl. Górn.-Hutn., Nr 1, 1938; 153) Organisation des Congrès scientifiques.

Organon. Publié par l'Institut Mianowski, Varsovie, 1938, II Géologie. *Podręczniki*. 1) Uczenie o rudnych miastorożdzenjach. Kurs czytannyj w Gornom Institutie. Wypusk I. St. Peterburg, 1903; 2) Kratkoje nastawjenje dla putieszestwiennikow. Geologja. St. Peterburg, 1903; 3) Fizyczeskaja Geologja. J. W. Muszkietow, T. II, wyp. 2. St. Peterburg, 1905. Dopełniony i opracowany przez K. Bohdanowicza; 4) Obszczaja Geologja. Dopełnienia dla studentow Gorn. Instituta. Kurs litografowany, 1907; 5) Dinamiczeskaja Geologja. Kurs litografowany; 6) Kamiennije stroitielnyje materjały. Kratkoje rukowodstwo dla techniczeskaj ocenki gornych porod, kak stroitielnych materjałow. Izdanje Geologiczesk. Komiteta. St. Peterburg, 1913; 7) Rudnyja miastorożdjenja. Izdanje Gornago Instituta. St. Peterburg. Tom I, 1912, tom II, 1913; 8) Tereny i złoża naftowe. Zarys w zakresie geologii stosowanej. Nakładem Tow. Braci Nobel. Warszawa, 1923; 9) Wstęp do geologii węgla. Przegląd Górniczo-Hutniczy, 1931; 10) Geologja Naftowa. Podręcznik naftowy. Tom I, zeszyt I. Nakładem Krajowego Tow. Naftowego. Lwów, 1931; 11) Geologja Stosowana (ekonomiczna). Wykłady w Akademii Górniczej—litografowane. Nakładem Komisji Wydawniczej. Kraków, 1934—1935. *Recenzje, życiorysy, nekrologi*. 1) Referaty i recenzje w Gornom Żurnale, 1885—86; 2) O graficzeskomej metodie sjemki priborom Schrader'a. Izw. Geograf. Obszcz. Tom XXVIII, 1892; 3) Reise des Grafen Béla Széchenyi in Ostasien. B. I. Wien, 1893. Izw. Geogr. Obszcz. Tom XXX, 1894; 4) Bibliografja. Izw. Obszcz. Gornych Inżynier. 1894; 5) J. W. Muszkietow. Nekrolog. Bull. Com. Géol. Tom XXI, 1902; 6) J. W. Muszkietow, kak ucziel. Mir Bożij, 1903; 7) Wlijanje naucznych trudow J. W. Muszkietowa na rozwitje geograficzeskich poznaniy ob Azji. Izw. Geograf. Obszcz. Tom XXXVIII, 1902; 8) Eduard Suess. Das Antlitz der Erde. B. III. Th. I, 1901. Izw. Geogr. Obszcz. Tom XXXVIII, 1902; 9) Aleksander Michalski. Nekrolog. Bull. Com. Géol. Tom XXIII, 1904; 10) Clarence Edward Dutton, Earthquakes in the light of the new seismology. London, 1904. August Sieberg. Handbuch der Erdbebenkunde. Braunschweig 1904. Izw. Geograf. Obszcz. Tom XL, 1904; 11) Alphons Stübel: Die Vulkanberge von Ecuador. Berlin, 1897. Die Vulkanberge von Columbien. Dresden, 1906. Ueber die genetische Verschiedenheit vulkanischen Berge. Leipzig, 1903. Izw. Geogr. Obszcz. Tom XLII, 1906; 12) Ferdinand Freiherr von Richthofen. Nekrolog. Izw. Geogr. Obszcz. T. XLII, 1906; 13) Materjały po geologii Kawkaza. Gorn. Żurn., 1906; 14) F. N. Czernyszew. Nekrolog. Bull. Com. Géol., T. XXXIII, 1, 1914; 15) F. N. Czernyszew. Życiorys. Bull. Com. Géol., T. XXXIII, 1, 1914; 16) Eduard Suess. Nekrolog. Bull. Com. Géol., T. XXXIII, 3, 1914; 17) P. P. Siemionow-Tianszanskij, kak geolog. Przemówienie 26 III 1914. Zbornik Geogr. Obszcz. „P. P. Siemionow-Tianszanskij, jego żiżń i diejatielnost“. Leningrad, 1928; 18) Leonard Jaczewski. Nekrolog. Bull. Com. Géol., 1916; 19) W setną rocznicę zgonu Staszica. Przemówienie. Czas, 29 I 1926 r., Kraków; 20) Czterdzieści lat zakładu Geologii w uniwersytecie Jagiellońskim a geologja ekonomiczna. III Rocznik Polskiego Tow. Geolog., Kraków, 1926; 21) Józef Łukaszewicz. Życiorys (wspólnie z A. Łukaszewiczową). VII Rocznik Polsk. Tow. Geolog., Kraków, 1930; 22) Referaty. Geologja., Przegl. Górn.-Hutn., 1935, Nr 11; 23) Referaty. Geologja., Przegl. Górn.-Hutniczy, 1936.

Władysław Bratkowski urodził się w roku 1882 w Poznańskim; studia techniczne ukończył na wydziale włókienniczym Politechniki w Brunświku w roku 1904. Przez siedem lat pracował w Niemczech. W roku 1911 został profesorem nadzwyczajnym technologii włókien na Politechnice Lwowskiej, zaś w roku 1914 — profesorem zwyczajnym. Czas wojny spędził na froncie i w niewoli rosyjskiej. Po wojnie przez 8 miesięcy — 1919/1920 — przebywał w Holandii, Anglii, Belgii i w Niemczech na studiach lniarskich. Po powrocie i rezygnacji z profesury zajął się działalnością praktyczną w dziedzinie lniarstwa, organizując pięć fabryk lniarskich w różnych okolicach kraju. Od lutego 1931 roku pełni funkcje profesora technologii włókien na Politechnice Warszawskiej, zajmując się przy tym z polecenia Władz Rządowych pracami nad rozwiązaniem zagadnienia kotonizacji lnu.

Ogłosił drukiem następujące prace:

A. Oryginalne przyczynki naukowe: 1) Einwebverhältnisse in ihrer Abhängigkeit von der Bindung, Schuss—und Kettendichte und den Garnnummern. Zeitschrift für Farben — und Textilindustrie, praca eksperymentalna; 2) Das Dekatieren und die hierfür verwendeten Maschinen; 3) Beiträge zur Frage der Konditionierung von Baumwolle und Kammgarnen; 4) Konditionierung von Baumwolle und Kammgarnen. Prace 2—4 drukował w Textil- und Färbereizeitung w latach 1908 i 1909; 5) Międlarstwo, Wilno, 1933; 6) Wissenschaftliche Grundlagen einer neuen Technologie des Flachses bezw. Hanfes. Rocznik Akademii Nauk Technicznych w Warszawie, 1935; 7) Naukowe podstawy nowej technologii lnu względnie konopi, Wilno, 1936; 8) Z dziejów kotonizacji, Technik Włókienniczy, nr 1 — 2, 1935 r. *B. Podręcznik:* Handbuch der Baumwollspinnerei und Weberei; *C. Artykuły i broszury różne:* 1) Dwie dziedziny produkcji. Ziemiańin, Poznań, 1906; 2) Sprawa lnu w Polsce. Poznań, 1920 r.; 3) W sprawie lnu. Poznań, 1921 r.; 4) Opłacalność uprawy lnu. Poznań, 1922; 5) Len jako roślina przemysłowa. Wilno, 1926; 6) Jak obchodzić się z lnem przy i po sprzęcie. Poznań, 1922; 7) Rozwój handlu lnem w Polsce oraz zasady jego racjonalnej organizacji. Wilno, 1928; 8) Ręczny czy mechaniczny przerób słomy lnianej. Wilno, Przegląd Gospodarczy Ziem Litewsko-Białoruskich, 1929; 9) Dlaczego rolnictwo domaga się wprowadzenia cła przywozowego na bawełnę. Wilno, 1931 r., nakładem Tow. Lniarskiego; 10) Studium Włókiennicze na Politechnice Warszawskiej. Przegląd Techniczny nr 43/44, 1931 r.; 11) Samowystarczalność włókiennicza a kryzys gospodarczy. Warszawa, Wiadomości Polskich Zrzeszeń Technicznych, nr 15, 16, 17 — 1932 r.; 12) Bawełna czy len. Wilno, 1932; 13) Ideologia samowystarczalności włókienniczej. Wilno, 1932 r.

Stefan Bryła urodził się 17 sierpnia 1886 r. w Krakowie, ukończył Politechnikę Lwowską w r. 1908 z odznaczeniem, w r. 1909 złożył doktorat inżynierii, w 1910 r. habilitował się na docenta statyki budowli na tejże politechnice. W tymże roku wysłany został na studia zagranicę przez Akademię Umiejętności w Krakowie. Zagranicą pozostawał do końca 1912 r., studiując kolejno w Technische Hochschule (Berlin-Charlottenburg), Ecole des Ponts et Chaussées (Paryż), oraz University of London, pracując równocześnie w warsztatach konstrukcyjnych: Niemiec, Francji i Anglii. Rok 1912 spędził głównie w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn., gdzie również brał udział w wielkich budowlach. Z Ameryki wrócił do kraju przez Wyspy Hawajskie, Japonię, Koreę, północne Chiny, Mandżurię i Syberię. Wielka wojna zastała go na Kaukazie. Następnie przebywał w Kijowie gdzie był: prezesem Związku Inżynierów i Techników Polskich na Rusi, wiceprezesem Zjazdu Techników Polaków w Rosji (Moskwa, 1917), profesorem Polskiego Kolegium Uniwersyteckiego w Kijowie, wiceprezesem Sekcji Szkolnictwa Zawodowego Polskiej Macierzy Szkolnej w Kijowie, wiceprezesem Sekcji Przemysłowej Komitetu Ratunkowego. W roku 1918 wrócił do kraju, gdzie wkrótce wziął udział w obronie Lwowa, za co otrzymał Krzyż Walecznych. W roku 1919 wstąpił do Ministerstwa Robót Publicznych, gdzie został naczelnikiem wydziału mostowego; w r. 1920 bierze udział w Armii Ochotniczej. W roku 1921 zostaje mianowany profesorem zwyczajnym Budowy Mostów na Politechnice Lwowskiej. W r. 1923 przebywał ponownie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn. na studiach. W lutym 1926 r. zostaje posłem na Sejm i już w kwietniu tegoż roku wziął udział w delegacji poselskiej w sprawach emigracyjnych do Tunisu, Algieru i Marokka.

W r. 1928 oraz w r. 1930 wybrany zostaje po raz drugi i trzeci posłem na Sejm z okręgu Samborskiego. W r. 1935 zostaje profesorem zwyczajnym Budownictwa II na Politechnice Warszawskiej. Jest naczelnym redaktorem Podręcznika Inżynierskiego, członkiem Stałej Międzynarodowej Komisji Mostów i Konstrukcyj Inżynierskich od r. 1929, prezesem Sekcji Polskiej tejże organizacji, prezesem Sekcji Konstrukcyj Żelazobetonowych Rady Cementowej (1930), członkiem Towarzystwa

Naukowego we Lwowie, członkiem Akademii Nauk Technicznych (1932), honorowym członkiem Związku Inżynierów i Architektów Jugosławii (1933), wiceprezesem Związku Polskich Inżynierów Budowlanych (1934), wiceprezesem Rady Stalowej, członkiem Rady Nauk Ścisłych i Stosowanych (1936), prezesem Rady Głównej Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego na Rzpltą Polską (1936), oraz prezesem Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich (1935). Brał udział w XII kongresie żeglugi w Filadelfii (1912), w Kongresie Mostów i Konstrukcyj inż. w Wiedniu (1928), w Paryżu (1932) i w Berlinie (1936), w Welding Symposium w Londynie (1935) i w wielu innych zjazdach i kongresach.

Z większych budowli wykonanych przez niego należy wymienić: Żelazobetonową Konstrukcję Fabryki Parowozów w Warszawie (1922), także 10 piętrowego Domu Akademickiego tamże (1926), 9 piętrowego Domu Powszechnego Zakładu Ubezp. Wzajemn. tamże (1928), stalową konstrukcję 14 piętrowego gmachu w Katowicach (1930), 16 piętrowego gmachu Tow. Prudential w Warszawie (1932), gmachu F. K. W. przy ul. Krak. Przedmieście w Warszawie (1933), Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie (1934), gmachu Marynarki Wojennej w Warszawie (1934), hali targowej w Katowicach (1935), szpitala im. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie, stalowy most na rzece Słudwi pod Łowiczem, który w r. 1928 został wzniesiony wedle jego projektu jako pierwszy na świecie drogowy most spawany elektrycznie. W tymże roku wykonał dla Min. Robót Publicznych pierwsze na świecie przepisy, dotyczące spawanych konstrukcyj stalowych.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Przestrzenne powierzchnie wpływowe. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1908; 2) Przyczynek do uogólnień pojęć płaszczyznowych statyki budowli. Czas. Techn., Lwów, 1909; 3) Obliczenie kopuł płaszczyznowych. Czas. Techn., Lwów, 1910; 4) Obliczenie wykresłne belek o kracie czworokątnej. Czas. Techn., Lwów, 1910; 5) System dachów więzarowych jako kratownice przestrzenne. Czas. Techn., Lwów, 1911; 6) Teoria belek dwukrotnie wzmocnionych. Czas. Techn., Lwów, 1911; 7) Obliczenie przekrojów belek o kracie czworokątnej. Czas. Techn., Lwów, 1911; 8) Tworzenie systemów statycznie wyznaczalnych za pomocą kratownicy rozszerzonej. Czas. Techn., Lwów 1911; 9) Uwagi o połączeniach gibkich. Czas. Techn., Lwów,

- 1911; 10) Obliczenie płatwi przegubowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1911; 11) Mosty przewozowe. Kwartalnik Techniczny, Lwów, 1913; 12) O przekroczeniach większych dróg wodnych. Czas. Techn., Lwów, 1913; 13) Teoria potrójnych wiązań wiszących. Czas. Techn., Lwów, 1913; 14) Z podróży po Ameryce. Lwów, 1913; 15) Honolulu. Lwów, 1913; 16) Jeden dzień w Jokohamie. Lwów, 1913; 17) Mosty żelazne o kracie bezprzekątniowej. Czas. Techn., Lwów, 1914; 18) Wysokie domy amerykańskie t. zw. drapacze chmur. Przegl. Techn., Warszawa, 1914; 19) Wyższe techniczne szkolnictwo w Ameryce Północnej. Przegl. Techn., Warszawa, 1915; 20) Ciężar dachów płaszczyznowych. Przegl. Techn., Warszawa, 1915; 21) Potrzeby wyższego szkolnictwa technicznego w Polsce. Referat na Zjazd Techników Polaków w Moskwie, 1917; 22) Polskie szkolnictwo na Rusi. (Jak 21); 23) Obliczenie belek statycznie niewyznaczalnych metodą Bazzyńskiego. Czas. Techn., Lwów, 1918; 24) Przybliżone obliczenie mostów belkowych, połączonych sztywnie podporami. Czas. Techn., Lwów, 1919; 25) Obliczenie podwójnej ramy symetrycznej o słupach utwierdzonych na podporze. Przegl. Techn., Warszawa, 1919; 26) Obliczenie naporu ziemi na przyczołki. Roboty Publiczne, Warszawa, 1920; 27) Budownictwo lądowe. Leśnik Polski, Lwów, 1920; 28) Mostownictwo leśne. Leśnik Polski, Lwów, 1920; 29) Podręcznik statyki budowli. Warszawa, 1920; 30) Beton w budownictwie miejskim. Lwów, B. Połaniecki, 1921; 31) Ameryka. Lwów i Poznań, 1921; 32) Konstrukcja inżynierska w chwili obecnej. Przegl. Techn., Warszawa, 1921; 33) Żelbetowe przepusty ramowe. Przegl. Techn., Warszawa, 1921; 34) Daleki Wschód. Lwów i Warszawa, 1923; 35) Z wycieczki do Ameryki. Czas. Techn., Lwów, 1924; 36) Podręcznik budownictwa żelaznego. Lwów i Warszawa, 1924; 37) Podręcznik statyki budowli—II wydanie. Lwów i Warszawa, B. Połaniecki, 1925; 38) Parę słów o nowych przepisach budowy mostów. Czas. Techn., Lwów, 1925; 39) Największe momenty i siły poprzeczne mostów drogowych. Przegl. Techn., Warszawa, 1926; 40) Zasady projektowania mostów. Podręcznik Inżynierski, T. II, Lwów i Warszawa, 1927; 41) Mosty drewniane. Podr. Inż., T. II, Lwów i Warszawa, 1927; 42) Mosty tymczasowe. Podr. Inż., T. II, Lwów i Warszawa, 1927; 43) Mosty drewniane 40, 41 i 42 w jednej odb.). Lwów i Warszawa, 1927; 44) Mosty ruchome. Podr. Inż., Lwów i Warszawa, 1927; 45) W sprawie przepisów dotyczących konstrukcyj inżynierskich w budownictwie i mostownictwie. Księga Pamiątkowa Polskiego Tow. Politechnicznego. Lwów, 1927; 46) Potrzeby polskiego mostownictwa. Księga Pamiątkowa Pol. Tow. Politechn., Lwów, 1927; 47) Polskie ustawodawstwo mostowe. Czas. Techn., Lwów, 1927; 48) Spawanie elektryczne żelaza w budownictwie i mostownictwie. Przegl. Techn., Warszawa, 1927; 49) Żelazne konstrukcje spawane i ich początki w Polsce. Polski Przemysł Budowlany, Warszawa, 1928; 50) Statyka budowli. 1. Belki statycznie wyznaczalne o ścianie pełnej. 2. Kratownice statycznie wyznaczalne. 3. Kratownice przestrzenne. 4. Przesunięcie kratownic. 5. Naprężenia drugorzędne w belkach kratowych. 6. Ustroje hiperstatyczne. Podręcznik Inżynierski, T. II, Lwów i Warszawa, 1928; 51) Rozwój konstrukcyj spawanych w Belgii. Spawanie i Cięcie

- Metali, Warszawa, 1928; 52) Das elektrische Schweißen in Eisenbau (Tł. 48). Zeitschrift des Oesterr. Ingenieur- und Architekten Vereines, Wiedeń, 1925; 53) Katastrofy budowlane. Przegl. Techn., Warszawa, 1928; 54) Električne svarivanja zeljeza u gradevinarstvu i kod gradenja mostova (Tł. 48). Technicki List, Zagrzeb, 1928; 55) Le problème des communications en Pologne. Bulletin de la Soc. Belge d'Etudes et d'Expansion, Bruksela, 1929; 56) Budownictwo w Polsce 1918—1928. Przegl. Techn., Warszawa, 1929; 57) Obliczenia pomostu współpracującego. Przegl. Techn., Warszawa, 1929; 58) Przepisy dotyczące obliczeń statycznych w budownictwie lądowym. Podr. Inż., T. II, Lwów i Warszawa, 1929; 59) Budownictwo w Polsce 1918—1928 (Przedruk z Nr 56). Informator Kalendarz Budowlany, Warszawa, 1929; 60) Most na rzece Słudwi pod Łowiczem. Przegl. Techn., Warszawa, 1929; 61) Początki żelaznych konstrukcji spawanych w Niemczech. Spawanie i Cięcie Metali, Warszawa, 1929; 62) Most żelazny spawany elektrycznie na rzece Słudwi pod Łowiczem. Sp. i C., Warszawa, 1929; 63) Spawane świetliki gmachu Tow. Zakł. Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie. Sp. i C., Warszawa, 1929; 64) Rekonstrukcje budowli żelbetowych. C. T., Lwów, 1929; 65) The first arc-welded bridge in Europe (Tł. 62). The Engineer, Londyn, 1929; 66) Die geschweisste Strassenbrücke bei Lowicz, Polen (Tł. 62). Der Bauingenieur, Berlin, 1929; 67) Le pont-route métallique soudé à l'arc électrique de Łowicz (Tł. 62). Génie Civil, Paryż, 1929; 68) Verrières soudées dans un immeuble à Varsovie (Tł. 63). Le Soudeur-Coupeur, Paryż, 1930; 69) Żelazne konstrukcje spawane w fabryce Perun w Skarżysku. Przegl. Techn., Warszawa, 1930; 70) Nowe drogi budownictwa żelaznego. Przegl. Techn., Warszawa, 1930; 71) Spawanie elektryczne żelaza jako warunek rozwoju budownictwa żelaznego. Hutnik, Katowice, 1930; 72) Żelbetowe budynki szkieletowe. Przegląd Budowlany, Warszawa, 1930; 73) Pomost współpracujący pod działaniem siły skupionej. C. T., Lwów, 1930; 74) First arc-welded structures in Poland (skrót i tł. 62). Referat na Międzynarodowy Kongres Budownictwa Żelaznego w Liège, 1930; 75) Le pont-route métallique soudé à l'arc électrique de Łowicz (skrót i tł. 62). Jak 74. 76) The co-operating bridge floor (Tł. 57). Jak 74. 77) Próby spawanych połączeń na rozerwanie. C. T., Lwów, 1930; 78) The first arc-welded bridge in Europe (Tł. 62). Journal of the American Welding Society, New York, 1930; 79) Einige geschweisste Konstruktionen in Polen. Elektroschweissung, Berlin, 1930; 80) Most pros reku Sludvu u Lowicze. Zprawy Verejne sluzby technicke, Pragae, 1930; 81) The first arc-welded bridge in Europe (Tł. 62). Engineering News Record, Nowy York, 1930; 82) Most na rjeci Sludvi u Lowiczu (Tł. 62). Technicky List, Zagrzeb, 1930; 83) Żelazne konstrukcje spawane w 7-mio piętrowej oficynie P. K. O. w Warszawie. Sp. i C., Warszawa, 1930; 84) Additional facts concerning the welded bridge near Lowicz, Poland. Welding, Pittsburgh, Nowy York, 1930; 85) Żelazne konstrukcje spawane w Hucie Pokój. Sp. i C., Warszawa, 1930; 86) Oshu ni okeru saisho no denko — yosetsu — kyo (Tł. 62). Doboku-gakkwai-Shi, Tokio, 1930; 87) Il ponte metallico di Lowicz in Polonia (Tł. 62). Annali dei Lavori Publici, Rzym, 1930; 88) Żelazne konstrukcje spawane.

C. T., Lwów, 1931; 89) Izracunavanje podužnih nosaca Kod svarivanja i željezobetonskih mostova. *Technicky List, Zagrzeb*, 1931; 90) Ramy elipityczne. P. T., Warszawa, 1931; 91) Żelazne mosty spawane. *Wiadomości Drogoe*, Warszawa, 1931; 92) Żelaznyj most sooruzennyj pri posredstwie elektroswarki na rjkie Studwi pod Łowiczem (Polska), (Tł. 62). *Awtoģeneje Dieło*, Moskwa, 1931; 93) Wzmacnianie żelaznych konstrukcyj nitowanych przy pomocy spawania. *Księga Pamiątkowa ku czci Prof. Thulliego*, Lwów, 1931; 94) Żelbetowe fundamenty 15-to piętrowego gmachu Tow. Prudential w Warszawie. P. T., Warszawa, 1931; 95) Projekt przepisów dotyczących żelaznych konstrukcyj spawanych. Sp. i C., Warszawa, 1931; 96) Projekt przepisów dotyczących konstrukcyj żelbetowych. *Cement*, Warszawa, 1931; 97) Suwnica spawana. Sp. i C., Warszawa, 1931; 98) Badania szwajcarskie nad izolacjami mostowymi. C. T., Lwów, 1931; 99) Doświadczenia z połączeniami nitowanymi wzmocnionymi przy pomocy spawania. C. T., Lwów, 1931; 100) Rozwój żelaznych konstrukcyj spawanych w Szwajcarii. Sp. i C., Warszawa, 1931; 101) Zastosowanie betonu w budowie wysokich domów w Polsce. Referat na I Zjazd Polskich Żelbetników, Warszawa, 1931; 102) Wyznaczenie uzbrojenia w słupach ściskanych mimośrodkowo. (Jak 101); 103) Drugi most spawany pod Łowiczem. Sp. i C., Warszawa, 1931; 104) Żelbetowe fundamenty gmachu Izby Skarbowej w Katowicach. *Przegląd Budowlany*, Warszawa, 1931; 105) Stalowe konstrukcje spawane w gmachu Izby Skarbowej w Katowicach. Sp. i C., Warszawa, 1932; 106) Katastrofy budowlane (skrót 53). *Podr. Inż. T. III*, Lwów i Warszawa, 1932; 107) Żelazne konstrukcje spawane. *Podr. Inż. T. III*, 1932; 108) Essais sur les assemblages rivés renforcés par soudure (Tł. 99). *Mémoires Scientifiques de l'Association des Ponts et Charpentes*, Zurych, 1932; 109) Konstrukcje żelbetowe (Mury oporowe, Budowle wspornikowe, Schody, Budynki szkieletowe, Budynki Przemysłowe, Zbiorniki, Silosy). *Podr. Inż., T. III*, 1932; 110) Określenie naprężeń dopuszczalnych na podstawie ilości cementu w betonie. *Cement*, Warszawa, 1932; 111) Budowa 14-o piętrowego gmachu o szkielecie stalowym w Katowicach (wspólnie z Inż. Grifflem). C. T., Lwów, 1932; 112) Description du second pont-route soudé de Lowicz Pologne (Tł. 103). *Arcos*, Bruksela, 1932; 113) Die zweite vollständig geschweisste Strassen-Brücke bei Lowicz, Polen (Tł. 103). *Arcos*, Berlin, 1932; 114) Żelazne konstrukcje spawane w Izbie Skarbowej w Katowicach (przedr. 105). *Zachodniopolskie Wiadomości Techniczne*, Poznań, 1932; 115) Le nouveau pont-route à charpente soudée de Lowicz, Pologne (Tł. 103). *Génie Civil*, Paryż, 1932; 116) Pierwszy Kongres Zastosowań Stali (wspólnie z Prof. Kunickim). *Budownictwo Stalowe (Czasopismo techniczne)*, Lwów, 1932; 117) Pierwszy Kongres Zastosowań Stali. *Hutnik*, Katowice, 1932; 118) Kwestia spawania na I Kongresie Mostownictwa i Budownictwa Inżynierskiego w Paryżu. Sp. i C., Warszawa, 1932; 119) Elektrisch geschweisste Brücke (Tł. 103). *Elektroschweissung*, Berlin, 1932; 120) Wzory uproszczone, dotyczące połączeń nitowanych wzmocnionych przy pomocy spawania (wspólnie z Dr Chmielowcem). C. T., Lwów, 1932; 121) Budowa 16-o piętrowego gmachu Tow. Prudential w Warszawie. *Przegląd Budowlany*, Warszawa, 1932; 122) Projekt

przepisów obliczenia i wykonania robót betonowych i żelbetowych (wspólnie z Prof. Paszkowskim). Cement, Warszawa, 1931—32; 123) Drugi svarivani most kod Lowicza (Tł. 103). Tehnicki List, Zagrzeb, 1932; 124) Wytrzymałość spoin bocznych na ścinanie. C. T., Lwów, 1933; 125) Wpływ kierunku siły na dowolną wielkość mechaniczną. P. T., Warszawa, 1933; 126) Elektrisch geschweisster Stahlskelettbau. Elektroschweissung, Berlin, 1933; 127) W sprawie projektu ustawy o ustroju szkolnictwa wyższego. Warszawa, 1933; 128) Przekroje rurowe w dzisiejszych konstrukcjach stalowych. C. T., Lwów, 1933; 129) Projekt przepisów obliczenia i wykonania robót betonowych i żelbetowych (Wyd. II. Projekt definitywny)—wspólnie z Prof. Paszkowskim. Warszawa, 1933; 130) Nowy gmach Pocztovej Kasy Oszczędności w Warszawie o szkielecie spawanym. P. T., Warszawa, 1933; 131) Description d'un bâtiment à ossature métallique soudée (Tł. i skrót 121). Arcos, Bruksela, 1933; 132) Le bâtiment de la Société d'Assurances Prudential à Varsovie (Tł. i skrót 121). Ossature Métallique, Bruksela, 1933; 133) Le bâtiment de la Chambre Fiscale à Katowice, Pologne (Tł. i skrót 111). Ossature Métallique, Bruksela, 1933; 134) Beschreibung eines geschweissten Stahlskeletts. Arcos, Bruksela, 1933; 135) Wzmocnienie wieży wyciągowej w kopalni „Wujek”. Przegl. Bud., Warszawa, 1933; 136) Spawanie przy budowie 16 piętrowego gmachu Tow. Prudential w Warszawie. Sp. i C., Warszawa, 1933; 137) Ujednostajnienie przepisów technicznych w krajach słowiańskich. Referat na Zjazd Federacji Inżynierów Słowiańskich, 1933, (skrót: Wiadomości Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, 1933); 138) Ekstensograf Geigera i jego zastosowanie przy badaniu mostów. Inżynier Kolejowy, Warszawa, 1933; 139) Nowe polskie przepisy dotyczące spawanych konstrukcyj stalowych. Sp. i C., Warszawa, 1933; 140) Rezultaty pomiarów mostu żelaznego o kracie złożonej (wspólnie z Dr Chmielowcem). Archiwum Tow. Naukowego we Lwowie, 1933; 141) Charpente métallique soudée à la Caisse d'Épargne Postale à Varsovie (Tł. 130). Bulletin de la Soc. des Ingénieurs Soudeurs, Paryż, 1933; 142) Spawane konstrukcje rurowe. Sp. i C., Warszawa, 1933; 143) Tubular steel welded constructions in Warsaw, Poland (Tł. 142). The Modern Engineer, Melbourne, 1933; 144) Spawanie stali w zastosowaniu do suwnic. Mechanik, Warszawa, 1933; 145) Wzmacnianie dźwigarów walcowanych przy pomocy spawania. Przegl. Bud., Warszawa, 1933; 146) Nouvelles prescriptions polonaises concernant les constructions métalliques soudées (Tł. 139). Génie Civil, Paryż, 1933; 147) Objaśnienia do przepisów dotyczących projektowania i wykonania spawanych konstrukcyj stalowych. Sp. i C., Warszawa, 1933; 148) Najnowsze konstrukcje mostów spawanych. Wiadomości Drogowe, Warszawa, 1933; 149) Najwyższy budynek szkieletowy w Polsce. C. T., Lwów, 1934; 150) Les charpentes métalliques tubulaires (Tł. 142). Ossature Métallique, Bruksela, 1934; 151) Nieusuwalność lokatorów a ruch budowlany. P. T., Warszawa, 1934; 152) Résistance des soudures latérales au cisaillement (Tł. 124). Mémoires de l'Association des Ponts et Charpentes T. II, Zurych, 1934; 153) On the interdependence between the direction of a force and certain mechanical functions such as reactions, axial forces, bending mo-

ments, etc. (Tł. 125). (Jak 152); 154) Das 16 stöckige Prudential Gebäude in Warschau (Polen) — (Tł. 121). Der Bauingenieur, Berlin, 1934; 155) Bâtiment à 16 étages en charpente métallique soudée et rivée de la Soc. d'Assurances Prudential, à Varsovie (Tł. 121). Génie Civil, Paryż, 1934; 156) Prudential House at Warsaw, Poland (Tł. 121). Journal of the American Welding Society, Nowy York, 1934; 157) Comments on new Polish Regulations concerning steel welded constructions (Tł. 139). Journal of the American Welding Society, Nowy York, 1934; 158) Welded steel frame structures in Poland and regulations concerning them. International Congress for Steel Development, London, 1934; 159) The eight-story Welded Steel Frame Building of the Postal Saving Bank, Warsaw (Tł. 130). The Welding Industry, Londyn, 1934; 160) Welded Steel Frame Structures in Poland and Regulations concerning them (Przedr. 158). The Welding Industry, Londyn, 1934; 161) Rola odbitki technicznej. Libraria Nova, Warszawa, 1934; 162) New Polish Regulations concerning welded steel constructions (Tł. 139). The Modern Engineer, Melbourne, 1934; 163) Renforcement des charpentes métalliques à l'aide de la soudure. Referat na XI Międzynarodowy Kongres Acetyleny, Rzym, 1934; 164) Reinforzo delle structure metalliche mediante la saldatura (Tł. 163). Jak 163; 165) Renforcement d'un chevalement au charbonnage „Wujek”, Silésie, Pologne (Tł. 135). Ossature Métallique, Bruksela, 1934; 166) Welding used extensively in tall Apartment House in Poland (Tł. i skrót 121). Engineering News Record, Nowy York, 1934; 167) Międzynarodowy Związek Mostów i konstrukcyj inżynierskich. C. T., Lwów, 1934; 168) Stabilité de l'âme des poutres sollicitées à la flexion. Premier Congrès des Ponts et Charpentes, Paris, 1932. Rapport final — Discussions, Zurych, 1934; 169) La soudure dans les constructions en acier. Calcul et construction des bâtiments en acier. Jak 168; 170) La soudure dans les constructions en acier. Organisation des travaux de recherches. Jak 168; 171) L'économie de la soudure dans les constructions en acier. Jak 168; 172) Action combinée d'assemblages rivés et soudés. Jak 168; 173) Obliczenie stropów ząbionych. Przegl. Bud., Warszawa, 1934; 174) Welded steel frame structures in Poland (Przedr. 158). Electric Welding, Londyn, 1934; 175) Badanie jakości połączeń spawanych. P. T., Warszawa, 1934; 176) Konstrukcja inżynierska gmachu „Prudential House” w Warszawie (Przedr. 120). Architektura i Budownictwo, Warszawa, 1934; 177) The influence of ribs welded to the rolled I — beams upon their resistance. Akademia Nauk Technicznych, Warszawa, 1935; 178) Dźwigiary obetonowane w świetle doświadczeń Beesa. Wiadomości Drogowe, Warszawa, 1934; 179) Wzmacnianie mostów stalowych przy pomocy spawania. C. T., Warszawa, 1935; 180) Wyniki pomiarów statycznych i dynamicznych mostu drogowego na Sanie w Przemyśle (wspólnie z Dr Inż. Poniżem). Wiadom. Drog., Warszawa, 1935; 181) Welded steel construction in Poland 1934 — grupa I-a. Welding Symposium, Grupa I-a, Londyn, 1935; 182) Tubular steel welded constructions (Tł. 142). Jak 181, grupa I-a; 183) Results of tests with rolled beams reinforced by the aid of welding (Przedr. 177). Jak 181, grupa 4-a; 184) Wkładki specjalne w konstrukcjach żelbetowych. Przegląd

Techniczny 1935; 185) Influence des semelles soudées aux ailes des poutrelles I sur leur résistance à la flexion (wspólnie z Dr Chmielowcem). Ossature Métallique, Bruksela, 1935; 186) Spawane konstrukcje stalowe gmachu F. K. W. w Warszawie. Sp. i C., Warszawa, 1935; 187) Mosty. Świat i Życie, T. III, 1935; 188) Les ponts en acier de faible portée. Ossature Métallique, Bruksela, 1935; 189) Stalowe-szkieletowe budownictwo mieszkalne. Czasopismo Techniczne, 1935; 190) Ekonomiczne i techniczne walory spawania konstrukcyj stalowych. C. T., 1935; 191) Stalowe mosty spawane. C. T., 1935; 192) Obliczanie konstrukcyj betonowych ze sztywnymi wkładkami. Wiadomości Drogowe, Warszawa, 1935; 193) Objasnjenja Propisa za zavarivanje i izversenja zavarenih celicnih konstrukcije u zdradarstvu. Tehnicki List, Zagrzeb, 1935; 194) Zastosowanie stali w mostach drogowych o mniejszych rozpiętościach. Wiadom. Drog., Warszawa, 1935; 195) Wpływ dospojonych przepon na wytrzymałość dźwigarów walcowanych. P. T., 1935; 196) Wymiarowanie belek żelbetowych ze sztywnymi wkładkami (wspólnie z Dr Chmielowcem). Wiadom. Drog., Warszawa, 1935; 197) Pojacanje jedne zeljezne konstrukcje zavarivanjem. Tehnicki List, Zagrzeb, 1935; 198) Les charpentes soudées en acier dans le bâtiment, Paryż, 1933; 199) Konstrukcje stalowe spawane w budownictwie (por. 198). Paryż, 1935; 200) Construcões Metálicas Saldadas. Boletim da Soc. de Engenharia do Rio Grande do Sul. Nr 9, Porto Alegre; 201) Przepisy dotyczące obliczania i wykonywania konstrukcyj betonowych i żelbetowych. Podr. Inż., Tom IV, Lwów i Warszawa, 1936; 202) Przepisy projektowania i wykonywania żelaznych konstrukcyj spawanych. (Jak 201). 203) Wzmacnianie konstrukcyj żelaznych przy pomocy spawania. (Jak 201); 204) Wkładki specjalne w konstrukcjach żelbetowych (wkładki wydłużone na zimno (por. 184). (Jak 201); 205) Tor-kretowanie. (Jak 201); 206) Żelazne budynki szkieletowe. (Jak 201); 207) Obliczenia konstrukcyj stalowych na podstawie plastyczności materiału w świetle najnowszych doświadczeń. P. T., Warszawa, 1936; 208) Akcja mobilizacyjna we Lwowie w listopadzie 1918 r. Obrona Lwowa — Relacje uczestników, T. II, Lwów, 1936; 209) Konstrukcja stalowa gmachu Marynarki Wojennej w Warszawie. Referat na II Zjazd Inżynierów Budowlanych w Katowicach. Warszawa, 1936; 210) Doświadczenia z dźwigarami wzmocnionymi przy pomocy spawania (wspólnie z Dr Chmielowcem). (Jak 209); 211) Spawanie a kształty profilów walcowanych. (Jak 209); 212) Doświadczenia z wkładkami specjalnymi (wspólnie z Prof. Dr Huberem). (Jak 209); 213) Konstrukcje spawane w fabryce „Perun” w Warszawie. Spawanie i Cięcie Metali, Warszawa, 1936; 214) Short span steel bridges. British Steelwork Association, Londyn, 1936; 215) Charpente métallique soudée dans l'usine Perun à Varsovie. Ossature Métallique, Bruksela, 1936; 216) Konstrukcje spawane w zastosowaniu do budynków bibliotecznych. Sp. i C., Warszawa, 1936; 217) Badania porównawcze belek i płyt żelbetowych uzbrojonych żelazem okrągłym i stalą I-steg (wspólnie z Prof. Dr Huberem); 218) Stalowy szkielet spawany gmachu Marynarki Wojennej w Warszawie. Sp. i C., Warszawa, 1936; 219) Spawana konstrukcja stalowa hali targowej w Katowicach. C. T., Warszawa, 1936; 220) Le bâtiment de

l'Amirauté à Varsovie (wspólnie z Prof. Świerczyńskim). Ossature Métallique, Bruksela, 1936; 221) O naprężeniach termicznych w połączeniach spawanych. C. T., Warszawa, 1936; 222) La construction soudée du marché couvert de Katowice (Pologne). Ossature Métallique, Bruksela, 1936; 223) Berücksichtigung der Wärmespannungen bei der baulichen Durchbildung und Herstellung geschweisster Konstruktionen — Ausbildung und Herstellung geschweisster Bauten. Referat na II Kongres Mostów i Konstrukcyj Inżynierskich, Berlin, 1936; 224) Erfahrungen bei ausgeführten Bauwerken in Polen (jak 223), Berlin, 1936; 225) Spawanie na II Kongresie Mostów i Konstrukcyj Inżynierskich w Berlinie. Sp. i C., Warszawa, 1936; 226) Konstrukcje stalowe na II Międzynarodowym Kongresie Mostów i Konstrukcyj Inżynierskich w Berlinie. Przegląd Budowlany, 1936; 227) Budownictwo wobec obrony przeciwlotniczej. P. T., Warszawa, 1936.

Opatentował poniższe swe wynalazki: 9438. Sposób wykonania węzłów konstrukcyj metalowych przy pomocy spawania. 9691. Sposób montowania konstrukcyj żelaznych. 9698. Sposób wzmacniania konstrukcyj żelaznych. 12051. Sposób wykonania węzłów konstrukcyj metalowych. 13640. Sposób wzmacniania dźwigarów profilowych. 21598 (wspólnie z inż. Rechowiczem) Sposób budowy schronów, panczerzy, fortyfikacyj i tym podobnych budowli.

J a n C z a r n o c k i urodził się w Kielcach w r. 1889. Tam też uczęszczał do gimnazjum rosyjskiego do r. 1905. Brał czynny udział w bojkocie szkoły rosyjskiej. Po bojkocie wstąpił do Szkoły Handlowej (1905—1909). Studia uniwersyteckie odbył we Lwowie w latach 1911—1914. W r. 1916 został powołany na stanowisko asystenta Zakładu Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, na którym pozostaje do r. 1918 włącznie. W 1918 r. brał czynny udział w organizacji Państwowego Instytutu Geologicznego i powołany zostaje na stanowisko geologa tejże instytucji. Od r. 1915 do r. 1918 kierował pracownią geologiczną przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, a po zlikwidowaniu tej pracowni przeszedł do Państwowego Instytutu Geologicznego, gdzie objął stanowisko starszego geologa i kustosa Muzeum P. I. G., a od 1938 r. — stanowisko naczelnika wydziału i p. o. wice-dyrektora. W latach 1926—1928 był przewodniczącym Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego, członkiem zarządu Powszechnych Uniwersytetów Regionalnych przy Związku Polskich Nauczycieli Szkół Powszechnych, delegatem P. I. G. do Państwowej Komisji Ochrony Przyrody. Brał udział w organizacji Muzeów Regionalnych (współzałożyciel Muzeum Regional-

nego Gór Świętokrzyskich w Kielcach w 1906 r.). Jest członkiem i założycielem Komitetu Ochrony Puszczy Jodłowej. Z ramienia tegoż Komitetu brał udział w organizacji pierwszej wystawy regionalnej Gór Świętokrzyskich w Warszawie. Jest współzałożycielem i wice-prezesem Towarzystwa Muzeum Ziemi w Warszawie, sprawując tę funkcję do chwili obecnej. Bierze udział w pracach Komisji Organizacyjnej Muzeum Geologicznego w Warszawie. W roku 1927 powołany został na członka Towarzystwa Naukowego we Lwowie.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Paleontologiczny rys ifołupków górnodewońskich okolic Kielc. Kielce, Pamiętnik Szkoły Handlowej, 1909;
- 2) (Z J. Samsonowiczem) Powiat kielecki pod względem archeologicznym. Pamiętnik Szkoły Handlowej. Kielce, 1909;
- 3) (Z J. Samsonowiczem) O górnym dewonie na górze Miedziance. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz. To samo w Jeżegodn. po geolog. i minerał. Rossiji, t. 14 wyp. I, 1912;
- 4) (Z J. Samsonowiczem) Drobnny przyczynek do znajomości syluru Gór Świętokrzyskich. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warszaw. Wydz. III, 1913;
- 5) (Z J. Samsonowiczem) Przyczynek do poznania cechsztynu w granicach wyżyny Świętokrzyskiej. Spraw. Akad. Umiejętn. w Krakowie, 1913;
- 6) (Z J. Samsonowiczem) Nowe dane o granicach cechsztynu w granicach Gór Świętokrzyskich. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz., 1915;
- 7) Przyczynek do znajomości utworów lodowcowych we wschodniej części Gór Świętokrzyskich. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz., 1915;
- 8) Kilka słów o odkryciu utworów karbonskich w Górach Świętokrzyskich. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz., 1916;
- 9) Stratygrafia i tektonika Gór Świętokrzyskich. Prace Tow. Nauk. Warszaw. Wydz. III, 1919;
- 10) Mapa geologiczna środkowej części Gór Świętokrzyskich. Wydawn. P. I. G. w Warszawie, 1919. W skali 1:100.000;
- 11) Stratygrafia nowo odkrytych mało znanych utworów paleozoicznych Gór Świętokrzyskich. Posiedz. Nauk. P. I. G. 2, Warszawa, 1922;
- 12) Spostrzeżenia nad morfologią i tektoniką południowo-wschodniej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., 1922;
- 13) (Z Cz. Kuźniarem) Budowa płaszczowinowa Gór Świętokrzyskich. Spraw. P. I. G. 1, Warszawa, 1922;
- 14) Praca naukowa w zakresie geologii na prowincji. Nauka Polska, t. IV, 1923. Przedruk w Czasopiśmie Przyrodniczym, org. Tow. Przyr. im. Staszica w Łodzi, zeszyt VII, 1923;
- 15) O budowie geologicznej okolic Buska w związku z kwestią solanek. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 5, Warszawa, 1923;
- 16) O złożu barytu w Strawczynku pod Promnikiem. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 6, Warszawa, 1923;
- 17) O rudach żelaznych paleozoicznych w środkowej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 6, 1923;
- 18) Cechsztyń w Górach Świętokrzyskich. Spraw. P. I. G., t. II, Warszawa, 1923;
- 19) O budowie geologicznej okolic Niestachowa i Dalezyc. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 8, Warsz. 1924;
- 20) O stratygrafii karbonu

- dolnego w rejonie łagowskim. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 8, 1924; 21) O preglacjalnych glinkach wietrzeniowych w Górach Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G. Nr 8, 1925; 22) Wyniki badań geologicznych, dokonanych w 1927 r. na obszarze mezozoicznym zachodniej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., 1925; 23) O mezozoicznych złożach rud żelaznych w zachodniej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G. Nr 2, Warszawa, 1925; 24) Stratygrafia i fauna kambru w części środkowej Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 14, 1926; 25) O wieku utworów pregotlandzkich na Wołyniu i Podolu. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 14, 1926; 26) O pochodzeniu wód mineralnych w Busku i okolicach. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 14, 1926; 27) Wyniki badań geologicznych w południowo-zachodniej i zachodniej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 15, 1926; 28) Sprawozdanie z badań dokonanych w 1926 r. w związku z ogólnym poglądem na budowę mas mezozoicznych rejonu checińskiego. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 17, 1927; 29) Ogólny rys tektoniki Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 17, 1927; 30) O zlodowaceniach środkowej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 17, 1927; 31) Kambr i jego fauna w środkowej części Gór Świętokrzyskich. Spraw. P. I. G., t. IV, z. 1—2, 1927. To samo. Congrès Géologique International. Comptes Rendus de la XIV session. Deuxième Fascicule 1927; 32) Devon dolny w paśmie klonowskim. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 19—20, 1928; 33) W sprawie rozbudowy kamieniołomów państwowych w Zagnańsku. Pos. Nauk. P. I. G.; 34) O odkryciu lamprofirów w środkowej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., zes. 19—20, 1928; 35) Geologia w muzeach regionalnych. Biblioteka regionalna, t. I 1928; 36) O budowie zachodniej części fałdu checińskiego. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 21, 1928; 37) Przegląd stratygrafii famenieniu i karbonu dolnego (kulmu) w zachodniej i środkowej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G., Nr 21, 1928; 38) Spostrzeżenia w zakresie tektoniki okolic Słupi Nowej. Pos. Nauk. P. I. G. Nr 21, 1928; 39) Profil dolnego i górnego ordowiku w Zalesiu pod Łagowem w porównaniu z ordowikiem innych miejscowości środkowej części Gór Świętokrzyskich. Spraw. P. I. G., tom IV, Warszawa, 1928; 40) Rezerwat w Górach Świętokrzyskich ze stanowiska potrzeb geologii. Zabytki Przyr. Nieożyw. I, Warszawa, 1928; 41) Profil ordowiku w Zalesiu. Zabytki Przyr. Nieożyw. I, Warszawa, 1928; 42) O tektonice okolic Miedzianki w związku ze złożami miedzi tego obszaru. Pos. Nauk. P. I. G. 24, Warszawa, 1929; 43) O tektonice okolic Łagowa oraz kilka słów w sprawie trzeciorzędu i złóż galeny na tym obszarze. Pos. P. I. G. 24, Warszawa, 1929; 44) Sprawozdania z badań wykonanych w okolicach na zachód od Promnika. Pos. Nauk. P. I. G. 24, Warszawa, 1929; 45) Sprawozdania z badań, wykonanych w roku 1928 w okolicach Kajetanowa. Pos. Nauk. P. I. G. 24, Warszawa, 1929; 46) Sprawozdania z badań wykonanych w okolicach Wójczy, Chęcín i Łagowa. Pos. Nauk. P. I. G. 27, Warszawa, 1930; 47) (Z K. Kowalewskim) Stratygrafia i wiek iłów krakowieckich okolic Buska i Solca. Pos. Nauk. P. I. G. 27, Warszawa, 1930; 48) Granice Gór Świętokrzyskich oraz podział regionalny tego obszaru. Pamiętnik Świętokrzyski, Kielce, 1931; 49) Dyluwjum Gór Świętokrzyskich. Pol. Tow. Geolog. Rocznik VII. Kraków, 1931;

- 50) Sprawozdanie z badań wykonanych w pn.-zach. części Gór Świętokrzyskich między Radoszycami i Łączną pod Suchedniowem. Pos. Nauk. P. I. G. 29, Warszawa, 1931; 51) Spostrzeżenia w zakresie tektoniki pd.-wsch. zbocza Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G. 29, Warszawa, 1931; 52) Złoże ołowiu w okolicach Karczówki pod Kielcami. Pos. Nauk. P. I. G. 30, Warszawa, 1931; 53) (Z K. Kowalewskim) Sprawozdanie z badań wykonanych na obszarze trzeciorzędowym między Wisłą, Wisłoką i Sanem, oraz uwagi ogólne o stosunkach facjalnych tortonu górnego w Polsce. Pos. Nauk. P. I. G. 29, Warszawa, 1931; 54) Helwet i węgiel brunatny tego wieku w okolicach Korytnicy i Chomentowa. Pos. Nauk. P. I. G. 32, Warszawa, 1932; 55) Badania geologiczne w okolicach Proszowic. Pos. Nauk. P. I. G. 32, Warszawa, 1932; 56) Wykaz złóż kruszcowych i dawnych kopalń ołowiu w środkowej części Gór Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G. 32, Warszawa, 1932; 57) Stratygrafia i tektonika kambru okolic Ociesek i Orłowin. Pos. Nauk. P. I. G. 32, Warszawa, 1932; 58) Sprawozdanie z badań geologicznych wykonanych w pn. części ark. Pińczów i zach. części ark. Staszów, w okolicach Pierzchnicy, Chmielnika, Piotrkowic i Włoszczowic. Pos. Nauk. P. I. G. 33, Warszawa, 1932; 59) Mniej znane zabytki geologiczne Gór Świętokrzyskich. Ochrona Przyrody, 12, Kraków, 1932; 60) Marmury Kieleckie. Przegląd Budowlany. Zesz. 10, Warszawa, 1932; 61) (Z K. Kowalewskim) Torton górny i jego fauna z otworów wiertniczych okolic Daszawy. Pos. Nauk. P. I. G. 32, Warszawa, 1932; 62) (Z Zb. Sujkowskim) O fosforytach z warstw granicznych między dewonem i karbonem w Górach Świętokrzyskich. Pos. Nauk. P. I. G. 33, Warszawa, 1932; 63) Marmury Kieleckie. Architektura i Budownictwo, Nr 3—4, 1932; 64) Helwet w okolicach Krakowa. Pos. Nauk. P. I. G. 35, Warszawa, 1933; 65) Stratygrafia warstw granicznych między dewonem i karbonem w okol. Kowali. Pos. Nauk. P. I. G. 35, Warszawa, 1933; 66) Stratygrafia miocenu w pd.-wschodniej części przedgórz Karpát między rzeką Prutem i Kosowem oraz uwagi ogólne o pretortonie na brzegu Karpát Wschodnich. Pos. Nauk. P. I. G. 36, Warszawa, 1933; 67) Przewodnie rysy stratygrafii i paleogeografii miocenu w południowej Polsce. Pos. Nauk. P. I. G. 36, Warszawa, 1933; 68) O tortonie i helwecie okolic Chomentowa i Jawora w związku z poszukiwaniem złóż lignitu na tym obszarze oraz o mułkach krzemionkowych i iłach trzeciorzędowych okolic Płuczek pod Łagowem. Pos. Nauk. P. I. G. 36, Warszawa, 1933; 69) Odslonięcia kambru okolic Ociesek i Orłowin jako zabytek w znaczeniu naukowym. Zabytki Przyrody Nieożywionej, 2, Warszawa, 1933; 70) O miocenie młodszym na południe od Przemysła, w okolicach Niżankowic, Nowego Miasta, Hussakowa, Felsztyna, Dobromila, Chyrowa, Starej Soli. Pos. Nauk. P. I. G. 36, Warszawa, 1933; 71) Miocen młodszy okolic Drohobycza i Sambora. Pos. Nauk. P. I. G. 39, Warszawa, 1934; 72) Poziom Bułtowski w Polsce, jego stratygrafia i związek z t. zw. sarmatem świętokrzyskim. Pos. Nauk. P. I. G. 39, Warszawa, 1934; 73) O skałach egzotycznych w zlepieńcach słobódzkich i warstwach polanickich w okolicy Starej Soli. Posiedz. Nauk. P. I. G. 39, Warszawa, 1934; 74) O kilku największych głazach narzutowych w zach. i środkowej części Gór Świętokrzyskich. Zabytki Przyrody Nieożywionej, III, Warszawa, 1934;

- 75) O bogactwach kopalnych Gór Świętokrzyskich. Ziemia, 24, Warszawa, 1934; 76) (Z K. Kowalewskim) Fauna górno-miocenska z Kotowani, Kawna, Kalinowa, Niedźwiedzy, Starej Wsi, Podhorek i Podmichala, w okol. Sambora, Drohobycza i Kałusza. Pos. Nauk. P. I. G. 39, Warszawa, 1934; 77) Józef Siemiradzki. Wspomnienie pośmiertne. Sprawozdania P. I. G., tom VIII, zesz. I, 1934; 78) Kilka uwag w sprawie stratygrafii miocenu młodszego w okolicach Kosowa na Pokuciu. Pos. Nauk. P. I. G. 42, Warszawa, 1935; 79) O tektonice okolic Kielc. Pos. Nauk. P. I. G. 42, Warszawa, 1935; 80) O znalezieniu kości ssaków dyluwjalnych w kopalni „Sitkówka”. Pos. Nauk. P. I. G. 42, Warszawa, 1935; 81) O ważniejszych zagadnieniach stratygrafii i paleogeografii polskiego tortonu. Sprawozd. VIII, Warszawa, 1935; 82) (Z K. Kowalewskim) O prasarmacie i o dyluwjum w okolicach Medyki na podstawie zdjęć wykonanych w południowo-zach. krańcu ark. Mościska. Pos. Nauk. P. I. G. 42, Warszawa, 1935; 83) O budowie geologicznej fałdu jadownickiego, na pd. Słupi Nowej. Pos. Nauk. P. I. G. 45, Warszawa, 1936; 84) O zastosowaniu piaskowca dewońskiego do wyrobu kostki brukarskiej na Barczy Wschodniej pod Zagnańskiem. Pos. Nauk. P. I. G. 45, Warszawa, 1936; 85) Profil studni zdrojowej w Solcu oraz ogólne uwagi dotyczące budowy zapadliska Soleckiego i synkliny Jędrzejowskiej (pasma Wójczo-Pińczowskiego). Pos. Nauk. P. I. G. 45, Warszawa, 1936; 86) Miocen okolic Przecławia pod Mielcem. Pos. Nauk. P. I. G. 45, Warszawa, 1936; 87) W obronie przełomu Lubrzanki w Górach Świętokrzyskich. Ziemia Nr 5, 1936; 88) Rezerwat w Górach Świętokrzyskich ze stanowiska potrzeb geologii. Zabytki Przyrody Nieożywionej ziem Rzeczypospolitej Polskiej. Tom I, 1928; 89) Przegląd stratygrafii i paleogeografii dewonu dolnego Gór Świętokrzyskich. Spraw. tom VIII, z. 4, 1936; 90) Baryt w Górach Świętokrzyskich. Rocznik Pol. Tow. Geolog.; 91) Stratygrafia i tektonika młodszego miocenu Przedgórze Karpat Wschodnich, sprawozdania z badań wykonanych w r. 1932. Publikacje oddziału geologicznego S. A. Pionier; 92) Sprawozdania z badań wykonanych w okol. Bodzentyna. Posiedz. Nauk. P. I. G., 1937; 93) O złożach ołowianki w Kielcach i Mójczy. Posiedz. Nauk. P. I. G., 1937; 94) Arkusz Kielce (mapa odkryta) w skali 1:100.000. Wydawn. P. I. G., 1938; 95) O obecnym i przyszłym znaczeniu bogactw kopalnych Gór Świętokrzyskich. Wiadomości Muzeum Ziemi, Nr 1, 1938.

W a l e n t y D o m i n i k urodził się 2 lutego 1891 r. w miasteczku Dobczyce, wojew. Krakowskie. Po ukończeniu czterech klas szkoły powszechnej w Dobczycach zapisał się w r. 1901 do gimnazjum św. Jacka w Krakowie, które ukończył z postępowaniem celującym w r. 1909, złożony w tym roku egzamin dojrzałości z odznaczeniem. Począwszy od klasy czwartej utrzymywał się prawie wyłącznie z korepetycji. Od klasy siódmej korzystał ze stypendium Wydziału Krajowego w wysokości 200

koron austriackich rocznie. W r. 1909 zapisał się na wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego, obierając przyrodniczy kierunek studiów. Równocześnie uczęszczał do konserwatorium muzycznego w Krakowie, studiując zasady harmonii, kontrapunktu i kompozycji pod kierownictwem prof. Władysława Żeleńskiego. W r. 1911 przeniósł się na wydział chemiczny politechniki we Lwowie, który ukończył z odznaczeniem w lipcu 1914 r. W sierpniu 1914 r. zgłosił się do legionów, nie został jednak przez komisję lekarską przyjęty z powodu złego stanu zdrowia. Również i do wojska austriackiego nie został wtedy pobrany. W związku z posunięciem się Rosjan pod sam Kraków, wyjechał do Wiednia i tam znalazł zajęcie, jako chemik analityk w fabryce chemicznej firmy J. Medinger und Söhne w Neufeld nad Litawą. Na stanowisku tym przebywał od 15 lutego 1915 do końca roku 1915. Po usunięciu Rosjan ze Lwowa i uruchomieniu politechniki został powołany przez prof. Ignacego Mościckiego na asystenta przy katedrze elektrochemii i chemii fizycznej. Na stanowisku tym pozostawał do września roku 1919. W tym czasie (17 marca 1917) uzyskał stopień doktora nauk technicznych politechniki lwowskiej na podstawie pracy: „O potencjałach elektrolitycznych amalgamatów sodu i potasu“, oraz egzaminu ścisłego. W tym również czasie ogłosił drukiem szereg prac o własnościach gazu ziemnego. Począwszy od roku 1917 wykładał w politechnice z upoważnienia Rady Wydziałowej chemię fizyczną w zastępstwie profesora Mościckiego. W czasie od listopada 1918 do marca 1919 r. brał udział w obronie Lwowa, zaś w marcu został delegowany wraz z Chemicznym Instytutem Badawczym do Krakowa w związku z kontynuowaniem przez prof. Mościckiego prac, zmierzających do jaknajszybszego uruchomienia fabryki związków azotowych „Azot“ w Jaworznie. Od jesieni 1919 r. został przydzielony do tej fabryki, w której pracował, jako jej naczelny chemik, do końca r. 1922. W tym czasie brał też udział w objęciu fabryki chorzowskiej przez Rząd Polski i w jej uruchomieniu po usunięciu się Niemców. Podczas pobytu w fabryce „Azot“ ogłosił szereg prac nad zużytkowaniem gipsu dla celów przemysłowo-chemicznych. Od stycznia 1923 r. objął kierownictwo chemiczne w fabryce żelazocjanku potasu firmy „Potas“ Ska z o. o., w której uruchomił wyrób tego produktu oraz wyrób chlorku cynku.

W tym czasie otrzymał propozycję objęcia katedry chemii nieorganicznej w S. G. G. W., którą przyjął w październiku 1923 r. Na tym stanowisku dotąd pozostaje, pracując równocześnie nad różnymi zagadnieniami z dziedziny technologii chemicznej. Jedno z opracowanych przezeń w tym czasie zagadnień, mianowicie katalityczne otrzymywanie wodoru z gazu wodnego, do czekało się realizacji fabrycznej w Mościcach.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) O ocenianiu wartości opałowej gazu ziemnego na kopalni za pomocą densoskopu. *Przemysł Chemiczny*. I. 51. Lwów, 1917;
 - 2) O niektórych funkcjach gęstości gazu ziemnego. *Przemysł Chemiczny*. I. 73. Lwów, 1917;
 - 3) Zależność szybkości wypływu gazu od jego gęstości. *Przemysł Chemiczny*. I. 109. Lwów, 1917;
 - 4) O cechowaniu dysz. *Przemysł Chemiczny*. I. 127. Lwów, 1917;
 - 5) Oczyszczanie wody odpadkowej po odpędzeniu amoniaku. *Przemysł Chemiczny*. II. 13. Lwów, 1918;
 - 6) Nowe urządzenia dla destylacji teru, firmy Pintsch A. G. *Przemysł Chemiczny* II. 17, 31. Lwów, 1918;
 - 7) O potencjałach elektrolitycznych amalgamatów sodu i potasu. *Nakładem Akad. Umiejętności, Kraków*, 1918; *Ueber die elektrolytischen Potentiale der Natrium und Kaliumamalgame*. *Bull. de l'Acad. Cracovie*, 1918;
 - 8) Manometry różnicowe. *Przemysł Chemiczny*. IV. 8. Lwów, 1920;
 - 9) Cechowanie dysz. *Przemysł Chemiczny*. Ir. 145. Lwów, 1920;
 - 10) Otrzymywanie kwaśnych siarczanów potasowców z siarczanu amonu i siarczanu potasowca. *Przemysł Chemiczny* V. 10, 37, 63. Lwów, 1921;
 - 11) Kwas siarkowy z gipsu. *Przemysł Chem.* V. 195. Lwów, 1921;
 - 12) Siarczan sodowy z siarczanu amonu i soli kuchennej. *Przemysł Chemiczny*. V. 257. Lwów, 1921;
 - 13) Reakcja Sheele'go: $2\text{NaCl} + 4\text{PbO} + \text{H}_2\text{O} = \text{PbCl}_2 + 3\text{PbO} + 2\text{NaOH}$ w zastosowaniu do chlorku potasu. *Przemysł Chem.*, VI. 25. Lwów, 1922;
 - 14) Otrzymywanie siarczanu amonowego z węgla amonowego i gipsu. *Przemysł Chemiczny*. VI. 81, 106. Lwów, 1922;
 - 15) W sprawie artykułu Dra W. Dominika: „Otrzymywanie siarczanu amonowego z węgla amonowego i gipsu”. *Przemysł Chemiczny*. VI. 172. Lwów, 1922;
 - 16) Kilka słów o fabryce „Azot” w Jaworznie. *Przemysł Chemiczny* VI, 157. Lwów, 1922;
 - 17) Krystalizacja żelazocjanku sodu z roztworów Na_2SO_4 i Na_4FeCy_6 , — *Przemysł Chemiczny* VI. 317. Lwów, 1922;
 - 18) Przemiana żelazocjanku sodowego na potasowy zapomocą chlorku potasowego. *Przemysł Chemiczny* VIII. 97. Lwów, 1924;
 - 19) Nieco o procesach w odnawianym środowisku gazowym. *Przemysł Chemiczny* VIII, 181. Lwów, 1924;
 - 20) W sprawie otrzymywania taniego wodoru z gazu ziemnego. *Przemysł Chemiczny*. IX. 1, 26. Lwów, 1925;
 - 21) Teoria wymywania w przeciwnym kierunku i ciągła metoda Derr'a. *Przemysł Chemiczny*, IX. 131, Lwów, 1925;
 - 22) O przerobieniu chlorków alkaliów na azotany z równoczesnym otrzymywaniem chloru. *Przemysł Chemiczny*. X. 105. Lwów, 1926;
- Méthode nouvelle de transformation des chlorures alcalins en nitrates avec*

- obtention simultanée de chlore. *Chimie et Industrie* 18 Juillet. Paris 1927;
- 23) Uwagi o działaniu wirówki gazowej. *Przemysł Chemiczny* XI. 115. Warszawa, 1927;
- 24) Przemysł azotowy na surowcach rolnych. *Przemysł Chemicz.* XI. 259, Warszawa, 1927;
- 25) Przyczynki do studiów nad katalizatorami reakcji $\text{CO} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CO}_2 + \text{H}_2$. I. *Przemysł Chemiczny* XI. 557. Warszawa, 1927;
- 26) Przyczynki do studiów nad katalizatorami reakcji $\text{CO} + \text{H}_2\text{O} = \text{CO}_2 + \text{H}_2$. II. *Przemysł Chem.* XII. 229. Warszawa, 1928;
- 27) Processes for the preparation of nitrates and a dry mixture of chlorine and nitrosyl chloride. U. S. A. Patent. Washington, 1928;
- 28) Sposób otrzymywania technicznego tlenku magnezu z dolomitu. P. P. 10691. *Wiadomości Urzędu Patent.* Warsz. XI. 1929;
- 29) Zagadnienie azotowe w Polsce na tle mapy źródeł energii. *Przemysł Chemiczny.* Nr 12. Warszawa, 1929;
- 30) O możliwości otrzymywania szczawianu amonu dla celów nawozowych. Poznań 1929. *Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych*, Tom XXII;
- 31) (Wspólnie z J. Bartkiewiczówną) O krystalizacji szczawianu amonu z roztworów wodnych, zawierających jony potasowe. Warszawa, 1931. *Roczniki Chemii.* Tom II;
- 32) Czy zagraża ludzkości wyczerpanie surowców? Warszawa, 1930. *Przemysł Chemiczny* Nr 14, 1930;
- 33) Przemysł Chemiczny a rolnictwo. Warszawa, 1930. *Rolnictwo.* T. II. Zeszyt 3;
- 34) Gaz eterowy. Warszawa, 1931. *Przemysł Rolny*; Sposób wytwarzania paliwa gazowego. P. P. 16866. Warszawa 1932 (26 listopada); *Luftgaserzeuger* D. R. P. 573, 336. Berlin, 1933. März.; *Gasbrennstoff, Verfahren zu dessen Herstellung und Apparat zur Ausübung dieses Verfahrens.* Schweiz. Pat. 159361. Bern, 1933;
- 35) Combustible gazeux et appareil pour sa production. Br. Fr. 724390. Paris, 1932;
- 36) Teestel veer het bereiden van sen uitten nongselvan lucht en setherdany bestaande gasvermige brandstof. Pat. Holenderski;
- 37) Krótki zarys wiadomości z chemii. Część I. *Chemia nieorganiczna.* Warszawa 1931;
- 38) (Wspólnie z St. Janczakówną) Przyczynki do poznania przemiany mrówczanu na szczawian potasowy. Warszawa 1931. *Roczniki Chemii*, Tom 11;
- 39) Ćwiczenia z Chemii nieorganicznej. Wydanie trzecie. Warszawa, 1932;
- 40) Sposoby otrzymywania kwasu octowego i stanowisko alkoholu etylowego jako surowca w tej gałęzi produkcji. Warszawa, 1932. *Przemysł Rolny*;
- 41) W sprawie rozwoju przemysłu suchej destylacji drewna. Warszawa, 1933. *Las Polski* Nr 7—8;
- 42) Uwagi na temat walki chemicznej z sówką chojnowką. Warszawa, 1933. *Las Polski* Nr 9;
- 43) Woda ciężka. Nowy środek badawczy w naukach przyrodniczych. Poznań, 1934. *Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych.* Tom 33;
- 44) (Wspólnie z St. Janczakówną) Badania nad utlenianiem cukru trzcinowego na kwas szczawiowy metodą Naumanna, Moesera i Lindenbauma. Warszawa 1934. *Roczniki Chemii.* Tom XIV;
- 45) Krótki zarys wiadomości z chemii. Część III. *Chemia organiczna.* Warszawa, 1934;
- 46) Droga do zastąpienia obcych tłuszczów roślinnych, (możliwości techniczne). Warszawa, 1934. *Rolnictwo.* Tom III. Zesz. 1;
- 47) (Wspólnie z J. Bartkiewiczówną) Próby otrzymywania i oznaczania tlenku etylenu. Warszawa, 1934. *Przem. Chem.* Zeszyt Jubileuszowy;
- 48) Elektrotermiczne wytwarzanie tlenku azotu w świetle badań nad dysocjacją. Warszawa, 1934. *Przemysł Chemiczny.* Zeszyt Jubileuszowy;
- 49) O formach układu Mendelejewa.

Publikacja Zakładu Chemii Nieorg. S. G. G. W. 1935; 48) Uwagi na temat powinowactwa gazów szlachetnych. Publik. Zakł. Chemii Nieorg. S. G. G. W. Warszawa, 1935; 49) Próby nasycania drewna na drodze reakcji gazowych. Zakł. Chemii Nieorg. S. G. G. W. Warszawa, 1935; 50) Destylacja drewna w środowisku płynnym. Publ. Z. Ch. Nieorg. S. G. G. W. Warszawa, 1935; 51) Sposób szybkiego oznaczania zawartości alkoholu absolutnego w mieszankach napędowych. Publ. Zakł. Chemii Nieorg. S. G. G. W. Warszawa, 1935; 52) Zagadnienie odtruwania gazu świetlnego na tle stosunków polskich. Gaz i woda. XVI, 271. Kraków, 1936; 53) Contributions aux recherches sur l'abaissement des frais de la concentration de l'acide pyroligneux. Rapport du Congrès International de Sylviculture, Budapest, 1936.

Stefan Drzewiecki urodził się dnia 26 grudnia 1844 r. w majątku Kunka na Podolu. Nauki początkowe odbywał w domu rodziców, a następnie w Paryżu. W r. 1863 przerywa na skutek powstania studia w Ecole Centrale i wraca do kraju, gdzie mu ojciec wyznacza majątek. Zamiłowanie do techniki skierowuje go do Paryża, gdzie buduje licznik kilometryczny (taxi-mètre). Wojna w roku 1870 zmusza go do powrotu do kraju. W r. 1872 pracuje w Wiedniu nad szeregiem wynalazków, za które otrzymuje w r. 1873 dwie nagrody na Wystawie Wiedeńskiej. W Petersburgu w r. 1874 opracowuje dromograf dla statków, służący do automatycznego wykreślenia drogi statku na mapie morskiej. W roku 1877 buduje i próbuje osobiście w Odesie pierwszą łódź podwodną na jedną osobę z napędem nożnym. W r. 1878 kieruje w Petersburgu budową 50 łodzi podwodnych, mogących pomieścić załogę czterech ludzi. Już w tym czasie bada lot ptaków i studiuje podstawy mechaniczne ich ruchu, upodabniając go do szybowania samolotów, i w ten sposób uzasadnia teorię aeroplanów. Przewiduje rychłe rozwiązanie zagadnień awiacji praktycznej i ogłasza w Paryżu w r. 1891 sensacyjny artykuł pod tyt.: „L'Aviation de demain“. Usiłuje bez skutku założyć towarzystwo dla konstrukcji pierwszych aeroplanów w Paryżu. W r. 1892 opracowuje teorię napędowej śruby morskiej i ogłasza szereg prac, dotyczących tej dziedziny. W r. 1896 na konkursie projektów łodzi podwodnych otrzymuje nagrodę od Marynarki Francuskiej. (Łódź z napędem elektrycznym). W r. 1901 zastosowane zostają we Francji i Rosji aparaty jego wynalazku, służące do wypuszczania z łodzi podwodnych torped

Whitehead'a. W roku 1905 zajmuje się w Petersburgu budową swego nowego typu łodzi podwodnej 350 tonowej, bez akumulatorów i z silnikami spalinowymi. Po zadowalniających próbach łódź ta zostaje przyjęta przez Marynarkę Rosyjską. W tymże czasie opracowuje nowy typ torpedowca wodopancerne go częściowo zanurzonego, chronionego od pocisków zapomocą warstwy wody pokrywającej pokład i boki. Szereg oficjalnych prób, przeprowadzonych na kieszonach, dało wyniki niezmiernie zadowalniające. W r. 1909 buduje samolot ze stabilizacją automatyczną. W r. 1914 tłumaczy na język francuski Aerodynamikę Profesora Żukowskiego, która do dziś dnia stanowi jeden z ważniejszych dorobków nauki, udostępniając w ten sposób wielu uczonym najważniejsze zdobycze w tej dziedzinie. W latach 1912—1917 przeprowadza w laboratorium Eiffel'a badania, które potwierdzają jego teorię śmigła, i opracowuje szereg wynalazków. W r. 1918 projektuje dla Instytutu w St. Cyr wagę aerodynamiczną swego pomysłu. W r. 1920 otrzymuje nagrodę Francuskiej Akademii Nauk za swoją książkę p. t.: „Ogólna Teoria Śmigła”. Pomimo podeszłego wieku, oddaje się studiom z dziedziny aerodynamicznej, stosując teorię kinetyczną gazów i przedstawia swe wyniki w komunikatach Francuskiej Akademii Nauk. Z tych wszystkich badań wyprowadza fizyczno-mechaniczny pogląd na teorię kinetyczną gazów, zapomocą której przewiduje możliwość mechanicznej interpretacji wszystkich przejawów energii powszechnej, jak np. rozchodzenie się dźwięku, światła, elektryczności, a nawet i powszechnego ciężenia. Prace te zamierza wkrótce wydać.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Notice sur les appareils inventés par St. Drzewiecki. Exposition Universelle de Vienne, 1873. Regulateur Stefan compas pour tracer les sections coniques, attelage automatique pour wagons; 2) Aeroplany w prirodie. Petersburg, 1885;; 3) Les Oiseaux considérés comme des aéroplanes animés. Communication faite au Congrès International de Navigation Aérienne. Paris, 1889; 4) Sur la théorie chimique des accumulateurs au plomb. Communication faite à la Société Internationale des Electriciens, le 8 Janvier 1890; 5) Teoreticzeskoje rieszenje woprosa o pareni ptic, Petersburg, 1891; 6) Opre-dielenie elementow grebnych wintow. Petersburg, 1892; 7) L'Aviation de demain. Revue Générale des Sciences Pures et Appliqués. Nr 24, 1891; 8) Le vol plané. Paris, 1891. Bernard et Cie; 9) Des hélices marines Comm. faite

à l'Association Technique Maritime Nr 3, 1892. Gauthiers Villars. Paris; 10) Propulseurs hélicoidaux. Comm. faite à l'Académie des Sciences le 4 Avril 1892. Gauthiers-Villars, Paris; 11) Des Hélices propulsives. Comm. faite au Congrès d'Architecture et de Constructions Navales. 1900. Gauthiers Villars, Paris; 12) Du choix des éléments des hélices propulsives. Communication faite à l'Association Technique Maritime; 1901. G. Villars; 13) On Screw propellers. Institute of Naval Architects. 1901; 14) Teorja grebnych wintow. Petersburg, 1902. Tłumaczenie Inż. Berezowskiego; 15) Formules pratiques pour le calcul des hélices aériennes. Comm. faite à l'Académie des Sciences le 13 Sept. 1909. Gauthiers Villars; 16) Des Hélices Aériennes. Paris 1909, Vivien; 17) Des Hélices Aériennes. Communication faite au 4-e Congrès Aéronautique International de Nancy. Sept. 1909; 18) De la nécessité urgente de créer un laboratoire d'essais aérodynamiques. Paris, Vivien, 1909; 19) Le Calcul des hélices marines et aériennes. Communication faite à l'Association Technique Maritime, 1910; 20) Teorja wozdusznych gwintow. Przetłumaczone z francuskiego przez Prof. Delone. Kijów, 1910; 21) Description de l'aéroplane système Drzewiecki. Aérophile du 1 Avril 1914; 22) Traité d'Aérodynamique de Joukowski. Gauthiers-Villars, Paris. Przetłumaczone przez St. Drzewieckiego. 1-e Edition 1914, 2-e Edition 1931; 23) Sur les moteurs à vent. Communication faite à l'Ac. des Sciences le 19 Avril 1915; 24) Interprétation théorique de la courbe balistique. Comm. à l'A. des Sciences du 17 Juillet 1928; 25) Sur la détermination de la vitesse du son, basée sur la théorie cinétique des gaz. Comm. à l'Ac. des Sciences. 17 Juillet 29; 26) Application de la formule de Bernouilli à la détente des gaz. Communication faite à l'A. des Sciences le 27 Avril 1931; 27) Etude des Turbo-moulinets hydrauliques. Dunod, 1935, Paris; 28) Détermination approximative de la masse d'air que met en mouvement une aile d'hélice. Dunod, 1935, Paris; 29) L'Aviation de demain. Article publié en 1891. Dunod, 1935, Paris. Ostatnie trzy artykuły w Annales de l'Académie des Sciences Techniques de Varsovie. T. 1, 1935.

Dokonał następujących wynalazków: 1873. Wystawa Wiedeńska: Cyrkiel do kreślenia sekcji konicznych. Przyrząd do kontroli szybkości lokomotywy. Regulator paraboliczny systemu Stefan. Automatyczny zaprząg wagonów. Dromograf. 1877. Łódź podwodna na jedną osobę z napędem nożnym. 1881. Łódź podwodna na 4 osoby z napędem nożnym. 1892—1895. Torpedowiec wodopancerny (aquablinde). 1895. Rower 2 i 3 kołowy bez przekładni łańcuchowej. 1901—1904. Przyrząd do wypuszczania torped typu Whitehead'a, (lance-torpilles). Pat. Franc. 314964. 1908. Łódź podwodna 350 tonowa dla Marynarki Rosyjskiej (bez akumulatorów i z silnikami spalinowymi). 1909. Płatowiec ze stabilizacją automatyczną. Pat. Franc. 410244. 1917. Młynek (śmigło) z automatyczną regulacją ilości obrotów, służący do napędzania dynamo dla radiostacji na samolocie. Pat. Franc. 532096. 1918. Waga aerodynamiczna dla Instytutu Badań w St. Cyr. Francja. 1919. Śmigło metalowe z automatyczną regulacją ilości obrotów, służące do lotów na wielkich wysokościach. 1921. Koło hydrauliczne z dopływem bocznym. Pat. Franc. 531113.

K a r o l D z i e w o ń s k i urodził się w r. 1876 w Jarosławiu (Małopolska), gdzie też ukończył gimnazjum w r. 1895. Studia wyższe odbył na Wydziale chemii techn. Politechniki Lwowskiej oraz na Uniwersytecie w Genewie. We Lwowie również uzyskał stopnie akademickie: inżyniera technologa (1901) i doktora nauk technicznych (1903). W latach 1898—1901 był asystentem przy katedrach chemii organicznej i technologii chem. w Politechnice we Lwowie, w latach 1902—1904 — asystentem Uniwersytetu we Fryburgu szwajcarskim, w latach 1904—1906 — kierownikiem pracowni i docentem Szkoły Chemicznej w Mulhouse w Alzacji, w latach 1906—1911 — kierownikiem laboratorium doświadczalnego Kuwajewskiej Manufaktury w Iwanowo Wozniesiensku w Rosji. Od r. 1911 jest profesorem zwyczajnym chemii w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i dyrektorem Instytutu Chemii Organicznej w Uniw. Jag. W latach 1920—1922 był dziekanem Wydziału Filozoficznego w Uniw. Jag. Jest sekretarzem oraz redaktorem wydawnictw Wydziału Matem.-Przyrodn. Polskiej Akademii Umiejętności. Jest członkiem czynnym Akademii Nauk Technicznych i Towarzystwa Naukowego we Lwowie, członkiem honorowym Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Association Intern. des Chimistes Coloristes, Polskiego Towarzystwa Chemicznego (w r. 1927 był prezesem) i Polskiego Towarzystwa Chemików Kolorystów. Odznaczony został komandorią orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) O dekacyklenie (trójnaftylenobenzolu), nowym węglowodorze aromatycznym i czerwonym związku siarkowym: dwunaftylenotiofenie. Cz. 1. Rozprawy Wydz. Matem.-przyrodn. Pol. Akad. Um. 1903, t. 43. Ueber Dekacyklen (Trinaphtylenbenzol, einen neuen hochmolekularen Kohlenwasserstoff und über Dinaphtylentiofen, einen roten Thiokörper. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. t. 36. Bull. Ac. Pol. 1903. Synthèse d'un nouvel hydrocarbure aromatique: décacyclène (trinaphtylènebenzène), et d'un dérivé du thiophène de couleur rouge: dinaphtyléthiophène. I. Paris, Bulletin de la Société Chimique 1903; 2) O dekacyklenie (trójnaftylenobenzolu), nowym węglowodorze aromatycznym i czerwonym związku siarkowym: dwunaftylenotiofenie. Cz. II. Rozprawy Wydz. Matematyczno-przyrodn. Pol. Akad. Um. 1904, t. 44. Über Dekacyklen (Trinaphtylenbenzol), einen neuen hochmolekularen

Kohlenwasserstoff und über Dinaphtylenthiofen, einen roten Thiokörper. II. Berlin, Ber. d. D. Chem. Gesellsch. 1903, t. 36; 3) (Wspólnie z p. Bachmannem); Quelques essais sur l'élévation moléculaire constante du point d'ébullition du nitrobenzène. Paris, Bulletin de la Société Chimique, 1903. (Wsp. z p. Bachmannem); Über die molekulare Siedepunkterhöhung von Nitrobenzol. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1903, t. 36; 4) O trójbenzyldodekacyklenie, nowym węglowodorze aromatycznym i dwubenzylodwunaftylenotiofenie. Bull. Ac. Pol. 1904. Synthèse d'un nouvel hydrocarbure aromatique de couleur jaune: tribenzyldécacyclène (tribenzyltrinaphtylènebenzène), et d'un dérivé du thiophène de couleur rouge: dibenzyldinaphtylènethiophène. Paris, Bull. de la Société Chim. 1904; 5) O fenylacenaftyłmetanie, nowym węglowodorze aromatycznym. Rozprawy Wydz. Mat.-przyrodn. Pol. Ak. Um. 1904, Bull. Ac. Pol. 1904. Sur un nouvel hydrocarbure aromatique: le phénylacenaftyłméthane. Paris, Bull. de la Soc. Chim. 1904; 6) O budowie β -fenyloacenaftyłometanu i jego pochodnych kwasu β -benzylo-naftalowego i kwasu β -benzoilonaftalowego. Bull. Ac. Pol. 1904, (wsp. z p. M. Wechslerem). Sur la constitution du β -phenylacenaftyłméthane et sur la constitution de ses produits d'oxydation: l'acide β -benzyl-naphtalique et l'acide β -benzoyl-naphtalique. Paris, Bull. de la Soc. Chim. 1904; 7) (Wspólnie z p. E. Noeltingiem); Zur Kenntniss der Rhodamine. T. I. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1905; 8) (Wsp. z p. E. Noeltingiem); Zur Kenntniss der Rhodamine. T. II. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1906; 9) O nitrozaminie p-nitro-o-anizydyny i jego zastosowaniu w druku tkanin. Chemik Polski, 1909. Über das Nitrosamin des p-Nitro-o-anisidins und seine Anwendung im Zeugdruck. Zeitschrift f. Farben-Industrie, Berlin, 1900; 10) (Wsp. z p. G. Rapalskim); O przemianie fotochemicznej acenaftyłenu. Cz. I.: Synteza heptacyklenu. Bull. Ac. Pol. 1912. (Wsp. z p. G. Rapalskim); Über die photochemische Umwandlung des Acenaftyłens. T. I. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1912; 11) (Wsp. z p. C. Paschalskim); O przemianie fotochemicznej acenaftyłenu. cz. II: Synteza dwóch stereoizomerycznych heptacyklenów. Bull. Ac. Pol. 1913. (Wsp. z p. Paschalskim); Über die photochemische Umwandlung des Acenaftyłens. T. II. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1913; 12) O budowie dekacyklenu. Bull. Ac. Pol. 1913. Über den Abbau des Dekacyklens. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1913; 13) (Wsp. z p. Z. Leykiem); O termochemicznej przemianie acenaftyłenu i syntezie kilku węglowodorów wielkocząsteczkowych. Bull. Ac. Pol. 1914. (Wsp. z p. Z. Leykiem); Über die thermochemische Umwandlung des Acenaftyłens und Synthese einiger höchstmolekularen Kohlenwasserstoffe. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1914; 14) (Wsp. z p. C. Paschalskim); O izomerji heptacyklenów i o nowym węglowodorze: biacenaftyłu. Bull. Ac. Pol. 1915. (Wsp. z p. C. Paschalskim); Zur Kenntniss der Heptacyklene. Über Biacenaftył (Dinaphtylen-butan), einen neuen Kohlenwasserstoff. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1914; 15) (Wsp. z p. J. Dolińskim); O nowym węglowodorze: biacenaftyłidenie. Bull. Ac. Pol. 1915. (Wsp. z p. J. Dolińskim); Über eine Umwandlung des Acenaftyłens und Synthese des Biacenaftyłidens, eines neuen, gelben Kohlenwasserstoffs, Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1915; 16) (Wsp. z p. J. Dolińskim); O biacenaftyłidenie II.

Bull. Ac. Pol. 1915; 17) (Wsp. z p. J. Podgórską): O budowie dekacyklenu II. Bull. Ac. Pol. 1915; 18) (Wsp. z p. Z. Leykiem): O dehydrogenizacji acenaftenu. Bull. Ac. Pol. 1916; 19) (Wsp. z p. S. Suknarowskim): O nowej metodzie dehydrogenizacji. Synteza dekacyklenu, fluorenu i chlorku, węglowodoru barwy zielonej. Rozprawy Wydz. Mat.-przyrodn. Pol. Ak. Um. 1918. Bull. Ac. Pol. 1917. (Wsp. z p. S. Suknarowskim): Über eine neue Dehydrogenisationsmethode. Synthesen von Dekacyklen, Fluoren und Chloren, einen grünen Kohlenwasserstoff. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1918; 20) O trzech nowych węglowodorach osobliwych: leukacenie, rodacenie i chalkacenie i ich pochodnych. Bull. Ac. Pol. 1919. Über drei neue eigenartige Kohlenwasserstoffe: Leukacene, Rhodacene und Chalkacene. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1920; 21) (Wsp. z p. J. Suszką): O przemianie pyrogenicznej fluorenu i nowej syntezie rubicenu, oraz dwóch innych węglowodorów wielordzeniowych: dwuhydrorubicenu i dwufluorenylu. Bull. Ac. Pol. 1921. (Wsp. z p. J. Suszką): dtto. Roczniki Chemii, Warszawa 1921; 22) (Wsp. z p. J. Suszką): Ze studiów nad dekacyklem. I. O redukcji dekacyklenu i nowych węglowodorach jego pochodnych wodorowych. Bull. Ac. Pol. 1923. (Wsp. z p. J. Suszką): O redukcji dekacyklenu. Roczniki Chemii, Warszawa, 1924; 23) (Wsp. z p. T. Stołyhwą): Studia nad acenaftenem. I. Bull. Ac. Pol. 1924. (Wsp. z p. Stołyhwą): Studien über Acenaphten. I. Disulfoderivate. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1924; 24) (Wsp. z p. T. Stołyhwą): O trzech izomerycznych kwasach oksynaftalowych i ich pochodnych azowych. Przyczynek do znajomości anormalnych reakcyj sprzęgania w dziedzinie związków grupy naftalinu. Bull. Ac. Pol. 1924. (Wsp. z p. T. Stołyhwą): Über die drei isomeren Oxynaphtalsäuren und ihre Aze-derivate. Ein Beitrag zur Kenntniss der anomalen Kuppelungsreaktion in der Naphtalingruppe. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1924; 25) (Wspólnie z p. J. Suszką): Z badań nad fluorocyklem. Bull. Ac. Pol. 1924. (Wsp. z p. J. Suszką): Zur Kenntnis von Fluorocyclen. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1925; 26) (Wsp. z p. J. Schoenówną i E. Waldmannem): O pochodnych β -metylnaftalinu. Bull. Ac. Pol. 1925. (Wspóln. z p. J. Schoenówną i E. Waldmannem): Über β -Methylnaphtalinderivate. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1925; 27) (Wsp. z p. M. Rychlikiem): O fenylo- α -acenaftyloketonie i fenylo- α -acenaftylometanie. Bull. Ac. Pol. 1925. (Wsp. z p. M. Rychlikiem): Über Phenyl- α -acenaphtylketon und Phenyl- α -acenaphtylmethan. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1925; 28) Wsp. z p. J. Pochwalskim): Ze studiów nad dekacyklem II. O kwasie dekacyklenotrój-sulfonowym i związkach pochodnych jego przemian. Bull. Ac. Pol. 1925; 29) (Wsp. z p. J. Suszką): Die Zusammensetzung des Rubicens. Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1925; 30) (Wsp. z p. T. Lityńskim): O biacenie i jego pochodnych ketonowych. Bull. Ac. Pol. 1925; dtto Roczniki Chemii, Warszawa, 1926, dtto Berlin, Ber. d. D. Chem. Ges. 1925; 31) (Wsp. z p. H. Gallitzerrówną i A. Kocwą): Badania konstytucyjne w dziedzinie połączeń pochodnych acenaftenu i naftalenu. Bull. Ac. Pol. 1926; 32) (Wsp. z p. T. Orzelskim): Badania nad acenaftenem. III. Kwasy acenaftenosulfonowe, ich pochodne nitrowe i aminowe. Bull. Ac. Pol. 1926; 33) (Wsp. z p. M. Zakrzewską-Baranowską): Badania nad acenaftenem. IV. O chloroacenaftenie i jego

przemianach. Bull. Ac. Pol. 1927; 34) (Wsp. z p. E. Rittem): Studia nad β -metylonaftalenem. II. Syntezy węglowodorów typu benzantracenu. Bull. Ac. Pol. 1927; 35) (Wsp. z p. S. Dzieścielewskim): Z badań nad α -benzylo naftalenem. I. O kwasie 1-benzylo-4-naftalenosulfonowym. Bull. Ac. Pol. 1927; 36) (Wsp. z p. A. Loewenhofem): O połączeniach typu kwasu 2-naftalo-1-sulfonowego. Bull. Ac. Pol. 1927; 37) (Wsp. z p. K. Leonhardem): O α - i β -fenylo-acenaftylometanie. Bull. Ac. Pol. 1927; 38) (Wsp. z p. M. Pankiem): O syntezie dwóch węglowodorów wielordzeniowych, pochodnych fluorenu i metanu. Bull. Ac. Pol. 1928; 39) (Wsp. z p. J. Moszewem): O peri-dwubenzylonaftalenie i dwóch innych izomerycznych węglowodorach. Bull. Ac. Pol. 1928. (Wsp. z p. J. Moszewem): dtto. Roczniki Chemii, Warszawa, 1929, t. IX; 40) (Wsp. z p. A. Kocwą): Z badań nad pochodnymi kwasu naftalowego. Bull. Ac. Pol. 1928; 41) (Wsp. z p. O. Geschwindówną i L. Schimmerem): Dalsze badania nad pochodnymi kwasu naftalowego. Bull. Ac. Pol. 1928; 42) (Wsp. z p. A. Wulffsohnm): Z badań nad β -metylonaftalenem. III. Synteza kwasu 2-metylo-8-naftalenosulfonowego. Bull. Ac. Pol. 1929; 43) (Wsp. z p. M. Russockim): O pochodnych dwufenyloaminu. Bull. Ac. Pol. 1929; 44) (Wsp. z p. T. Waszkowskim): O pochodnych α -metylonaftalenu. Bull. Ac. Pol. 1929; 45) (Wsp. z p. S. Lepiankiewiczem, J. Moszewem, L. Suchenim): O 1—4—dwubenzylonaftalenie i pokrewnych połączeniach ketonowych. Bull. Ac. Pol. 1929; 46) (Wsp. z p. A. Glasnerówną i J. Schoenówną): O pochodnych α -bromoacenaftenu. Bull. Ac. Pol. 1929; 47) (Wsp. z p. J. Auerbachem i J. Moszewem): O połączeniach peri-benzoilo i benzylo-pochodnych naftalenu. Bull. Ac. Pol. 1929; 48) (Wsp. z p. J. Reissem): O ketonach pochodnych utlenienia α -acetoacenaftenu. Bull. Ac. Pol. 1930; 49) (Wsp. z p. J. Moszewem): O syntezie acetylowych pochodnych 1-benzylonaftalenu. I. O 1-benzylo-4-acetonaftalenie. Bull. Ac. Pol. 1930; 50) (Wsp. z p. Cz. Baranieckim i L. Sternbachem): O nowej metodzie syntezy barwików typu tioindyga. Bull. Ac. Pol. 1930; 51) (Wsp. z p. A. Obtłowiczem): O pochodnych benzoilowych fluorenu. Synteza 2,7-dwubenzoiłofluorenu. Bull. Ac. Pol. 1930; 52) (Wsp. z p. B. Grünbergiem i J. Schoenówną): Ze studiów nad kwasami acenaftenosulfonowymi. I. O pochodnych kwasu acenafteno-3-sulfonowego. Bull. Ac. Pol. 1930; 53) (Wsp. z p. J. Schnayderem): Dalsze studia w grupie fluorenu. Syntezy ketonów: 2-acetofluorenu i 2,7-dwuacetofluorenu. Bull. Ac. Pol. 1930; (Wsp. z p. J. Schnayderem): dtto. Roczniki Chemii 1931, t. XI; 54) (Wsp. z p. L. Sternbachem): Dalsze studia nad ketonami grupy naftalenu. Z badań nad izomerycznymi bromo-metylonafitylo-ketonami. Bull. Ac. Pol. 1931; 55) (Wsp. z p. J. Moszewem): O syntezie etylo- α -acenaftyloketonu (α -propionyloacenaftenu). Bull. Ac. Pol. 1931; 56) (Wsp. z p. J. Spirerem): Studia nad wieloketonami w grupie acenaftenu. I. O dwóch izomerycznych dwumetylo-acenaftylo-dwu-ketonach (4,5 i 2,7-dwuacetyloacenaftenach). Bull. Ac. Pol. 1931; 57) (Wsp. z p. J. Moszewem): Studia nad wieloketonami w grupie acenaftenu. II. O dwuetylo—4,5-acenaftyloketonie (α - α -dwupropionyloacenaftenie). Bull. Ac. Pol. 1931; (Wsp. z p. J. Moszewem): dtto. Roczniki Chemii, 1931; 58) (Wsp. z p. J. Moszewem): Studia syntetyczno-konstrykcyjne w grupie naftalenu.

Nowe węglowodory i ketony, pochodne 1-fenylo-naftylometanu (1-benzylonaftalenu) i 1-fenylo-naftyloketonu (1-benzoilonaftalenu). Roczniki Chemii, Warszawa, 1931; 59) (Wsp. z p. J. Krasowską i J. Schoenówną): Studia nad kwasami acenaftenosulfonowymi. II. O pochodnych kwasu acenafteno-5-sulfonowego. Bull. Ac. Pol. 1931; 60) (Wsp. z p. St. Pizoniem): O nowym sposobie syntezy dwunafto- γ -pyronu (1, 2, 7, 8-dwubenzoksantonu). Bull. Ac. Pol. 1931; 61) (Wsp. z p. Zb. Olszewskim i Wł. Kahlem): Studia w grupie kwasu naftalowego. III. O przemianach kwasu 3-hydroksynaftalowego. Bull. Ac. Pol. 1931. Roczniki Chemii, 1931; 62) (Wsp. z p. Zb. Reicherem): Studia nad 2-benzylodfluorenem. Bull. Ac. Pol. 1931; 63) (Wsp. z p. J. Krasowską i J. Schoenówną): Ze studiów nad kwasami acenaftenosulfonowymi. II. O pochodnych kwasu acenafteno- α -sulfonowego. Bull. Ac. Pol. 1931; 64) (Wsp. z p. St. Wodelskim): Syntezy węglowodorów (typu 2,6- i 2,7-dwubenzylonaftalenu) i ketonów pochodnych typu $\beta\beta$ naftalenu. Bull. Ac. Pol. 1931. Roczniki Chemii, 1932; 65) (Wsp. z p. J. Schweigerem): Syntezy ketonów: 2-propionylodfluorenu i 2,7-dwupropionylodfluorenu. Bull. Ac. Pol. 1932; 66) (Wsp. z p. Szymonem Piaseckim): Badania nad utlenianiem acetoacenaftenu. Bull. Ac. Pol. 1932; 67) (Wsp. z p. J. Moszewem): O nowej metodzie syntezy połączeń grupy chinoliny. I. Bull. Ac. Pol. 1932; 68) (Wsp. z p. M. Brandem): Syntezy pochodnych acetylowych β -metylonaftalenu. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczniki Chemii 1932; 69) (Wsp. z p. J. Moszewem, G. Dortheimerówną, W. Różyckim): O nowej metodzie syntezy połączeń grupy chinoliny. II. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczniki Chemii 1932; 70) (Wsp. z p. Sz. Piaseckim): O sulfonowych pochodnych acenaftenchinonu. Bull. Ac. Pol. 1933; 71) (Wsp. z p. Z. Zalewską): O nowym sposobie syntezy α - β -dwunafto- γ -pyronu Bull. Ac. Pol. 1933; 72) (Wsp. z p. M. Dominikówną, L. Gałuszkówną i Wł. Mużem): Syntezy ketonów i węglowodorów pochodnych 2-benzylodfluorenu i 2-benzoylodfluorenu. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczniki Chemii 1933; 73) (Wsp. z pp. Wł. Kahlem, W. Koczorowską i A. Wulffsohmem): O syntezach 4,4'-dwuacenaftylometanu i 4,4'-dwuacenaftyloketonu oraz o reakcjach ich utlenienia. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczniki Chemii 1933; 74) (Wsp. z p. L. Sternbachem): O działaniu chlorku benzoilu na α -naftyłamin. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczniki Chemii 1933; 75) (Wsp. z p. J. Mayerem): O nowej metodzie syntezy połączeń grupy chinoliny. III. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczn. Chemii 1933; 76) (Wsp. z pp. J. Moszewem, T. Chechlińskim, I. Pietrzykowską): O nowej metodzie syntezy połączeń grupy chinoliny. IV. Bull. Ac. Pol. 1933. Roczn. Chemii 1933; 77) (Wsp. z pp. St. Pizoniem i M. Mazurkiewiczówną): Studia nad sym. α - β -dwunafto- γ -pyronem. Bull. Ac. Pol. 1933; 78) (Wsp. z p. St. Pizoniem): O dwóch izomerycznych α - β -dwunaftopyranach. Bull. Ac. Pol. 1933; 79) (Wsp. z p. T. Dużykiem): O reakcjach chlorku kwasu chlorooctowego z β -naftolem. Bull. Ac. Pol. 1934. Roczn. Chemii 1934; 80) (Wsp. z pp. St. Kuzdrzałem i J. Mayerem): Studia nad utlenianiem 2,7-dwuacetylodfluorenu. Bull. Ac. Pol. 1934; 81) (Wsp. z pp. J. Moszewem, J. Maksymowiczem i P. Trzęsińskim): O nowej metodzie syntezy połączeń grupy chinoliny. V. Bull. Ac. Pol. 1934; 82) (Wsp. z pp. L. Kwiecińskim i L. Sternbachem): Studia nad 1-fenylo-2-aminonaftyloke-

tonem. Bull. Ac. Pol. 1934. Roczn. Chemii 1934; 83) (Wsp. z p. J. Maye-rem); O nowej metodzie syntezy połączeń grupy chinoliny. VI. Bull. Ac. Pol. 1934. Roczn. Chemii 1934; 84) (Wsp. z p. Wł. Kahlem); Studia nad reakcjami t. zw. merkuryzacji i degradacji kwasów wielokarbonowych. Bull. Ac. Pol. 1934. Roczn. Chemii 1935; 85) (Wsp. z p. Cz. Draganem); O nowej metodzie otrzymywania połączeń typu 1-alkylo-2-hydroksynaftalenów. Bull. Ac. Pol. 1934. Roczn. Chemii 1935; 86) (Wsp. z p. J. Schoenówną); O reakcjach dwuarylotiomoczników z ketonami alicyklicznymi. I. Bull. Ac. Pol. 1934; 87) (Wsp. z p. J. Moszewem); Syntezy i przemiany nowych typów połączeń pochodnych 2-fenylochinoliny. Roczn. Chemii 1934; 88) (Wsp. z p. L. Sternbachem); O reakcji chlorku benzoilu z α -naftylaminem. Bull. Ac. Pol. 1935; 89) (Wsp. z p. L. Sternbachem); Dalsze studia nad reakcjami chlorku benzoilu z aminami aromatycznymi i nad ich produktami, połączeniami grupy chinazoliny. Bull. Ac. Pol. 1935; 90) (Wsp. z p. M. Otto); Z badań nad α -metylonaftalenem. II. Bull. Ac. Pol. 1935; 91) (Wsp. z p. L. Gizlerem i J. Moszewem); Reakcje ketonów typu acetofenonu z dwuarylowymi, mieszanymi pochodnymi tiomocznika. Bull. Ac. Pol. 1935, Roczn. Chemii 1935; 92) (Wsp. z p. J. Kowalczykiem); Z badań nad σ -metylonaftalenem. III. Bull. Ac. Pol. 1935; 93) (Wsp. z pp. K. Bernakiewiczem i L. Gizlerem); O reakcjach arylo-alkyloketonów z tiomocznikiem. Bull. Ac. Pol. 1935; 94) (Wsp. z pp. T. Majewiczem i L. Schimmerem); Dalsze badania nad pochodnymi dwupodstawnymi kwasu naftalowego. Bull. Ac. Pol. 1936; 95) (Wsp. z p. J. Moszewem); Reakcje metylo-m-ksyliloketonu z pochodnymi tiomocznika. Bull. Ac. Pol. 1936; 96) (Wsp. z p. W. Dymkiem); Nowa metoda otrzymywania połączeń typu 2,4-dwufenyloaminochinoliny. Bull. Ac. Pol. 1936; 97) (Wsp. z pp. L. Sternbachem i A. Strauchenem); O reakcjach β -naftylaminu z tiomocznikiem. Bull. Ac. Pol. 1936.

Antoni Gałecki

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

M a r i a n G ó r s k i urodził się w roku 1886 w Warszawie, gdzie też uczęszczał do szkoły średniej. Maturę uzyskał w roku 1904 w Petersburgu. Początkowo studiował matematykę na uniwersytecie w Warszawie, a po zamknięciu tego uniwersytetu udał się do Lipska, gdzie studiował chemię. W roku 1911 otrzymał tytuł doktora na uniwersytecie w Lipsku. W tym samym roku został asystentem przy Stacji chemiczno-rolniczej w Dublanach koło Lwowa. Pełniąc obowiązki asystenta, studiował jednocześnie rolnictwo w Akademii Rolniczej w Dublanach i w roku 1917 uzyskał dyplom z ukończenia tej Akademii. Od

roku 1917 wykładał chemię rolniczą na wydziale mechanicznym Politechniki we Lwowie, pełniąc jednocześnie obowiązki asystenta przy katedrze chemii ogólnej w Dublanach pod kierunkiem profesora J. Zawidzkiego. W roku 1919 został mianowany profesorem nadzwyczajnym chemii rolniczej i gleboznawstwa na Wydziale rolniczo-lasowym Politechniki Lwowskiej oraz kierownikiem Stacji chemiczno-rolniczej w Dublanach. W roku 1923 został powołany do Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, jako profesor zwyczajny uprawy i nawożenia roli. Stanowisko to zajmuje do chwili obecnej, kierując jednocześnie polem doświadczalnym w Skierniewicach oraz majątkiem Szkoły w Skierniewicach.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Studien über die Empfindlichkeit einiger chemischer Reaktionen. Zt. f. anorg. Chemie 81. 1913;
- 2) Ein Beitrag zur Bestimmung der Kolloide im Ackerboden. Z. f. landwirt. Versuchswesen in Oestereich. 1912;
- 3) Die chemische Zusammensetzung russischer und rumänischer Sonnenblumenkuchen. Z. f. landw. Versuchswesen in Oestr. 1913;
- 4) prawo minimum w świetle doświadczeń wazonowych. Roczn. Nauk Roln. t. 8, 1917;
- 5-a) To samo po niemiecku w Landw. Versuchsstationen t. 90, 1917;
- 6) Błąd prawdopodobny doświadczenia polowego. Roczn. Nauk Roln. t. 6, 1920;
- 7) Stwierdzenie plonów w doświadczeniach polowych. Roczn. Nauk Roln. t. 6, 1920;
- 8) Der Vergleich zweier Düngemittel nach dem Mitscherlichschen Gesetz des Minimums. Landw. Versuchsstationen t. 93, 1919;
- 9) Badania nad azotem i kwasem fosforowym w ziarnie owsa. Lwów 1920 wyd. Stacji chem.-roln. w Dublanach;
- 10) (Z Ż. Protową) Wpływ olejowania na wartość nawozową azotniaku. Roczn. Nauk Roln. t. 10, 1923;
- 11) Wpływ przykrycia azotniaku na jego wartość nawozową. Poznań 1924, Nowiny Rolnicze;
- 12) (Z W. Jankowską) Skład chemiczny i mechaniczny dwóch profilów gleb lössowych z Niżu nadbużańskiego. Roczn. Nauk Roln. t. 9, 1923;
- 13) (Z O. Dąbrowską) Wpływ rośliny na koncentrację jonów wodorowych w glebie. Roczn. Nauk Roln. t. 14, 1925;
- 14) Z O. Dąbrowską) Wpływ reakcji gleby na koncentrację jonów wodorowych w sokach roślinnych. Roczn. Nauk Roln. t. 14, 1925;
- 15) (Z O. Dąbrowską) Reakcja gleby a wzrost roślin motylkowych. Roczn. Nauk Roln. t. 15, 1926;
- 16) Zarys historii gleboznawstwa w Polsce. Roczn. Nauk Roln. t. 17;
- 17) (Z. J. Krotowiczówną) Doświadczenia nawozowe z tytoniem czerwono-kwitającym i machorką. Roczn. Nauk Roln. t. 19, 1928;
- 18) (Z M. Kozłowską) O potrzebach nawozowych cebuli. Roczn. Nauk Roln. t. 20, 1928;
- 19) Gleba pola doświadczalnego w Pjadykach koło Kołomyi. Roczn. Nauk Roln. t. 20, 1928;
- 20) O fizjologicznej

reakcji soli. Roczn. Nauk Roln. t. 22, 1929; 21) (Z J. Krotowiczówną) Wartość nawozowa surofosfatu, nitrofosu i fosforytu lubelskiego w porównaniu do superfosfatu i tomasyny. Roczn. Nauk Roln. t. 22, 1929; 22) (Z St. Klarnerem) Potrzeby nawozowe machorki. Roczn. Nauk Roln. t. 24, 1930; 23) (Z J. Krotowiczówną) Działanie obornika i nawozów mineralnych na plon machorki i zawartość nikotyny. Roczn. Nauk Roln. t. 24, 1930; 24) (Z St. Klarnerem) Porównanie nawozów azotowych pod machorkę. Roczn. Nauk Roln. t. 24, 1930; 25) (Z O. Dąbrowską) Fizjologiczna reakcja soli potasowych i jej zależność od reakcji środowiska. Roczn. Nauk Roln. t. 24; 26) Doświadczenia ze szczawianem amonu jako nawozem azotowym. Nawozy Sztuczne, 1930; 27) Studia nad wartością nawozową kaititów polskich. Roczn. Nauk Roln. t. 26, 1931; 28) (Z J. Szlązkiewiczówną) Doświadczenia nawozowe z truskawkami. Roczn. Nauk Roln. t. 26, 1931. *Publikacje o charakterze podręcznikowym (popularnym)*. 1) Uprawa machorki. Warszawa, 1931; 2) Nawozy i nawożenie. Warszawa, 1927.

Lucjan Grabowski urodził się w Tarnowie w r. 1871, studiował na uniwersytetach w Krakowie, w Bonn i w Monachium, głównie astronomię, oraz matematykę i fizykę. W okresie swych studiów na Uniwersytecie krakowskim był zarazem przez parę lat asystentem tamtejszego Obserwatorium. Stopień doktora filozofii uzyskał na uniwersytecie w Monachium. W latach 1901—1902 pracował w Głównym Obserwatorium rosyjskim w Pułkowie pod Petersburgiem, uzyskawszy od Akademii Umiejętności w Krakowie stypendium im. Śniadeckich fundacji Seweryna Gałęzowskiego. W latach 1902—1909 był adiunktem Obserwatorium astronomicznego w Krakowie; podczas tego, uzyskawszy urlop i stypendium od Min. Wyzn. i Oświaty na wyjazd za granicę w celu rozszerzenia wykształcenia swego na geodezję, pracował w latach 1907 i 1908 najpierw w Politechnice w Stuttgarcie, a następnie w Pruskim Instytucie Geodezyjnym w Potsdamie. Od r. 1909 był profesorem Politechniki we Lwowie i kierownikiem jej Obserwatorium astronomiczno-meteorologicznego, od r. 1912 — profesorem zwyczajnym astronomii i geodezji wyższej w tejże Politechnice. W latach 1915/16 i 1916/17 był dziekanem Wydziału Inżynierii Wodnej. Jest wiceprezesem Komisji egzaminu dyplomowego na Oddziale Mierniczym Wydziału Inżynierii Lądowej i Wodnej. W r. 1920 został wybrany członkiem czynnym Towarzystwa Naukowego we Lwowie; w r. 1922 mianowany korespondentem Państwowego Instytutu

Meteorologicznego w Warszawie i w tymże roku został delegatem Politechniki Lwowskiej do Rady tegoż Instytutu; w tym też roku został członkiem Państwowej Rady Mierniczej. W r. 1923 wybrany został członkiem czynnym Akademii Nauk Technicznych w Warszawie oraz współpracownikiem Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności; w r. 1925 powołany na członka jednej z komisji stałych Międzynarodowej Unii Astronomicznej; w r. 1927 powołany na członka Narodowego Komitetu Astronomicznego przez Polską Akademię Umiejętności. W r. 1935 wybrany wiceprezesem Wydziału Nauk Matematyczno-Fizycznych Akademii Nauk Technicznych. W r. 1936 wybrany przez Towarzystwo Naukowe Lwowskie członkiem Komitetu Naukowego Astronomicznego. Odznaczony w r. 1932 krzyżem oficerskim, a w r. 1936—krzyżem komandorskim orderu Odrodzenia Polski. W r. 1935 otrzymał nagrodę naukową Kasy im. Mianowskiego z fundacji Wojciecha Sawickiego. W r. 1914 zorganizował, przy częściowym poparciu materialnym ze strony Akademii Umiejętności w Krakowie, polską ekspedycję astronomiczną do Gdańcówki pod Krzywym Rogiem w gub. chersońskiej dla obserwacji całkowitego zaćmienia słońca 21 sierpnia 1914 r. Akcja ta została jednak następnie ubezowocniona, gdyż w ostatniej chwili, już po ukończeniu kilkumiesięcznych prac przygotowawczych (organizacyjnych i instrumentalnych) i wysłaniu całego przygotowanego instrumentarium do Rosji, wybuchła wojna austriacko-rosyjska, co uniemożliwiło przejazd członków ekspedycji przez granicę.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) M. Rudzki—O rytmicznych oscylacjach morza. (Recenzja). Fortschr. d. kosm. Physik im J. 1890, Braunsch., 1896; 2) 8 recenzji o różnych publikacjach treści astronomicznej. Prace mat.-fiz., Warsz., t. 7, 1896; 3) Beobachtungen von Kleinen Planeten am 5-zöll. Refraktor d. kgl. Sternwarte in München. Astr. Nachr. Kiel, t. 146, 1898; 4) Einige Bemerkungen zur Erklärung der Polbewegung. Sitzungsber. d. Akad. d. Wiss. in Wien, t. 107, Abtlg. II-a, 1898; 5) Theorie des Harmonischen Analysators. Sitzungsber. d. Akad. d. Wiss. in Wien, t. 110, Abtlg. II-a, 1901; 6) Zur Frage der Veränderlichkeit von κ Persei. Astr. Nachr. Kiel, t. 158, 1902; 7) Photometrische Beobachtungen der Nova Persei an der Nikolai-Hauptsternwarte in Pulkowo. Mém. Acad. des Sc. de St.-Pétersbourg, t. 12 nr. 9, 1902; 8) O obser-

wacjach fotometrycznych Nowej Perseusza, wykonanych w Obserwatorium w Pułkowie. Wiad. mat. Warszawa t. 6, 1902; 9) Zjazd Towarzystwa Astronomicznego w Getyndze 1902 roku. Wiad. mat. Warsz., t. 7, 1903; 10) Zjazd Towarzystwa Astronomicznego w Lund (Szwecja) 1904 roku. Wiad. mat. Warsz., t. 8, 1904; 11) Beobachtungen Kleiner Planeten auf der k. k. Sternwarte in Krakau. Astr. Nachr. Kiel, t. 174, 1907; 12) O błędach fizjologicznych przy pomiarach astronomicznych zapomocą mikrometrów okkultacyjnych. Rozpr. Wydz. mat.-przyr. Akad. Umiej. w Krakowie, t. 47 A, 1907; 13) To samo no niem.: Über physiologische Fehler bei astronomischen Messungen mit okkultierenden Mikrometern. Bull. internat. Acad. des Sc. de Cracovie, Cl. des Sc. math. et natur., 1907; 14) Vereinfachung des Beweises für die Moschik'sche Methode der Bahnbestimmung von Meteoriten. Astr. Nachr., Kiel, t. 176, 1907; 15) Über einige Planimeter polnischer Erfindung, insbesondere über das Planimeter von Zareba. Österr. Zeitschr. f. Vermessungswesen, Wien, 6, Jhrg., 1908; 16) On the Theoretical Photometry of Diffuse Reflection. Astrophys. Journ., Chicago, t. 39, 1914; 17) Zur theoretischen Photometrie der diffusen Zurückwerfung. Astr. Nachr., Kiel, t. 199, 1914; 18) Über die Bezeichnungen einiger fundamentaler Begriffe der höheren Geodäsie. Zschr. f. Vermessungswesen, Stuttgart, t. 43, 1914; 19) Über die Potenzreihen zur sogenannten „Geodätischen Hauptaufgabe“. Österr. Ztschr. f. Vermessungswesen, Wien, 1917; 20) Beobachtungen der totalen Mondfinsternis 1917 Juli 4 auf dem Observatorium der k. k. Technischen Hochschule in Lemberg. Astr. Nachr., Kiel, t. 205, 1917; 21) Beobachtungen der Sonnenfinsternis 1921 April 7 auf dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lemberg (Lwów). Astr. Nachr., Kiel, t. 213, 1921; 22) Sternbedeckungen durch den Mond, beobachtet auf dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lemberg (Lwów), April 1920 — April 1921. Astr. Nachr., Kiel, t. 214, 1921; 23) Sferyczne uogólnienie pewnego zadania planimetrycznego. Wiad. mat., Warszawa, t. 25, 1921; 24) Über die Berechnung der Normal-Tagesmittel zur Darstellung des jährlichen Verlaufs eines meteorologischen Elements aus vieljährigen Beobachtungsreihen. Das Wetter, Berlin, 1921; 25) To samo (rozszerzone) po pol.: O obliczaniu „średnich dziennych normalnych“, dla przedstawienia rocznego przebiegu jakiegoś czynnika meteorologicznego, z wieloletnich szeregów spostrzeżeń. Wiad. meteorol., Warszawa, 1922; 26) Beobachtung der Mondfinsternis 1921 Oktober 16 auf dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lemberg (Lwów). Astr. Nachr., Kiel, t. 215, 1922; 27) Normalny przebieg roczny ciśnienia i temperatury powietrza we Lwowie (na podstawie zapisków Obserwatorium Politechniki z dziesięciolecia 1910—1919). Arch. Tow. Nauk. we Lwowie, Wydz. mat.-przyr., 1923; 28) Beobachtungen von Kleinen Planeten auf dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lemberg (Lwów). Astr. Nachr., Kiel, t. 220, 1923; 29) Mikołaj Kopernik i jego rocznica. Kosmos, t. 48, 1923; 30) La station radiotélégraphique réceptrice de l'Observatoire de l'École Polytechnique à Léopol (Lwów). Okólnik Obser. krak. Nr 14, 1923; 31) Beobachtungen von Sternbedeckungen durch den Mond 1921 Mai — 1923 November und des Merkurvorüberganges vor der Sonne 1924

- Mai 7. Astr. Nachr., Kiel, t. 222, 1924; 32) Poprzednicy Kopernika w starożytności. W książce zbiorowej p. tyt. „Mikołaj Kopernik”, wyd. staraniem Lwowsk. Komitetu obchodu 450-ej rocznicy urodz. Kopernika, 1924; 33) Observations de l'éclipse totale de la Lune le 14 août 1924 à l'Observatoire de l'École Polytechnique de Léopol (Lwów). Acta Astron., Kraków, sér. c., vol. I, 1925; 34) Recenzja rozdziałów „Geografia matematyczna”, „Geofizyka” i „Kartografia” książki prof. J. Smoleńskiego p. tyt. „Polskie Słownictwo Geograficzne, II”, Kraków, 1925. Czasopismo Geogr., Łódź, t. 4, 1925; 35) O metodzie, podanej przez Krügera, zapomocą której spostrzeżenia warunkowane wyrównywa się wedle dwu kolejnych grup warunków; i o geometrycznej interpretacji istoty tej metody. Czasop. Techn., Lwów, 1926; 36) Astronomia i Geografia matematyczna w Atlasie Geograficznym Korbel'a-Sawickiego. (Recenzja). Czasop. Geogr., Łódź, t. 4, 1926; 37)) Beobachtungen der Sonnenfinsternis 1927 Juni 29 auf dem Observatorium der Techn. Hochschule in Lemberg (Lwów). Astr. Nachr., Kiel, t. 230, 1927; 38) Radiotelegraphische Bestimmung der geographischen Länge von Lemberg (Lwów), Observatorium der Technischen Hochschule. Nakł. Akad. Nauk Techn. w Warszawie, Lwów, 1927; 39) Odpowiedzi (szczegółową dyskusją matematyczną umotywowane) na ankietę Wojsk. Instytutu Geogr. w Warsz. w sprawie wyboru elipsoidy odniesienia dla prac geodezyjnych i kartograficznych w Polsce, i w sprawie wyboru odwzorowania płaskiego elipsoidy. Wiad. Służby Geograficznej, Wojsk. Inst. Geogr., Warsz. 1927; 40) O odwzorowaniach płaskich wiernokątnych elipsoidy obrotowej, w których pewien wybrany południk odwzorowuje się jako linia prosta. Czasop. Techn., Lwów, 1928; 41) O odwzorowaniach płaskich wiernokątnych elipsoidy obrotowej, w których pewien wybrany południk odwzorowuje się jako linia prosta. Komunikat drugi. Nakł. Akad. Nauk. Techn. w Warszawie. Lwów 1928; 42) Beobachtungen der totalen Mondfinsternis 1927 Dezember 8 auf dem Observatorium der Techn. Hochschule in Lemberg. Astr. Nachr., Kiel, t. 234, 1928; 43) O odwzorowaniu elipsoidy quasi-stereograficznym Gaussa-Krügera. Czasop. Techn., Lwów, 1928; 44) Instrukcja o wyznaczeniu azymutu (tekst, wzory protokołu pomiaru, obliczeń, tablice liczebne pomocnicze) w „Przepisach pomiarowych metodą triangulacyjną i poligonalną” Ministerstwa Rob. Publ., Warsz. 1928; 45) Odpowiedź na pismo prof. Smoleńskiego zamieszczone w zesz. 2 „Czasopisma Geograficznego” z r. 1926. Czasop. Geogr., Lwów, t. 6, 1928; 46) Obserwatorium astronomiczno-meteorologiczne Politechniki Lwowskiej ze stacją sejsmograficzną. Sprawozdanie z działalności od r. 1918 do 1927. Roczn. astron. Obserw. krak., Nr. 5, 1928; 47) Prof. A. Łomnicki, Kartografia matematyczna. (Recenzja). Wiad. mat., Warsz., t. 30, 1928; 48) O konwergencji południkowej w odwzorowaniu Roussilhe'owskiem elipsoidy. Nakł. Akad. Nauk. Techn. w Warszawie. Lwów 1929; 49) Tafel zur Berechnung der isometrischen Breite und Hilfsta fel zur Gauss-Krüger'schen „stereographischen” Abbildung des Ellipsoids. Ztschr. f. Vermessungswesen, Stuttgart, t. 58, 1929; 50) Beobachtungen von Stern- und Planetenbedeckungen durch den Mond 1923 November bis 1929 Dezember, angestellt auf dem Observatorium der Techn. Hochschule in Lwów (Lemberg). Astr. Nachr.,

t. 237, 1930; 51) O wyrażeniach spórzędnych prostokątnych odwzorowania Gaussowskiego (hannowerskiego) jako funkcij spórzędnych geograficznych. Czasop. Techn., Lwów, 1932; 52) Tafel zur Verwandlung der isometrischen Breite in geographische und Anwendung derselben bei der Umkehrung der Gauss-Krüger'schen „stereographischen“ Abbildung des Ellipsoids. Ztschr. f. Vermessungswesen, Stuttgart, t. 61, 1932; 53) Uwagi o kilku nowszych w Polsce ogłoszonych rozprawach z zakresu geodezji wyższej. Wiad. Służby Geograficznej, Warsz. 1932; 54) Die Gleichung der Orthodrome auf dem Umdrehungsellipsoid. (Odczyt wygłoszony na VI Zjeździe Komitetu Geodezyjnego Państw Bałtyckich w Warszawie r. 1932). Comtes rendus de la VI séance de la Commission Géodésique Baltique, Helsinki. 1933; 55) Über die Richtungsreduktionen bei der Gauss'schen konformen Abbildung des Erdellipsoids in der Ebene. Zeitschrift f. Vermessungswesen, t. 62, Stuttgart, 1933; 56) Bemerkungen über einige neuere Abhandlungen aus dem Gebiete der höheren Geodäsie, Lwów, 1933; 57) Zur Berechnung der Polfluchtkraft. Gerlands Beiträge zur Geophysik, t. 43, Leipzig, 1934; 58) Kann die Laplace'sche Differentialgleichung für das Schwerkraftpotential auch innerhalb der Erdkruste als erfüllt angesehen werden? Zeitschr. f. Geophysik, 10 Jhrg., Braunsch., 1934; 59) Bemerkungen zum Artikel von Herrn H. Ertel „Die Berechnung der Polfluchtkraft“. Gerlands Beiträge zur Geophysik, t. 43, Leipzig, 1935; 60) Bemerkungen zum Artikel von Herrn M. Milankovitch „Zur Berechnung der Polfluchtkraft“. Gerlands Beiträge zur Geophysik, t. 43, Leipzig, 1935; 61) W sprawie badań klimatologicznych. Kosmos (seria B), t. 60, Lwów 1935. Prócz tego pomniejsze komunikaty z obserwacyj planetoid, komet i t d., przeważnie w różnych tomach Astronomische Nachrichten lub Beobachtungs-Zirkular der Astr. Nachr. (Kiel). Obserwatorium Politechniki Lwowskiej (pod kierunkiem prof. L. Grabowskiego) wydaje regularnie (od rocznika 1910) publikację drukowaną miesięczną „Spostrzeżenia meteorologiczne w Obserwatorium Politechniki we Lwowie (Meteorologische Beobachtungen angestellt an dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lemberg)“, oraz roczną „Wyniki spostrzeżeń meteorologicznych dokonanych w Obserwatorium Politechniki we Lwowie (Resultate der an dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lemberg angestellten meteorologischen Beobachtungen)“. Ponadto układa się co kilka tygodni raporty, określające cyfrowo przebieg zanotowanych trzęsień ziemi („Seismische Aufzeichnungen Lemberg (Lwów), Observatorium der Technischen Hochschule“), rozsyłane w odbitkach litograficznych.

Tadeusz Stanisław Grabowski.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

E d w i n H a u s w a l d urodził się 3 września 1868 r. we Lwowie; pierwsze studia odbywał we Lwowie w szkole powszechnej, potem w gimnazium od 1878 do 1886 r., gdzie zdał

egzamin dojrzałości w r. 1886. Normalne studia techniczne odbył na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki lwowskiej w latach 1886—1891 z jednoroczną przerwą na odbycie służby wojskowej. Końcowy II egzamin państwowy zdał 24 VII 1891 r. ze stopniem „znamienicie uzdolniony“. Celem uzupełnienia swej wiedzy, odbył następnie dwa półrocza studiów specjalnych na Politechnice w Berlinie (Charlottenburgu), gdzie pracował w dziale konstrukcyj maszynowych u prof. Riedlera i w laboratoriach u prof. dra Slabego (elektrotechnika). W roku 1892/3, studiował nadto na Politechnice w Zurychu i pracował tam w nowym wówczas laboratorium elektrycznym pod kierunkiem prof. H. F. Webera. W połowie roku 1893 odbył większą podróż techniczną po Europie, aby się zapoznać z różnymi zakładami przemysłu maszynowego i elektrotechnicznego, jako też z laboratoriami politechniki i nowym podówczas typem kolei elektrycznej z górnym przewodem, zbudowanej w Halle. W jesieni roku 1893 wrócił do Lwowa, gdzie właśnie badano zagadnienie wprowadzenia kolejki miejskiej z popędem mechanicznym. Wtedy to przedstawił na odczycie w Towarzystwie Politechnicznym swoje obserwacje co do zalet i wad kolei elektrycznej, podając ogólny zarys projektu takiej kolei dla miasta Lwowa, wykazując zarazem możliwość zapewnienia kolei wystarczającej opłacalności. Wkrótce potem Rada miejska zgodziła się na wykonanie tego rodzaju kolei, będącej wtedy drugą koleją elektryczną z górnym przewodem w Europie. W jesieni roku 1893, w związku z zamówieniem m. Lwowa na wykonanie sieci tramwajów elektrycznych, przyjęty został do firmy „Siemens i Halske“, w której kierownictwie wykonywał różne prace techniczne, jak: trasowanie szlaków kolei, rysowanie planów szczegółowych dla walcowni, dostarczającej odpowiednie szyny z przyborami, wydawanie zamówień potrzebnych maszyn, przyrządów i innych części i t. d. Z końcem r. 1893 powołany został do głównej fabryki firmy „Siemens i Halske“ w Wiedniu, gdzie pracował najpierw w Oddziale prób i pomiarów, później zaś w biurze nowych konstrukcyj różnego rodzaju. Na tym stanowisku opracował też urządzenie elektryczne pędzonej podziemnej stacji pomp dla kopalni w Czechach (Nürschan). Zagadnienie to rozwiązał przez nową konstrukcję

wyłącznika trójfazowego, pomieszczonego w pewnego rodzaju dzwonie nurkowym, zanurzonym całkowicie w oliwie. Dwa następne lata pracował w nowym „Biurze Technicznym” firmy „Siemens i Halske” we Lwowie. Pragnąc rozszerzyć zakres swego doświadczenia technicznego skorzystał z możliwości działania w nowo założonym zakładzie przemysłowym w Niemczech. Od 1 stycznia 1896 roku został inżynierem dyrekcji „Spółki akcyjnej Budowy Akumulatorów systemu Pollaka” we Frankfurcie nad Menem. Pracował tam jako asystent dyrektora technicznego, Karola Pollaka. Był też referentem spraw patentowych firmy. Po dwu latach został starszym inżynierem i naczelnikiem Biura Technicznego firmy oraz kierownikiem ruchu kolei elektrycznej nowego typu, wprowadzonej najpierw we Frankfurcie. Dalszy dział jego pracy stanowiło projektowanie i techniczne doskonalenie nowych sposobów oświetlania pociągów kolejowych za pomocą prądnic elektrycznych, pędzonych pasem przez koło, umieszczone na osi wagonu. W marcu 1903 roku został mianowany profesorem zwyczajnym budowy maszyn, głównie w zakresie elementów maszyn i kotłów. Od tego czasu wykłada budowę części maszynowych, a przez kilka lat nadto budowę kotłów oraz zastępczo przez 4 lata — budowę maszyn dźwigowych. Od roku 1904 rozpoczął nadto studia i prace nad reformą sposobów kształcenia przyszłych inżynierów maszynowców oraz innych działów, co znalazło też swój wyraz w kilku jego publikacjach, jak np. „Zasady kształcenia techników”, „Kształcenie techników zagranicą”, nowe przepisy pod tyt. „II egzamin państwowy na Wydziale Budowy Maszyn” i t. d. Od r. 1904 wprowadził na Politechnice Lwowskiej opracowany przez siebie kurs z ćwiczeniami z „Zasad racjonalnej organizacji i administracji przedsiębiorstw” p. t. Organizacja i Zarząd przedsiębiorstw przemysłowych. Od r. 1930 wykłada ten sam przedmiot także na Studium ekonomicznym Wydziału Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza. Przez dwa lata był dziekanem Wydziału Budowy Maszyn, w roku akademickim 1912/13—rektorem Politechniki, zaś w pierwszym roku wielkiej wojny — prorektorem. Od roku 1912 do 1916 był prezesem Polskiego Tow. Politechnicznego we Lwowie. Jako rektor był też posłem do Sejmu król. Galicji.

W okresie od roku 1918 do 1927 był członkiem Rady miasta Lwowa. W czasie obrony Lwowa, w listopadzie roku 1918, był kierownikiem działu skarbowego i członkiem pierwszego Komitetu obrony miasta. Jest jednym z członków założycieli Akademii Nauk Technicznych w Warszawie. Od roku 1925 jest członkiem zwyczajnym Instytutu Naukowego organizacji i kierownictwa w Warszawie. *Odznaczenia.* W roku 1928 otrzymał krzyż komandorski orderu „Odrodzenia Polski”, oraz Medal Niepodległości, a w r. 1936—„Złoty Krzyż Zasługi”.

Ogłosił drukiem następujące prace:

(*Skrócone oznaczenia czasopism:* Czasopismo Techniczne, Lwów C T; Przegląd Techniczny, Warszawa P T; Przegląd Mechaniczny, Warszawa P M; Przegląd Organizacji, Warszawa P O; Przegląd Ekonomiczny, Lwów P E; Elektrotechn. Zeitschrift, E T Z). 1) O kolejach elektrycznych C T, 1893; 2) Elektrische Bahnen mit Akkumulatorenbetr. ETZ, 1898; 3) Elektrische Bahnen. Mitteil. d. Pfälzer Vereins deutscher Ingenieure, 1898; 4) Oświetlenie elektryczne wagonów i pociągów kolejowych, P T 1908; 5) Zakłady przemysłowe w Sierszy, Gubrynowicz, Lwów; 6) Urządzenia bezpieczeństwa na okrętach, C T 1912; 7) Wady mieszkań pod względem ciepła, C T 1913; 8) Przestrzenne diagramy momentów dla wałów wygiętych. C T S, Brosz. Gubrynowicz, Lwów; 9) Obliczanie lin drucianych dla dźwigarek, C T 1918; 10) Wrażenia techniczne z Wiednia, C T 1915; 11) Techn. podstawy opodatkowania motorów automobilowych, C T 1920; 12) Mowa rektorska o wydajności technicznej i społecznej, C T 1912; 13) Zasady kształcenia techników, Lwów, 1910; 14) Kształcenie techników zagranicą, Lwów, 1912; 15) O kształceniu inżynierów maszynowców, P T 1917; 15a) II egzamin państwowy na Wydz. maszyn. C T 1908; 16) Praktyki wakacyjne, C T 1914; 17) Przepelnienie Wydziału maszynowego politechniki. „Słowo Pol”. 1914; 18) Wystawa prac Wydziału maszynowego, C T 1911; 19) Wnioski Tow. Inżynierów austriackich w sprawie reformy studiów technicznych, C T 1913; 20) Wydział budowy maszyn i elektrotechniki na Politechnice lwowskiej, P T 1912; 21) Pracownie technologiczne w szkołach, P T 1912; 22) Urządzenia szkoły technicznej w Gandawie, C T 1917; 23) Wykształcenie przemysłowe w Galicji, Odbudowa, 1918; 24) Przygotowanie młodzieży w szkołach średnich, Muzeum, 1917; 25) Organizacja studiów nauczycielskich na Uniwersytetach i Politechnikach, Muzeum, 1918; 26) Poglądy prof. Wysslinga na organizację kształcenia techników, C T 1923; 27) „Organizacja i zarząd przedsiębiorstw”. (I referat), C T 1904 i brosz.; 28) Polityka przemysłowa. Odbudowa, 1917; 29) Tendencje rozwojowe w przemyśle. Odbudowa 1917; 30) „Zur Reform des gesellschaftlichen Lebens”. Frankfurt, M. Knauer, 1898; 31) Uwagi o od-

budowie Galicji, C T 1916; 32) Dostosowanie życia gospodarczego do wymogów wojennych, C T 1916; 33) Komitet Techników polskich w Wiedniu, C T 1915; 34) O niezawisłości pracy technicznej, C T 1917; 35) II Zjazd Przemysłowy, Kraków, C T 1917; 36) O administracji ogólnej i technicznej w Polsce. Zasady i projekt, C T 1917; 37) Organizacja Sekcji II i III, Centrali Odbudowy Kraju, C T 1916 i C T 1917; 38) Zadania techników w czasie wojny, C T 1918; 39) O wydajności pracy w życiu gospodarczym, C T 1912; 40) Inżynier w życiu społecznym, C T 1913; 41) O amerykańskich metodach badania inteligencji, C T 1916; 42) Sposoby kształcenia woli, Straż Polska, 1911; 43) Projekt nowej ustawy budowlanej. Opracowany przez komisję Tow. Politechnicznego we Lwowie. Brosz. 1907; 44) „Produktywizm”. Nowoczesny system gospodarczo-społeczny. Brosz. Gebethner i Wolff w Krakowie; 45) Organizacja krajów dwunarodowych. Gazeta Wiecz., Lwów, 1919; 46) Sprawa walutowa w Polsce, C T 1920; 47) Stosunkowe siły stronnictw w sejmie. Gaz. Wiecz. 1913; 48) Reforma administracji technicznej, Gaz. Wiecz., Lwów, 1918; 49) „Liga Pracy” w Warszawie, C T 1919; 50) Prace naukowe prof. Smoluchowskiego, C T 1918; 51) Dążności do podniesienia produktywności gospodarczej, C T 1921; 52) Kształcenie mechaników we fabrykach, C T 1918; 53) Przemówienia przydatne w Pol. Tow. Politechnicznym, C T 1916; 54) Kształcenie robotników w praktyce, C T 1918; 55) Stosunki geometryczne w taktyce, T C 1916; 56) Zasady produktywizmu, P T 1923; 57) Płace premiowe i kołowe, P T 1923; 58) Metoda wyznaczania toru względnego dla kół zębatach, C T 1924; 59) Umarzanie i odnawianie kapitału w przemyśle. Brosz. i P T 1924; 60) Wystawa prac technicznych, P T 1924; 61) Wycieczka techn. na Śląsk, C T 1924; 62) „Wynalazki i Patenty”. Brosz. i C T 1924; 63) Principles of productivism. Druk. w referatach „Międzynar. Kongresu Nauk. Organ”. w Pradze czeskiej, 1924; 64) Teoria drożyzny i znaczenie pracogodzin. Odbudowa, 1924; 65) I Kongres Naukowej Organizacji w Pradze, C T 1924; 66) Normalizacja. Brosz. i C T 1925; 67) Teoria kosztów wytwarzania Księg. Techn., Warszawa, i P T 1925; 68) Wpływ wydajności i stopnia zatrudnienia na rentowność, C T 1925; 69) Postępy nauki o kosztach w przemyśle, P T 1925; 70) Nowy sposób obliczania blach do kotłów, P T 1925; 71) Obliczanie kosztów wytwarzania w okresach depresji, P T 1925; 72) „Polskie normy rysunkowe”, dla Komitetu Norm. 1925; 73) Reforma Politechnik zagranicą, C T 1922; 74) Szkoły wyższe w Stanach Zjednoczonych, C T 1923; 75) I Zgromadzenie Akademii Nauk Techn., C T 1923; 76) Dwa referaty na posiedzeniach Komisji Akademii Nauk Techn., C T 1923; 77) Systemy premiowe, Rowana i cykliczne, P T 1923; 78) Nowoczesna organizacja robót w budownictwie, C T 1925; 79) Metody fabrykacji ciągłej u Forda, C T 1925; 80) Wykonywanie rysunków konstrukcyjnych, Mechanik, 1925; 81) Teoria działania połączeń nitowanych, C T 1926, i brosz.; 82) Zadania administracji przemysłowej (Fayol), P T 1926; 83) Ilość godzin pracy w roku, C T 1926; 84) Naukowa organizacja systemu Taylora, C T 1926 i brosz.; 85) „Bezrobocie” i środki do jego zlagodzenia, C T 1926 i brosz.; 86) I Międzynarodowy

- Kongres racjonalnej organizacji w Pradze, C T 1925; 87) Paradoks „bilansu handlowego”, C T 1926 i brosz.; 88) Przemysł, Lwów Gubrynowicz i Syn, 1926; 89) Wytrzymałość i trwałość lin drucianych, C T 1927 i P T 1927; 90) Systemy płac a wydajność produkcji. Księga Pamiątkowa Tow. Politechn. 1927; 91) „Equalisation of labor costs for various wage systems”. Atti di Congresso di Roma, 1927; 92) „Calculation and harmonisation of salaries in office work”.—Atti di Congr. di Roma, 1927; 93) Płace premiowe wyrażone w jednostkach produkcji, P T 1927; 94) Zastosowanie harmonizacji płac w biurach, C T 1927; 95) Naprężenia w kołach zamachowych, „Technika cieplna”, 1928; 96) Nowe sposoby obliczania wałów pędowych, P T 1928; 97) Rozkład naprężeń w kołach zamachowych, P T 1928; 98) II Zjazd racjonalnej organizacji w Warszawie, C T 1928; 99) Prace międzyn. Zjazdu racj. organizacji w Rzymie, C T 1928; 100) „Polski Zjazd Naukowej organizacji”, P T 1928; 101) Administracja zakładów przemysłowych. (Studium pośw. pamięci Fayola), P T 1928; 102) Nowe sposoby reorganizowania zakładów przemysłowych, C T 1928 i brosz.; 103) Czy „bilans handlowy jest prawdziwym bilansem”? Ogłosz. w dwu gazetach lwowskich; 104) Racjonalna organizacja studiów na Politechnice, „Życie techn.”, Lwów 1928; 105) Działalność Koła Nauk. Organizacji we Lwowie, C T 1929; 106) Koszty wytwarzania jako funkcja czasu, Przegl. Organ. 1929; 107) Definicja i teoria „sprawności”, P O 1929; 108) Unormowanie pojęć i nazw w dziale ekonomiki technicznej. Referat dla Sekretariatu Międzyn. Komitetu N. O. w Pradze, 1929; 109) Racjonalizacja a koszt wytwarzania, P T 1929; 110) „Unit costs in relation to time and speed”. Referat dla IV Międzyn. Kongresu N O w Paryżu, 1929; 111) Kinetyka kosztów produkcji, C T 1929; 112) Obliczanie wałów na naprężenia złożone. Sprawozdania III Zjazdu Inżyn. Mechaników w Warszawie 1929, P T 1929; 113) Program kursu racj. organizacji robót dla zawodu budowniczych, C T 1929; 114) Z literatury o racjonalizacji budownictwa, C T 1929; 115) Budownictwo mieszkaniowe, P T 1929; 116) Racjonalizacja produkcji przez łączenie zakładów przemysłowych, P T 1929; 117) Racjonalizacja przez zwiększanie prędkości wytwarzania, P T 1929; 118) Krytyka zestawienia zwanego „bilansem handlowym”, „Czas Księgowych” 1929; 119) Metodyka umiejętnej organizacji, C T 1929; 120) Wydział mechaniczny Politechniki lwowskiej, C T 1929; 121) Wrażenia techn. z Wystawy krajowej (Poznań), C T 1929; 122) Rozwój nauki organizacji (Przemówienie prezydialne na Zjeździe N. O.), P O 1929; 123) Racjonalna organizacja produkcji i pracy. Brosz. i referat na Zjeździe Ekonomistów w Poznaniu. Pamiętnik Zj. Ekonomistów 1930; 124) Prawidłowe określanie czasów premiowych, C T 1929; 125) Postępy racjonalnej organizacji w Wielkiej Brytanii (Sheldon), P T 1929; 126) Instytut psychologii przemysłowej w Londynie, P O 1930; 127) Roczna liczba godzin produkcji w Polsce. „Nowiny techn.” Warsz. 1930; 128) Psychologiczny kierunek umiejętnej organizacji, C T 1930 i brosz.; 129) IV Międzynar. Kongres Racj. Organ., C T 1930; 130) Obliczanie płac premiowych w biurach, P O 1930; 131) Analiza gospodarczego położenia przemysłu w Małopolsce. „Rozprawy Pol. Tow. Ekonomicznego”, Lwów, 1930; 132) Ustrój studiów admi-

nistracyjnych. Referat dla Komisji usprawnienia admin. z r. 1930. „Gazeta administracji”, Warsz.; 133) Światowy kongres energetyczny w Berlinie, C T 1930; 134) Organizacja kongresu energetycznego w Berlinie, P O 1930; 135) Twórcza praca konstruktora. W drukach Zjazdu Inż. Mechaników w Warszawie; 136) Calculation des arbres des machines aux tensions combinées. Mémoires du Congrès Intern. de Mécanique générale à Liège, 1930; 137) „Z konferencji energetycznej” (Einstein i Eddington), C T 1931; 138) „Wartość dochodowa przedsiębiorstw”, P O 1930; 139) Wynagrodzenia syst. Emersona i ich uproszczenie przez autora, P O 1931; 140) „Operation standards and procedures in public offices”. Pamiętnik V Int. Congress of scientific management. Amsterdam 1932; 141) Program for education in scientific management. Pamiętnik kongresu racj. organ. 1932; 142) Racjonalizacja, jej działy itd., P O 1932; 143) O racjonalizacji. Przegl. Ekonom. 1932, Lwów; 144) Metody oceny obrotów handlowych z zagranicą. Pamiętnik Pol. Tow. Ekonomicznego 1933; 145) Wystawa prac Wydziału Mechanicznego, C T 1932; 146) Światowy kongres racj. organ. w Amsterdamie, C T 1933; 147) Podnieta i zachęta do pracy, P O 1933; 148) K. Adamiecki; jego twórczość i metody, P O 1934; 149) Koordynacja i harmonizacja robót złożonych, C T 1934 i brosz.; 150) Zasady i prawa dynamiki kosztów, P O 1934; 151) Obliczanie naprężeń dopuszczalnych przy obciążeniach zmiennych, P T 1934; 152) Myśli Fryderyka Taylora, P O 1934; 153) „I światowy kongres naukowej organizacji w Pradze”. W brosz. „Podsięgnięta”. „Masarykova Akad. Práce” 1934; 154) Laws of cost and profit variations. Papers VI. Int. Congress of Management, 1935; 155) Sprawność i wydajność produkcji. Księga pamiątkowa Pol. Tow. Ekonom. 1935; 156) Gospodarcze i społeczne wpływy techniki maszynowej. Przegl. Mechan., 1935; 157) „Organizacja i Zarząd” 1935. Wydawn. Br. Pomocy na Politechnice; 158) Maszyna w życiu gospodarczym, C T 1935; 159) Dynamika kosztów i rentowności, C T 1935; 160) Technika maszynowa a życie gospodarcze. Przegl. Techn. 1935; 161) Program nauczania racj. organizacji i administracji, C T 1935; 162) Czy istnieją prawa zmienności kosztów produkcji?, P. Ekon. 1935; 163) Metody zwalczania bezrobocia w Niemczech, P. Ekon. 1935; 164) Umiejętne zarządzanie a organizacja żywa, P O 1936; 165) Przegląd Księgi pamiątkowej Pol. Tow. Ekonomicznego z r. 1935, C T 1936; 166) Z zastosowań teorii kosztów produkcji: 1) Koszt wytwarzania a koszt jednostki sprzedanej, P O 1936; 167) Technika i nauka. Ich wzajemne zależności i oddziaływanie, P. Mech. 1936; 168) Wrażenia z kraju techniki i produktywizmu (z Niemiec), C T 1937; 169) Metody opracowywania prac naukowych. „Życie techniczne”, 1937, I; 170) Wpływ stawek płac i kosztów pracy na ceny i obroty, P O 1936; 171) Podstawowe warunki zapewnienia całej ludności minimum środków utrzymania, P T 1936.

Wojciech Hejnosz urodził się 3 kwietnia 1895 r. w Budach Łańcuckich (województwo lwowskie), studia gimnazjalne odbył w latach 1906—1914 w Jarosławiu, biorąc w tym

czasie żywy udział w pracy tajnych organizacji niepodległościowych („Pet“, skauting) i w „Drużynach Bartoszewych“. Z wybuchem wojny światowej został pobrany z Legionu Wschodniego do armii austriackiej, skąd dostał się w r. 1915 do niewoli rosyjskiej (Turkiestan). Zbiegłszy w r. 1920 do kraju, wziął udział w kampanii polsko-bolszewickiej. Po zdemobilizowaniu zapisał się na Wydział prawny U. J. K. we Lwowie, na którym w r. 1924 uzyskał stopień doktora. W międzyczasie odbywał też studia na Wydziale filozoficznym tegoż Uniwersytetu i uzyskał absolutorium. Od r. 1921 pracował jako aplikant w Archiwum Ziemskim we Lwowie; w r. 1925 wstąpił do służby w sądownictwie i w r. 1929 został mianowany sędzią grodzkim w Drohobyczu. Pod koniec tego roku wrócił jednak do pracy archiwalnej, jako archiwista Archiwum Ziemskiego (dzisiaj Państwowego) we Lwowie, na którym to stanowisku pozostaje dotychczas. W r. 1931 objął na zlecenie Towarzystwa Naukowego we Lwowie dalsze wydawnictwo Aktów grodzkich i ziemskich, a w roku następnym został wybrany członkiem przybranym tegoż Towarzystwa. W r. 1936 przebywał jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej na półrocznych studiach za granicą: w Pradze czeskiej i Wiedniu. Odznaczony został Medalem za wojnę 1918—1920 i Medalem Dziesięciolecia Niepodległości.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

1) *Ius Ruthenicae*. Przeżytki dawnego ustroju społecznego na Rusi Halickiej w XV w., *Studia nad historią prawa polskiego* pod red. Oswalda Balzera t. XII, zes. 1, 1928; 2) Dr. Antoni Prochaska, nekrolog, *Ateneum Wil.* r. 1930, zes. 3—4; 3) Indeks miejscowy, osobowy i rzeczowy do XXIV t. Aktów grodzkich i ziemskich, 1931; 4) Rzut oka na dzieje skarbowości Polski przedrozbiorowej, w wydawnictwie zbiorowym p. t. *Odrodzona skarbowość polska*, Warszawa 1931; 5) Fragmenty „*Juris Ruthenici*“ na Rusi Czerwonej pod koniec średniowiecza. Księga pamiątkowa prof. Wł. Abrahama, 1931, t. II; 6) Sprawa niewoli w lwowskim Statucie ormiańskim. *Kwart. hist.* t. I, r. X, 1932; 7) Znamienny dekret sądu referendarskiego. Przyczynek do sprawy stosunku chłopca do ziemi w dawnej Polsce. *Roczniki dziejów społ. i gosp.*, t. II, 1932; 8) Zabłąkana księga miejska Nowego Sącza, *Archeion* t. X; 9) Ustawodawstwo Kazimierza W. w pismach W. A. Maciejowskiego, *Przewodnik historyczno-prawny*, roczn. III; 10) Zagadnienie niewoli na Rusi Czerwonej pod koniec średniowiecza w świetle stosunków praw-

nych Polski i krajów sąsiednich, *Studia nad hist. prawa pol.*, t. XIV, zes. 1; 11) Oswald Balzer jako historyk praw słowiańskich, *Ruch słowiański*, r. VI, zes. 4 i 8; 12) Kilka uwag o niewoli w I Statucie litewskim (Ustęp z większej całości). *Księga pam. 400-ej rocznicy wydania I-go Stat. litew.*, Wilno 1935; 13) Wydał, przedmową oraz indeksem opatrzył pracę O. Balzera: *Przewód sądowy polski w zarysie* (wykład uniwersytecki), *Studia nad hist. prawa pol.* t. XV, zes. 1, Lwów 1935; 14) *Lauda sejmikowe chełmskie*. Sprawozdanie Tow. Nauk. Lwów r. XV; 15) *Statuty litewskie a prawo polskie*, referat na VI Zjeździe hist. pol. w Wilnie; 16) Wydał *Akta grodzkie i ziemskie t. XXV*; 17) *Deklaracja królewska z r. 1661*. Epizod z dziejów ustawodawstwa dawnej Polski. *Księga pam. prof. L. Pinińskiego*, Lwów 1936; 18) *Konfederacje w średniowiecznej Polsce* (referat). *Sprawozdania Tow. Nauk. Lwów. r. 1936*, zes. 1; 19) *Wiadomość o pobycie Dra Wacława Mitmanka, wygnańca czeskiego, na Rusi Czerwonej w połowie XVI-go w.* (Przyczynek do dziejów reformacji w Polsce). „*Ziemia Czerwieńska*“, r. II, zes. 1; 20) *Stanowisko prawne ludności wieśniaczej w „Zbiorze praw sądowych” A. Zamoyskiego*. *Roczniki dziejów społ. i gospod.* t. V. Poza tym ogłosił szereg pomniejszych artykułów, recenzji i sprawozdań w *Pol. Słowniku Biograficznym*, w *Kwartalniku histor.*, w *Przeglądzie prawa i admin.*, *Rocznikach dziejów społ. i gosp.* oraz *Przewodniku historyczno-prawnym*.

Witold Jabłoński urodził się 10 stycznia 1901 r. we wsi Pniewo ziemi łomżyńskiej. Po ukończeniu w r. 1919 gimnazjum E. Konopczyńskiego wstąpił na wydział filozoficzny Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie z przerwą w latach 1920—1921 (ochotnicza służba wojskowa i praca w Polskim Komitecie Plebiscytowym na Górnym Śląsku) studiował do r. 1924. W roku 1924 wyjechał do Paryża na studia sinologiczne w Sorbonie i w École des Langues Orientales Vivantes. W r. 1927 uzyskał licence ès lettres i dyplom z języków chińskiego i japońskiego w École des Langues Orientales Vivantes. Po rocznej służbie wojskowej prowadził dalsze studia sinologiczne w Paryżu w Institut des Hautes Études Chinoises, gdzie w r. 1930 uzyskał dyplom za rozprawę p. t. „Le sentiment personnel et le conformisme dans le Li ki”. Lata 1930—1932 spędził na badaniach naukowych w Pekinie. W r. 1931—1932 prowadził zastępczo w Uniwersytecie Tsing Hua wykłady języka i literatury francuskiej. W styczniu r. 1933 objął lektorat języka chińskiego na Uniw. Jagiellońskim w Krakowie. Po uzyskaniu w grudniu 1933 r. tytułu doktora filozofii na wydziale humanistycznym U. W. objął od 1 I 1934 r. starszą asystenturę przy Instytucie Orientalistycznym Uniwer-

sytetu Warszawskiego. Od 1 IV 1934 r. do końca r. szk. 1935/36 prowadził na Uniwersytecie Warszawskim wykłady zlecone z sinologii. W tym samym czasie wykładał w Szkole Wschodoznawczej przy Instytucie Wschodnim języka chińskiego i wiedzy o Dalekim Wschodzie, będąc równocześnie kierownikiem Działu Dalekiego Wschodu. W czerwcu 1935 r. habilitował się na Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego z sinologii na podstawie pracy „Les siao-ha (i-eu) l-yu de Pékin”. Jesienią r. 1936, otrzymawszy zasiłek z Funduszu Kultury Narodowej na podróż naukową do Chin, uzyskał urlop na Uniwersytecie i w Szkole Wschodoznawczej.

Od r. 1930 jest członkiem Société Asiatique w Paryżu, od r. 1933—członkiem Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego, w r. 1934 został członkiem Komisji Orientalistycznej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie i członkiem Sekcji Orientalistycznej Tow. Nauk. Warsz.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Le sentiment personnel et le conformisme dans le Li ki. Odbitka z czasop. Tsing Hua weekly, vol. XXXVII, nr. 5, Pekin, 1932;
- 2) Kilka uwag o organizacji nauki w Chinach. Nadb. z t. XVII „Nauki Polskiej”, Warszawa, 1933;
- 3) Chiński drzeworyt ludowy. „Grafika” zesz. 31. Warszawa, 1933;
- 4) Polska transkrypcja pisma chińskiego. Odb. z „Rocznika Orientalistycznego”, t. X, Lwów, 1934;
- 5) Les „siao-ha (i-eu) l-yu” de Pékin—un essai sur la poésie populaire en Chine. Prace Komisji Orientalistycznej P. A. U. nr 19. Kraków, 1935;
- 6) Wycieczka na Wu-t'ai-shan. „Wiedza i życie”, rok X, zesz. 7, Warszawa, 1935;
- 7) Rozwój i drogi dziejopisarstwa chińskiego. Odbitka z nr 162 „Przeglądu Współczesnego”, Warszawa, 1935;
- W druku: 8) Wiadomość o Polsce w dziele chińskim z w. XVII. w „Roczniku Orientalistycznym” t. XII; 9) Religie Chin. Druk. w wydawn. Trzaski, Everta i Michalskiego „Biblioteka Wiedzy”.

Jadwiga Maria Karwasińska urodziła się w Radomsku 6 stycznia 1900 r. Gimnazjum ukończyła w r. 1918 w Częstochowie, studia wyższe odbyła na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w r. 1925 uzyskała doktorat filozofii, pracując głównie pod kierunkiem prof. J. K. Kochanowskiego i St. Kętrzyńskiego. Po ukończeniu wyjeżdżała do Paryża i dwukrotnie do Wiednia, pracując tam w kontakcie z prof. Dopschem. Od 1 X 1924 r. pracuje w Archiwum Głównym Akt Dawnych, od

r. 1930 prowadzi zlecone ćwiczenia z nauk pomocniczych historii na Uniwersytecie Warszawskim. W r. 1928 została członkiem Komisji Historycznej T. N. W., w r. 1933/4—współpracownikiem Komisji Historycznej Polskiej Akademii Umiejętności.

Ogłosiła drukiem następujące prace:

1) Sąsiedztwo kujawsko-krzyżackie 1235—1343. Rozpr. Hist. T. N. W., t. VII, z. I, Warszawa, 1927; 2) O najdawniejszych księgach t. zw. Rachunków dworu królewskiego. Archeion I, 1927; 3) Polityczna rola biskupa Wolimira 1259—1278. Ateneum Kapłańskie, z. 140, 1928; 4) Rachunki żup solnych w XIV i XV wieku. Archeion, III, 1928; 5) W sprawie interpretacji nazwy „Wladislavia”. Roczniki Historyczne Tow. Mił. Historii w Poznaniu, t. IV, 1929; 6) Archiwa Skarbowe Koronne i Obojga Narodów. Roczniki Komisji Historycznej T. N. W., tom I, zes. 2, 1929; 7) Odtworzenie archiwów dawnej Rzeczypospolitej. Pam. Zjazdu Historyków Polskich w Warszawie, 1930; 8) Pretensje książąt polskich do Prus w XIII wieku. Tamże II; 9) Rachunki żupne bocheńskie 1394—1421. Archiwum Komisji Historycznej Pol. Akad. Umiejętności, t. III, s. II, Kraków, 1934; 10) *Lites ac res gestae inter Polonos Ordinemque Cruciferorum. Editionis alterius continuatio*, t. III. *Res acta Budae a. 1414*. Nakł. Biblioteki Kórnickiej, 1935.

Bronisław Knaster urodził się w Warszawie 22 maja 1893 r. Od r. 1902 uczęszczał do gimnazjum klasycznego rosyjskiego, które porzucił w r. 1905, przyłączając się do strajku szkolnego w walce o szkołę polską. Uzyskawszy świadectwo dojrzałości w r. 1911, od tegoż roku do r. 1914 odbył studia lekarskie w Paryżu. Lata wojenne przebył w kraju, pracując z razu w czołówkach Czerwonego Krzyża, potem w Komitecie Obywatelskim m. Warszawy, następnie w latach 1916—1918 w P. O. W. i w r. 1920 jako ochotnik w Wojsku Polskim. Równocześnie studiował od r. 1915 matematykę w Uniwersytecie Warszawskim, gdzie uzyskał w r. 1922 stopień doktora filozofii, a w r. 1926—tytuł docenta matematyki na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. W r. 1929 odbył podróż naukową po Niemczech, wygłaszając odczyty z topologii w Seminariach Matematycznych Uniwersytetów w Heidelbergu i Getyndze, a w r. 1930 wygłosił cykl wykładów z tego przedmiotu w Wiedniu na zaproszenie Instytutu Matematycznego tamtejszego Uniwersytetu. Od r. 1932 zaproszony jest w charakterze egzaminatora z teorii mnogości i topo-

logii przy egzaminach magisterskich przez Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego. W roku 1933 zaproszony został przez Uniwersytety: Karola w Pradze i Masaryka w Brnie do wygłoszenia cyklu wykładów z teorii krzywych. W r. 1935 prowadził wykłady zleczone z teorii wymiarów na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu J. P. w Warszawie, a od r. 1936 jest adiunktem Seminarium Matematycznego tegoż Wydziału. Jako delegat docentów do Rady Wydziału, dwukrotnie był jej sekretarzem. Prócz towarzystw i instytucyj o charakterze społecznym, jest członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Matematycznego, członkiem Circolo Matematico di Palermo i Wiener Mathematische Gesellschaft, członkiem Komitetu Redakcyjnego „Monografij Matematycznych” i stałym referentem naukowym wydawnictwa bibliograficznego „Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete”. Brał czynny udział w Międzynarodowych Kongresach Matematycznych w Bolonii w r. 1928 i Zürichu w r. 1932, jako jeden z delegatów Polskiego Towarzystwa Matematycznego, oraz we wszystkich Zjazdach Matematycznych, odbytych w kraju po r. 1920.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Un continu dont tout souscontinu est indécomposable (rozprawa doktorska), *Fundamenta Mathematicae* 3 (1922); 2) Sur un problème de M. R. L. Wilder, tamże 7 (1925); 3) Quelques coupures singulières du plan, tamże 7 (1925); 4) Sur les ensembles connexes irréductibles entre deux points, tamże 10 (1927); 5) Un continu irréductible à décompositions continues en tranches, tamże 25 (1935); 6) Sur un problème de n. L. Vietoris, *Annales de la Soc. Polon. de Math.* 5 (Comptes-Rendus des Séances de la Section de Varsovie, 1927); 7) Un théorème sur les fonctions d'ensembles, tamże 6 (1928); 8) Sur la théorie des dimensions de Menger-Urysohn, tamże 6 (Comptes-Rendus des Séances de la Section de Cracovie, 1928); 9) Sur les continus que tout sous-continu divise, *Księga Pamiątkowa Polskiego Zjazdu Matem. we Lwowie 1929*; 10) Decomposizioni continue e semicontinue nell'Analysis Situs *Atti del Congr. Internaz. dei Matem.*, Bologna 1928; 11) Sui punti regolari nelle curve di Jordan, tamże; 12) Einige Probleme über Punktengen mit Fixpunkten, *Comptes-Rendus du I Congr. des Math. des Pays Slaves, Varsovie 1929*; 13) Ein Zerlegungssatz über unikhärente Kontinua, *Verh. des Internaz. Math. Kongr.*, Zürich 1932; 14) Přehled teorie nerozložitelných Kontinui, *Časopis Matem. a Fys.* 62 (1933); 15) Über rationale Kurven ohne Bögen, *Monatshefte für Math. und*

Phys. 42 (1935); 16) Über eindimensional unvergleichbare Kontinua, Anzeiger Wiener Akad. 1930; 17) Ein Einbettungssatz über henkelfreie Kontinua (wspólnie z W. Hurewiczem), Proceed. Akad. Amsterdam 1933; 18) Remark on a theorem of R. L. Moore (wsp. z K. Kuratowskim), Proceed. Nation. Acad. Sc. U. S. A. 13 (1927); 19) A connected and connected im kleinen point set which contains no perfect subset (wsp. z K. Kuratowskim), Bull. Amer. Math. Soc. 33 (1927); 20) Sur quelques propriétés topologiques des fonctions dérivées (wsp. z K. Kuratowskim), Rendiconti Circ. Matem. Palermo 49 (1925); 21) Sur les ensembles connexes (wsp. z K. Kuratowskim), Fundam. Math. 2 (1921); 22) Sur les continus non bornés (wsp. z K. Kuratowskim), tamże 5 (1924); 23) Ein Beweis des Fixpunktsatzes für n-dimensionale Simplexe (wsp. z K. Kuratowskim i S. Mazurkiewiczem), tamże 14 (1929); 24) Sur un problème concernant les transformations continues (wsp. z S. Mazurkiewiczem), tamże 21 (1933); 25) Sur un ensemble abstrait dont chaque élément est un élément-limite de chaque sous-ensemble non dénombrable (wsp. z W. Sierpińskim), tamże 3 (1922).

Stefan Komornicki urodził się w Zawadce, powiat Kałusz, województwo Stanisławowskie, dnia 29 listopada 1887 r. Nauki elementarne i część gimnazjalnych pobierał prywatnie, egzamin dojrzałości zdał w r. 1905 w gimnazjum III we Lwowie. Studia uniwersyteckie odbył w Krakowie pod kierunkiem Mariana Sokołowskiego, częściowo w Berlinie (1 półrocze 1907/8) pod kierunkiem H. Wölfflina. Doktoryzował się na Uniwersytecie Jagiellońskim, Wydział Filozoficzny, w r. 1910, na podstawie rozprawy p. t. „Dwory murowane w Polsce w wieku XVI”. W latach 1911—1914 odbył kilka podróży po zachodniej Europie. W latach 1911 i 1913 brał udział w pracach inwentaryzacyjnych w obrębie Ordynacji Zamoyskiej, kierowanych z ramienia Polskiej Akademii Umiejętności przez Stanisława Tomkowicza. W r. 1912 przeszukał — w porozumieniu z Janem Ptaśnikiem — archiwum departamentu Vaucluse w Awinionie celem odnalezienia śladów stosunków tego kraju z Polską w XIV w. W r. 1913 wziął udział, pod kierunkiem Jerzego Mycielskiego, w częściowym inwentaryzowaniu dzieł sztuki Muzeum Narodowego w Rapperswilu. W r. 1914 został wybrany współpracownikiem Komisji Historii Sztuki Polskiej Akademii Umiejętności. Służbę wojskową odbył w Legionach Polskich do jesieni 1916 r., poczem był konserwatorem zabytków sztuki na okupację austro-węgierską Królestwa Polskiego, zrazu w mundurze legionowym,

potem jako urzędnik cywilny. Od grudnia 1918 r. do czerwca 1919 r. był pomocnikiem bibliotekarza w Pol. Akademii Umiejętności, pod kierunkiem dra Edwarda Kuntzego. Z dniem 1 lutego 1920 r. objął stanowisko konserwatora Muzeum X. X. Czartoryskich w Krakowie, które zajmuje do dzisiaj. W latach 1920—1924 wykładał w charakterze docenta historię sztuki w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W r. 1932 habilitował się na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie prac ogłoszonych do owego czasu i otrzymał *veniam legendi* jako docent historii sztuki średniowiecznej i nowożytnej w Europie. W r. 1933 brał udział w XIII Międzynarodowym Kongresie Historii Sztuki jako sekretarz delegacji polskiej i prelegent, w roku 1936 (kwiecień)—w zjeździe Komitetu Międzynarodowych Kongresów Nauk Historycznych w Bukareszcie jako zastępca polskiego członka komisji ikonograficznej. W r. 1936 został powołany do Państwowej Rady Muzealnej jako delegat Związku Muzeów w Polsce, w którym jest członkiem Zarządu i współredaktorem podręcznika „Muzealnictwo”. W Polskim Związku Historyków Sztuki jest wiceprezesem i przewodniczącym Oddziału Krakowskiego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) (Wspólnie z arch. Zygmuntem Hendlem) Dwór w Jakubowicach, w „Sprawozdaniu Towarzystwa Opieki nad Polskimi Zabytkami Sztuki i Kultury za r. 1907”, Kraków, 1908; 2) Ołtarz renesansowy w Zatorze, odbitka ze Sprawozdań Komisji Historii Sztuki P. A. U., tom IX, Kraków, 1913; 3) Zbytkowne oprawy średniowieczne, Zbiór Muzeum X. X. Czartoryskich w Krakowie, odbitka z „Exlibrisu”, Kraków, 1925; 4) Pontyfikał Erazma Ciołka, odbitka z „Sztuk Pięknych”, Kraków, 1926; 5) Losy pewnego nakładu graficznego. Trzy listy Artura Grottgera, wydał, Kraków, 1926; 6) Franciszek Florentczyk i pałac Wawelski, odbitka z „Przeglądu Historii Sztuki”, rocznik I, Kraków, 1929; 7) Muzeum książąt Czartoryskich w Krakowie, Wybór celniejszych zabytków sztuki od starożytności po wiek XIX, Kraków 1929, Drukarnia Narodowa („Muzea Polskie”, tom V); 8) Kilka słów o złotnictwie, odbitka z „Miesięcznika Diecezji Chełmińskiej”, Pelplin, 1929; 9) Dwory murowane w Małopolsce z czasów Odrodzenia, odbitka z Prac Komisji Historii Sztuki P. A. U., tom V, Kraków, 1930; 10) Kaplica Zygmontowska w Katedrze na Wawelu, 1517—1533, odbitka z „Rocznika Krakowskiego”, tom XXIII, Kraków, 1931; 11) Kultura artystyczna w Polsce czasów Odrodzenia, Sztuki Plastyczne, odbitka z księgi

„Kultura Staropolska“, Kraków, 1931; 12) La renaissance en Pologne et la vie artistique, odbitka z książki „La Pologne au VII-e Congrès International des Sciences Historiques“, Varsovie, 1933; 13) La géographie artistique de la renaissance Italienne en Pologne, streszczenie odczytu w „Résumés du XIII-e Congrès International d'Histoire de l'Art“, 3 ryciny w „Actes du Congrès“, Stockholm, 1933; 14) Dziennik podróży do Moskwy, odbitka z „Czasu“, Kraków, 1934; 15) Les principaux manuscrits à peintures orientaux du Musée des princes Czartoryski, w „Bulletin de la Société Française de Reproductions de Manuscrits à Peintures“, 18-e année, Paris 1935 (Exercice 1934); 16) (Wspólnie z dr Marią Jarosławiecką-Gąsiorowską) Les principaux manuscrits à peintures des archives du chapitre de Cracovie, w „Bulletin de la S. F. R. M. P.“, j. w.; 17) Essai d'une iconographie du roi Etienne Batory, odbitka z książki „Etienne Batory, roi de Pologne, prince de Transylvanie“, Cracovie, 1935; 18) Przewodnik po Muzeum książąt Czartoryskich w Krakowie, zestawiał konserwator Muzeum, Kraków 1936, Wydawnictwa Muzeum X. X. Czartoryskich II.

E u g e n i u s z K w i a t k o w s k i urodził się w Krakowie w r. 1888. Z odznaczeniem ukończył gimnazjum filologiczne, studia wyższe odbył na Politechnice we Lwowie i w Monachium (wydziały chemiczny i ekonomiczny), po czym od r. 1912 pracował w większych fabrykach polskich. W latach 1913—1916 zajmował stanowisko kierownicze w Gazowni Lubelskiej. W r. 1916 wstąpił do legionów polskich, w r. 1918 brał czynny udział w rozbrojeniu Niemców w Łukowie. Następnie do r. 1920 pozostawał na służbie w M. S. Wojsk. W latach 1920—1922 był docentem na Politechnice Warszawskiej. W r. 1923 objął stanowisko dyrektora technicznego w fabryce związków azotowych w Chorzowie. Był założycielem Związku Techników i Inżynierów na Górnym Śląsku. W r. 1926 powołany został na stanowisko ministra przemysłu i handlu, gdzie pozostawał do grudnia 1930 r. Był współtwórcą Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Mościcach, a od r. 1931 — jej naczelnym dyrektorem. W r. 1933 objął również kierownictwo fabryki w Chorzowie. Od października 1935 r. jest ministrem skarbu. Posłem na Sejm wybrany był po raz pierwszy w r. 1928, po raz drugi — w r. 1930. Od r. 1934 jest członkiem zwyczajnym Akademii Nauk Technicznych.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace (książki):

1) Węgiel kamienny jako surowiec chemiczny, 1921; 2) Zagadnienie przemysłu chemicznego na tle wielkiej wojny, 1923; 3) Postęp gospodarczy

Polski, 1928 (tłumaczona również na język angielski); 4) Współczesne zagadnienia ekonomiczne na tle zagadnień politycznych, 1928; 5) Les problèmes économiques contemporains et leur rapport avec les problèmes politiques, 1928; 6) Polska gospodarcza w r. 1928; 7) Polska na morzu (odczyt), 1928; 8) Prawo zwycięstwa, 1929; 9) Rekonstrukcja gospodarcza Polski, 1929; 10) Istotne założenia w walce o nowy ustrój, 1929; 11) Powrót Polski nad Bałtyk, 1930; 12) Dysproporcje, 1931. Nadto szereg swych prac naukowych opublikował w następujących czasopismach: „Metan”, „Przemysł Chemiczny”, „Roboty Publiczne”, „Czasopismo Krakowskiego Stowarzyszenia Techników”, „Przegląd Techniczny”, „Przemysł i Handel” i t. p.

Czesław Leśniewski urodził się w miejscowości Łabędzka pod Dąbrową Górniczą (woj. Kieleckie), 23 września 1888 r. Wykształcenie średnie otrzymał w państwowej (rosyjskiej) szkole realnej im. H. Dietla w Sosnowcu. W lutym 1905 r., z chwilą wybuchu strajku szkolnego, porzucił tę szkołę jako uczeń kl. V, po czym przygotowywał się do egzaminu maturalnego w gimnazjum humanistycznym w Krakowie. Egzamin ten złożył jako eksternista w styczniu r. 1908. Jesienią tegoż roku zapisał się na wydział mechaniczny politechniki w Nancy, którą jednak opuścił w grudniu po przesłuchaniu jednego trymestru, by w styczniu r. 1909 przejść na takiż wydział w politechnice we Lwowie. Jesienią r. 1909 udał się do Paryża, gdzie zapisał się w Sorbonie na Faculté des Lettres. Tutaj poświęcił się studiom filozofii, historii nowożytnej i filologii porównawczej. W r. 1913 złożył egzamin na stopień licencjé ès Lettres. W r. 1914 w lipcu, udał się do kraju na ferie letnie. Wybuch wojny światowej uniemożliwił mu powrót do Paryża i kontynuowanie studiów w Sorbonie. Poświęcił się pracy pedagogicznej w gimnazjum w Sosnowcu, skąd wiosną r. 1919 przeniósł się do Warszawy. Tutaj do końca lata r. 1919 zatrudniony był w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, jako starszy referent. 1 września 1919 r. wrócił do pedagogiki. W r. 1925 został promowany jako dr fil. w Uniwersytecie Warszawskim, będąc powołany jednocześnie na stanowisko starszego asystenta przy Seminarium Historycznym. W r. 1931 habilitował się jako docent historii kultury (prądów umysłowych) czasów nowożytnych. Od 1 I 1936 otrzymał stopień adiunkta Instytutu Historycznego U. J. P.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

1) Stanisław Staszic. Jego życie i ideologia w dobie Polski Niepodległej (1755—1795). Rozprawy Hist. Tow. Nauk. Warsz., t. V, z. 2. Warszawa, 1926; 2) Poglądy Władysława Smoleńskiego na metodę i zadania historii. Przegl. Hist. R. 1926, z. 1; 3) Bohusznie Staszic. Tamże. R. 1927, zes. 3; 4) Recenzja książki: Marceli Handelsman: „Francja—Polska, 1795—1845”. Przegl. Współczesny, r. VI, z. 61 (maj 1927); 5) Czym są studia uniwersyteckie. Jak studiować na Wydziale Humanistycznym. Cz. II. W-wa, 1928; 6) Około zgonu Stanisława Staszica. Księga Pamiątkowa ku uczczeniu dwudziestopięcioletniej działalności naukowej prof. Marcelego Handelsmana wydana staraniem uczniów. R. 1929; 6a) Toż, osobno, powiększone o „Testament” i „Krótki rys życia mego” z nieznanego rękopisu. R. 1929; 7) W książce: S. Arnold, Cz. Leśniewski, H. Pohoska p. t. „Polska w rozwoju dziejowym” jest autorem następujących rozdziałów: I: Dzieje polityczne Polski. Arct. W-wa, 1929; a) Stosunki Polski z Francją, b) Stosunki Polski z państwami skandynawskimi. T. II: Zagadnienia ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturalne (j. w. R. 1934): a) Administracja i urzędy. b) Sądownictwo. c) Duchowieństwo. d) Szlachta. e) Mieszczanństwo; 8) Dziennik podróży Stanisława Staszica, 1789—1805, z rękopisu wydał Cz... L... Pol Akad. Um., 1931; 9) Manifest Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. R. 1836. Warszawa, Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska”. R. 1936.

T a d e u s z M a k o w i e c k i urodził się 27 marca 1900 r. w Warszawie. Gimnazjum im. M. Reja w Warszawie ukończył w r. 1918. W listopadzie tegoż roku wstąpił jako ochotnik do wojska, skąd został zwolniony w grudniu r. 1920. Studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego rozpoczął w r. 1921, poświęcając się głównie historii literatury polskiej i historii sztuki pod kierunkiem prof.: Batowskiego, Gubrynowicza i Ujejskiego. W r. 1926 otrzymał doktorat filozofii. Przez dwa lata pracował w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, jako jej asystent i kierownik działu rękopisów. W r. 1928 wyjeżdżał na półroczne studia do Francji. Po powrocie pracował przez kilka miesięcy w redakcji Nauki Polskiej, następnie w dyrekcji Funduszu Kultury Narodowej, dalej — przez dwa i pół roku w dyrekcji programowej Polskiego Radia. Od r. 1936 jest kustoszem Działu Czasopism w Bibliotece U. J. P. W r. 1936 otrzymał nagrodę Polskiej Akademii Umiejętności za książkę: „Poeta-malarz, studium o Wyspiańskim”; w r. 1937 habilitował

się na Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego w Warszawie, jako docent historii literatury polskiej. Jest członkiem Komisji historii literatury polskiej Polskiej Akademii Umiejętności. Odznaczony Medalem Niepodległości.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

1) Młodzieńcze poglądy Norwida na sztukę. Odb. z Pam. Liter. r. XXIV, Warszawa, 1927; 2) Norwid wobec powstania styczniowego. Odb. z Pam. Liter. r. XXVI, Lwów, 1929; 3) Tylman z Gameren i pałac w Łubnicach. Spraw. z pos. Tow. Nauk. Warsz., 1934; 4) Poeta-malarz, studium o Wyspiańskim. Warszawa, 1935; 5) Józef Piłsudski i nauka. Odb. z Nauki Polskiej t. XI, Warszawa, 1936; 6) Kościół w Czerniakowie. Odb. z Biul. Zakł. Arch. Pol., Warszawa, 1938; 7) Archiwum planów Tylmana z Gameren. Warszawa, 1938. Nadto szereg drobniejszych prac, studiów i artykułów zamieścił w Nauce Polskiej, Pamiętniku Warszawskim, Marchołcie i Roczniku Literackim.

K a r o l M a l s b u r g urodził się 31 lipca 1856 r. Szkołę średnią i wydział chemiczny Politechniki ukończył we Lwowie; dalsze studia odbywał: w latach 1877—1880—w Szkole Agronomicznej w Wiedniu, w latach 1880—1882 — w Uniwersytecie Lipskim. W latach 1882—1885 przebywał na praktyce rolniczej, a później zajmował stanowisko sekretarza Naczelnego Zarządu dóbr hr K. Lanckorońskiego na Podolu. W latach 1885—1892 był na wychodźstwie w Australii, gdzie początkowo pracował naukowo dla departamentu rolniczego w rządzie Nowej Południowej Walii, a ostatnie 4 lata spędził na posiadzie administratora rolniczego w majątnościach tow. akc. „Richmond-River Sugar CO”. Po powrocie do kraju został w r. 1892 mianowany docentem w Wyższej Szkole Rolniczej w Dublinach, a w r. 1895 — nauczycielem anatomii, fizjologii i hodowli zwierząt domowych w Średniej Szkole Rolniczej w Czernichowie pod Krakowem, skąd w r. 1905 powołany został na profesora hodowli zwierząt domowych do Akademii Rolniczej w Dublinach. Powołany w r. 1918/19 na profesora do Uniwersytetu w Poznaniu, zorganizował tam Wydział rolniczo-leśny i był jego pierwszym dziekanem. Po przyłączeniu Akademii Dublańskiej do Politechniki Lwowskiej w r. 1919, został tam mianowany profesorem.

rem zootechniki i na tym stanowisku był czynny do jesieni 1930 r., kiedy przeszedł na emeryturę. Jest profesorem honorowym Politechniki Lwowskiej, prezesem Rady Naukowej Zootechnicznej Stacji Doświadczalnej w Boguchwale i honorowym prezesem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego w Warszawie. Jest też członkiem Akademii Nauk Technicznych w Warszawie. W r. 1929 odznaczony został Krzyżem Komandorskim orderu Odrodzenia Polski.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. Oryginalne przyczynki naukowe. 1) Das Galizische Podolien. Eine physiographisch-landwirtschaftliche Skizze. Doktorats Dissertation, Leipzig, 1882; 2) Systematyka bydła wschodnio-galicyjskiego. Rocznik W. Szk. Roln. w Dublinach, 1894; 3) Zielononózki polskie z okolic nadbużańskich. Sprawozd. z Wystawy Kraj. we Lwowie. Rolnik, 1894; 4) Die galizischen Pelzschafe. Molkereiztg. Wien, 1907; 5) Historyczny problemat hodowlany. IV. Rocznik Nauk Roln. Kraków, 1908; 6) Die Zellengrösse als Form — u. Leistungsfaktor der landwirtsch. Nutztiere. X. Bd. d. Arbeiten der Deutsch. Gesell. f. Züchtungskunde, Hannover, 1910; 7) Die Zellengrösse als histologisches Züchtungsproblem. Flugschr. d. D. G. f. Zücht. Hannover, 1911. Odczyt na Waln. Zebr. tegoż Tow. w Berlinie na wiosnę 1911 r.; 8) Sur le principe taxionomique dans le classement systématique des animaux domestiques. Odczyt na Kongresie międzynarodowym roln. w Brukseli. Compte rendu, 1912; 9) Wiadomość o nowych formach małego tura dyluwialnego. Rozprawy Akad. Umiej., 1911. To samo po niemiecku w Biul. Akad. Umiej. 1911; 10) Ueber die biologischen Grundsätze einer systematischen Einleitung der Haustiere — mit Berücksichtigung ihrer histobiologischen Constitution. Nr. 1. Ztg. der D. Landwirtschaft. Tierzucht, Hannover, 1915; 11) Badania genetyczne nad świniami zrosforacicowymi (*Sus scrofa syndactyl.*, L.). Rozprawy biolog. Lwów, 1924. *II. Artykuły nie mające charakteru oryginalnych przyczynków naukowych, referaty, odczyty, nekrologi i t. p.* 12) Z wycieczki hodowlanej po Szwajcarii. Rolnik, Lwów, 1878; 13) Z wycieczki hodowlanej po Austr. Krajach Alp., Tamże, 1879; 14) Z wycieczki hodowlanej do Czech i na wystawę regionalną do Wrocławia. Rolnik, Lwów, 1880; 15) Listy z podróży do Australii. Przegl. Powsz. Kraków, 1886—88; 16) On the Sweet Eusilage. Agric. Bullet., Sydney, 1890; 17) Medriago—Crop for the Winter-feeding of Cattle and Horses. Tamże, 1890; 18) Sugar—Cane Treacle as food for Cattle and Horses, Tamże, 1891; 19) Z krajowej wystawy hodowlanej we Lwowie. Szereg artykułów w „Rolniku”, Lwów, 1894; 20) Ueber den Einfluss einer Fetteinmischung im Futter auf den Fettgehalt in der Kuhmilch. Eigenversuch. Molkereiztg. Wien., 1896; 21) Z wystawy hodowlanej w Krakowie. Tygodnik Rolniczy, Kraków, 1898; 22) Kongres międzynarodowy rolniczy w Paryżu i Wystawa tamże w r. 1900. Szereg artykułów w „Rolni-

ku", Lwów, 1900; 23) Z wycieczki po północnej Francji. Rolnik, Lwów, 1900; 24) O wschodniogalicyskiej hodowli koni, bydła, świń i owiec. Szereg artykułów w „Rolniku”, Lwów, 1902—3; 25) Die Geschichte der galiz. Rindviehzucht. R. 1848—1898. W dziele zbiorowym „Die Oesterr. Land. — u. Forstwirtschaft”. Wiedeń, 1899; 26) Trzy wystawy hodowlane w Galicji wschodniej, „Rolnik”, 1904; 27) Wystawa Krajowa bydła we Lwowie w r. 1905. Tamże; 28) O pochodzeniu drobiu i jego hodowli w dawnej Polsce. Odczyt w Tow. drob. w Jarosławiu, Lwów, 1903; 29) O kierunkach hodowli zwierząt domowych w Polsce. Odczyt w Centr. Tow. Roln. w Warszawie. Gazeta Roln.; 30) O biologicznym znaczeniu pastwiska. Dwa wykłady na Kursach roln. w Tow. Gospod. we Lwowie, „Rolnik”, 1909; 31) Z wystawy rolniczej w Płoskirowie, „Rolnik”, 1908; 32) Z wycieczki do Belgii na Kongres międzynarodowy rolniczy w 1910 r. „Rolnik”, 1910; 33) Szkice zootechniczne: I. Problem domestykacji. II. O pochodzeniu zwierząt domowych. Przyroda i Technika, Lwów—Warszawa, 1924; 34) O pochodzeniu owiec domowych i ich zmienności ustrojowej. Referat na Zjeździe owczarskim w Grudziądzu, 1925 r. Rozprawy biolog. Lwów, 1926; 35) Biologiczne uzasadnienie pokroju i kierunku użytkowego koni. Przegląd hodowlany, Warszawa, 1927; 36) Kość a mięso. Studium biologiczne. Przegląd hodowlany, Warszawa, 1928; 37) Wystawa trzody chlewnej w Poznaniu 1929 r. Warsz. Gazeta Rolnicza, 1930; 38) Potrzeby nauki hodowli zwierząt w Szkołach Akademickich. Referat na III Zjeździe naukowym w Poznaniu w r. 1929. Rolnictwo. Warszawa, 1929; 39) Trzy odczyty „O Australii” w Klubie Artyst.-literackim we Lwowie w r. 1904. Streszczone w Dzienniku Polskim, Lwów, 1904; 40) Naukowy i gospodarczy udział Polski w powszechnej hodowli zwierząt domowych. W dziele zbiorowym: „Polska w kulturze powszechnej”. Kraków, 1918; 41) O dziedziczności mlecznej u bydła. Czasop. „Snopkowianka”, Lwów, 1923; 42) Nekrolog na śmierć ś. p. Prof. Dra Stefana Pawlika. Mowa pogrzebowa drukowana w „Rolniku” i w „Gazecie Rolniczej”, 1925.

T a d e u s z M a n t e u f f e l urodził się 5 marca 1902 roku w Rzeżycy na Inflantach (dziś Łotwa). Uczęszczał do 8-klasowego filologicznego Zakładu Naukowego jen. Chrzanowskiego w Warszawie, po wybuchu zaś wojny do Średniego Zakładu Męskiego Polskiej Macierzy Szkolnej w Piotrogradzie. Po powrocie do kraju wstąpił do Gimnazjum M. hr. Zamoyskiego w Warszawie i uzyskał tam maturę 24 czerwca 1919 roku. Na jesieni tegoż roku zapisał się na wydział filozoficzny Uniwersytetu Warszawskiego, obierając jako przedmiot studiów historię. Pracował w seminariach pp. prof. J. Kochanowskiego i M. Handelsmana. 27 czerwca uzyskał dyplom doktora filozofii na podstawie rozprawy opracowanej w seminarium p. prof. M. Handelsmana p. t.:

„Polityka unifikacyjna Chlotara II”. W czasie studiów uniwersyteckich odbył ochotniczą służbę w wojsku w 201 p. a. p. (od 12 lipca do 5 listopada 1920 r.). Lata akademickie 1924/25 i 1925/26 spędził na studiach specjalnych w Paryżu, początkowo jako stypendysta Rządu Francuskiego, potem—Wydziału Nauki Ministerstwa W. R. i O. P. W tym czasie dzięki zasiłkom Pol. Akad. Umiej. wyjeżdżał na krótsze badania do Londynu, Florencji i Rzymu. Na zlecenie Rady Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Warszawskiego prowadzi od r. akad. 1926/27 dwugodzinne ćwiczenia proseminaryjne z historii powszechnej. W roku akad. 1929/30 wyjeżdżał na studia do Paryża i Heidelbergu jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej. W r. 1930 habilitował się z historii średniowiecznej zachodnio-europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem historii Francji na podstawie pracy: „Teoria ustroju feodalnego według *Consuetudines Feudorum XII—XIII w.*”. Od 15 października 1921 roku jest też urzędnikiem Archiwum Oświecenia Publicznego w Warszawie. Od r. 1925 jest członkiem Komisji Historycznej T. N. W., a od r. 1930 — członkiem takiejże Komisji Polskiej Akademii Umiejętności. Dnia 28 stycznia 1925 roku Towarzystwo Naukowe Warszawskie przyznało mu nagrodę im. ś. p. Augustyna Cichowicza za pracę p. t. „Polityka unifikacyjna Chlotara II”. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Sprawa wydania „poprawnego” tekstu *Lex Salica* w *Monumenta Germaniae Historica*. Przegląd Historyczny 24, Warszawa, 1924; 2) Znaczenie terminu „*genere Romanus*” w IV księdze kroniki t. zw. *Fredegara*. Przegląd Historyczny t. 25, Warszawa, 1925; 3) *Polityka unifikacyjna Chlotara II*. Rozprawy Historyczne T. N. W. tom V, 1, Warszawa 1925; 4) Znaczenie historii politycznej dla badań nad historią instytucyj politycznych. Pamiętnik IV Pow. Zjazdu Hist. Pol. I, Lwów, 1925; 5) Archiwa francuskie. Tamże; 6) *Historiografia Francji wieków średnich*. (Wydanie tekstów do ćwiczeń proseminaryjnych). Warszawa, 1926; 7) *Stosunki polityczne frankońsko-włoskie w wieku VI*. Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego P. A. U. tom 66. Kraków, 1927; 8) *Dziedziczenie registratur a ich porządkowanie*. *Archeion* tom I, Warszawa, 1927; 9) *Organizacja archiwów francuskich*. Tamże, tom II, Warszawa, 1927; 10) *Metoda oznaczania granic w geografii historycznej*. Księga pamiątkowa ku uczczeniu... prof. M. Han-

delsmana, Warszawa, 1929; 11) Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Przegląd Historyczny, tom 27, Warszawa, 1928; 12) Archiwum Wydziału Oświecenia Komitetu Obywatelskiego. Tamże, tom 27, Warszawa, 1928; 13) O potrzebie studiów pomocniczych z zakresu archiwistyki przy badaniach nad historią nowożytną. Tamże, tom 28, Warszawa, 1929; 14) Centralne władze oświatowe na terenie b. Królestwa Kongresowego (1807—1915). Rozprawy Historyczne T. N. W. tom VI. 2. Warszawa, 1929; 15) Historia ustroju Francji średniowiecznej — przegląd literatury. Przegląd Historyczny tom 28, Warszawa, 1929; 16) Teoria ustroju feodalnego według *Consuetudines Feudorum* (XII—XIII w.). Rozprawy Historyczne T. N. W. tom IX, 1. Warszawa, 1930; 17) Źródła aktowe do dziejów feudalizmu francuskiego. (Wydanie tekstów do ćwiczeń proseminaryjnych). Warszawa, 1930; 18) Geneza feudalizmu. Pamiętnik V Pow. Zjazdu Histor. Pol. I. Lwów, 1930; 19) Przegląd wydawnictw i literatury za rok 1928, dotyczących wczesnego średniowiecza francuskiego. Kwartalnik Historyczny tom 44, cz. II. Lwów, 1930; 20) Przegląd wydawnictw i literatury za rok 1929, dotyczący wczesnego średniowiecza francuskiego. Tamże, tom 44, cz. II. Lwów, 1930; 21) Powstanie i organizacja miast średniowiecznych w zachodniej i środkowej Europie (popularyzacja). Warszawa, 1930; 22) Życie miejskie w wiekach średnich (popularyzacja). Warszawa, 1930; 23) Archives de l'Etat en Pologne. Dodatek do tomu IX Archeionu. Warszawa, 1931; 24) Bibliothèque de l'Ecole des Chartes (1918—1931). Archeion X. Warszawa, 1932; 25) Polemika z p. Hładyłowiczem. Roczniki dziejów społecznych i gospodarczych, tom II. Lwów, 1932/33; 26) Feudalizm (popularyzacja). Świat i Życie. Lwów, 1934; 27) Wykaz akt. Warszawa, 1935; 28) O polski podręcznik historii średniowiecznej. Przegląd Historyczny, tom 32, Warszawa, 1935; 29) Recenzja: J. Calmette — Le monde féodal oraz L'élaboration du monde moderne. Kwartalnik Historyczny, tom 49. Lwów, 1935; 30) Registratura Okręgu Naukowego Warszawskiego cz. I. Archeion XIII. Warszawa, 1935; 31) Uniwersytet Warszawski w latach 1915/16—1934/35. Kronika. Warszawa, 1936; 32) Wczesne średniowiecze. Wielka Historia Powszechna Trzaski Everta i Michalskiego (w druku).

T a d e u s z M a ń k o w s k i urodził się 2 sierpnia 1878 r. we Lwowie. Szkoły średnie i uniwersytet ukończył we Lwowie, po czym w r. 1904 uzyskał stopień doktora praw. Od r. 1909 do 1929 był adwokatem we Lwowie, pracując równocześnie na polu historii sztuki. Od r. 1922 jest członkiem Sekcji Historii Sztuki i Kultury Towarzystwa Naukowego we Lwowie, od r. 1927 — członkiem Komisji Historii Sztuki Pol. Akad. Umiejętności, od r. 1932—członkiem-korespondentem Pol. Akademii Umiejętności. Nadto jest członkiem International Association for Iranian Art and Archaeology w Londynie i American Institute for Persian Art and Archaeology w Nowym Jorku.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Początki nowożytnego Lwowa. Prace Sekcji Hist. Sztuki i Kultury Tow. Nauk. we Lwowie I, Lwów, 1923;
- 2) Kolekcjonerstwo Stanisława Augusta w świetle korespondencji z Augustem Moszyńskim. Tamże, Lwów, 1926;
- 3) Dzieje gmachu Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1927;
- 4) August Moszyński architekt polski XVIII stulecia. Prace Komisji Hist. Sztuki P. A. U. t. IV;
- 5) Katedra ś. Jura we Lwowie. Sprawozdania Tow. Nauk. we Lwowie 1928, zesz. 2;
- 6) Archiwum w Jabłonnie, Archeion, t. IV, 1928;
- 7) O poglądach na sztukę w czasach Stanisława Augusta. Prace Sekcji Hist. Sztuki i Kultury Tow. Nauk. we Lwowie, t. II, Lwów, 1929;
- 8) Materiały do działalności Jana Regulskiego. Przegląd Historii Sztuki I;
- 9) Obrazy Rembrandta w Galerii Stanisława Augusta. Prace Komisji Hist. Sztuki P. A. U. t. V;
- 10) Do dziejów biblioteki Stanisława Augusta. Przegląd Biblioteczny t. IV;
- 11) Kościół Dominikanów i architekci lwowscy XVIII w. Sprawozdania Tow. Nauk. we Lwowie 1931;
- 12) Nieznany karton serii „Potopu” A. Coxcyen i Tons. Przegląd Hist. Sztuki t. II;
- 13) (wspólnie z M. Gębarowiczem) Wawelskie arrasycy figuralne, studium porównawcze. Sprawozdania P. A. U. r. 1931;
- 14) Galeria Stanisława Augusta, t. I, II, III, Lwów, 1932;
- 15) Lwowskie kościoły barokowe. Prace Sekcji Hist. Sztuki i Kult. Tow. Nauk. we Lwowie, t. II;
- 16) Królewska fabryka farfurowa w Belwederze. Sztuki Piękne, 1932;
- 17) Przegląd ostatnich prac o El Grec'u. Przegl. Hist. Sztuki, t. I;
- 18) Archiwum lwowskiej katedry ormiańskiej. Archeion, 1932;
- 19) Zachód i Wschód w tkactwie polskim XVII w.; Sprawozdania P. A. U., 1932;
- 20) Ormiańskie rękopisy iluminowane. Czasopismo Poślaniec ś. Grzegorza, 1933;
- 21) Średniowieczna katedra ormiańska we Lwowie. Sprawozdania P. A. U., 1933;
- 22) Pasy wschodnie a pasy polskie. Tamże;
- 23) Życie naukowe współczesnego Lwowa. Nauka Polska, t. XIX, 1934;
- 24) Rzeźby portretowe w brązie na zamku warszawskim. Warszawa, 1934;
- 25) Artykuł „Leopoli” w jęz. włoskim w Enciclopedia Italiana, t. XV, Roma, 1934;
- 26) Architektura kolonii ormiańskich. „Handes Amsorya”, Wiedeń, 1934 (w jęz. ormiańskim).
- 27) Perska misa metalowa w katedrze ormiańskiej. Rocznik Orientalistyczny t. IX;
- 28) Plany dawnych zamków Halicza i Przemyśla. Biuletyn Hist. Sztuki, t. II;
- 29) Marmury dębnickie za Stanisława Augusta. Prace Komisji Hist. Sztuki t. VI;
- 30) Sztuka Ormian lwowskich. Prace Komisji Hist. Sztuki t. VI;
- 31) Mecenat Stanisława Augusta. Życie Sztuki, R. I;
- 32) Sztuka Islamu w Polsce w XVII i XVIII w. Rozprawy Wydziału Filologicznego P. A. U., t. LXIV;
- 33) Barok, orientalizm i sarmatyzm. Sprawozdania P. A. U., 1934;
- 34) Z problemów lwowskiej architektury kościelnej. Ziemia Czerwieńska;
- 35) Mistrz lwowskich figur dominikańskich, Sebastian Fesinger. Sprawozdania Tow. Nauk. we Lwowie;
- 36) Influence of Islamic Art in Poland. Ars Islamica, vol. II, Ann Arbor 1935;
- 37) Przeistoczenie katedry za arcybiskupa Sierakowskiego i ówczesni rzeźbiarze lwowscy. Sprawozdania Tow. Nauk. we Lwowie, 1935;
- 38) Dzieje sztuki na Ziemi Czerwieńskiej, przegląd badań 1918—1934. Ziemia Czerwieńska r. I;
- 39) A review of Polish publications on Islamic Art. Ars Islamica,

vol. III, Ann Arbor 1936; 40) Krasicki jako kolekcjoner dzieł sztuki. Księga referatów zjazdu nauk. im. Ign. Krasickiego, Lwów, 1934; 41) Pochodzenie osiadłych we Lwowie budowniczych włoskich. Księga pamiątkowa ku czci L. Pinińskiego, Lwów, 1936; 42) Lwowski cech malarzy w XVI i XVII w. Biblioteka Lwowska t. XXXVI, Lwów, 1936; 43) Note on the cost of Kashan carpets at the beginning of the seventeenth century. Bulletin of the American Institute for Persian Art and Archaeology, vol. IV, New York, 1936; 44) Ormiańskie oprawy lwowskich ksiąg XVI wieku. Rocznik Orientalistyczny, t. XI; 45) (wspólnie z Stan. Gebethnerem) Przewodnik po dziale sztuki zdobniczej Muzeum Narodowego w Warszawie. Warszawa, 1936; 46) Arrasy na dworze ostatnich Jagiellonów. Sprawozdania P. A. U., 1936; 47) Rokokowe antependia fundacji Mikołaja Potockiego. Sprawozdania P. A. U., 1936.

Leon Marchlewski urodził się dnia 15 grudnia 1869 r. we Włocławku. Szkołę średnią realną ukończył w Warszawie. Następnie przez rok praktykował w pracowni chemicznej Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie pod kierownictwem N. Milicera, po czym wstąpił na Wydział chemiczny politechniki w Zurychu, po którego ukończeniu został asystentem przy katedrze technologii chemicznej politechniki (prof. Lunge). Funkcje te spełniał przez 2 lata i w ciągu tego czasu otrzymał doktorat filozofii uniwersytetu zurychskiego. Po tym przyjął stanowisko asystenta w pracowni prywatnej Dr Edw. Schuncka w Manchester, gdzie spędził 5 lat. W tym czasie wykładał też chemię analityczną w Municipal School of Technology. Następnie prowadził przez 3 lata pracownię badawczą fabryki sztucznych barwników firmy Claus i Rey w Clayton, po czym został powołany do Krakowa w roli starszego inspektora Zakładu badania środków spożywczych. W roku 1906 został mianowany profesorem zwyczajnym chemii lekarskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. W roku 1917 powołany został, otrzymawszy urlop, w roli dyrektora do organizacji Państwowego Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, po czym zajął się reorganizacją instytutu rolniczego w Bydgoszczy, który połączono z instytutem w Puławach. Wybrany był na rektora U. J., w latach 1927/28 i 1928/29. Jest członkiem Polskiej Akademii Umiejętności i członkiem jej Zarządu, jest członkiem T-wa Naukowego we Lwowie, członkiem honorowym „Société chimique de France” i T-wa chemicznego Rumunii, członkiem honorowym towarzystw lekarskich w Krakowie i Lwowie, T-wa balneologicznego w Krakowie, członkiem Akademii

nauk rolniczych w Pradze i doktorem honoris causa medycyny U. J. Odznaczony krzyżem komandorskim Polonia Restituta i orderu Danebrog. Senator Rzeczypospolitej.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) (Z Lungem) Neue Bestimmung der Volumgewichte von Salzsäure verschiedener Concentration. Z. f. angewandte Chemie, 1891;
- 2) (Z Lungem) Neuer Apparat zur Bestimmung der Kohlensäure (insbesondere der gebundenen) auf gasvolumenometrischem Wege. Tamże, 1891;
- 3) (Z Lungem) Ueber die Bestimmung des Kohlenstoffs im Eisen und Stahl, sowie der Kohlensäure in wässrigen Lösungen. Tamże, 1891;
- 4) Ueber Baumanns neue gasvolumetrischen Methoden. Tamże, 1891;
- 5) Zur gasvolumetrischen Bestimmung des Jods. Tamże, 1892;
- 6) (Z Lungem) Ueber den Einfluss der Untersalpetersäure auf das Volumgewicht der Salpetersäure. Tamże, 1892;
- 7) On the origin of the various colours of nitric acid. Chemical News. vol. LXVI, 1892;
- 8) Ueber die Reaction zwischen Arsenwasserstoff und Silbernitrat. Ber. der Deutschen chem. Gesellschaft, 1892;
- 9) Zur Kenntniss der verschiedenen Färbungen der Salpetersäure. Tamże, 1892;
- 10) Volumchemische Studien über wässrige Lösungen von Weinsäure und Trabensäure. Tamże, 1892;
- 11) Studien über die verschieden gefärbten Salpetersäuren. Z. für anorganische Chemie, 1892;
- 12) (Z Sachsem) Eine neue Bildungsweise basischer Kupfersulfate. Tamże, 1892;
- 13) (Z Sachsem) Studien über Rousins Salz. Tamże 1892;
- 14) Kritische Studien über Sulfidschwefel Bestimmungsmethoden. Wiesbaden, 1892;
- 15) Ueber das Verhalten der Salpetrigen Säure zur Salpetersäure. Z. f. anorganische Chemie, 1892;
- 16) Kritische Studien über Schwefelbestimmungsmethoden. Z. f. analytische Chemie, 1892;
- 17) (Z Schunckiem) Supplementary notes on madder colouring matters. J. of the chem. Society London;
- 18) Zur Frage nach der Existenzfähigkeit der Salpetrigen Säure in wässrigen Lösungen. Z. für anorg. Chemie, 1893;
- 19) The constitution of rubiadinglucoside and rubiadin. J. of the chem. Society London, 1893;
- 20) (Z Lilienszternem) Zur Kenntniss der Zersetzung der salpetrigen Säure in Lösungen von Salpetersäure. Z. für anorg. Chemie, 1893;
- 21) (Z Schunckiem) Studien über das Datiscin und seine Spaltungsprodukte. Liebigs Annale. Bd. 277;
- 22) Zur Constitution der Glucose und der Glucoside. Ber. der deutschen chem. Gesellschaft, 1893)
- 23) (Z Schunckiem) Notes on madder colouring matters. J. Chem. Sc. London, 1893;
- 24) (Z Schunckiem) Zur Chemie des Chlorophylls. Liebigs Annalen d. Chem., 278;
- 25) (Z Guzmanem) Zur Kenntniss der Elektrolyse der Nitrosylschwefelsäure in schwefelsaurer Lösung. Z. f. anorganische Chemie, 1894;
- 26) Zur Constitution der Anilinverbindung der Glukose. Journ. für praktische Chemie, 1893;
- 27) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss des Anthrachinonoxims. Berichte, 1894;
- 28) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss der Carminsäure. Ber., 1894;
- 29) (Z Schunckiem) Ueber die Einwirkung von Brom auf Datisletin. Liebigs Annalen, 278;
- 30) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss des Naphtazarins und der Naphtocyanin-

- säure. Berichte, 1894; 31) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss des Chlorophylls. Liebigs Ann., 284; 32) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss der rothen Isomeren des Indigotins und über einige Derivate des Isatins. Berichte, 1895; 33) (Z Schunckiem) Contributions to the Chemistry of Chlorophyll. Proceedings of the Royal Soc., 57; 34) Ueber Racemie, Berichte, 1895; 35) (Z Schunckiem) Zur Chemie des Chlorophylls. Liebigs Ann., 288; 36) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss der rothen Isomeren des Indigotins 2-te Abhandlung. Ber., 1895; 37) (Z Schunckiem) Some derivatives of anthraquinone. Chem. Sc. London, 1895; 38) Zur Kenntniss des Izatins, 3-te Mitteilung. Berichte, 1896; 39) (Z Schunckiem) Zur Chemie des Chlorophyllis, 4-te Mitteilung. Liebigs Ann., 290; 40) (Z Schunckiem) Phylloporphyrin and Haematoporphyrin, a comparison. Proc. Royal Sc., vol. 59; 41) Zur Kenntniss des Isatins. Berichte, 1897; 42) (Z Schunckiem) Zur Chemie des Chlorophyllis. Berichte, 1896; 43) Zur Chemie des Chlorophylls, Herrn Tschrich zur Antwort. J. für prakt. Chemie, 1897; 44) Zur Chemie des Chlorophylls. J. f. prakt. Chemie, 1898; 45) (Z Radcliffem) Note on the Constitutions of indican and some derivates of indigotin. J. of the Society of chem. Industry, 1898; 46) (Z Radcliffem) Zur Kenntniss des Isatins. Ber., 1899; 47) (Z Sosnowskim) Zur Kenntniss des Isatins. Berichte, 1901; 48) (Z Radcliffem) Zur Kenntniss des Isatins, 7-te Mitteilung, 1901; 49) (Z Sosnowskim) Zur Kenntniss des Isatins, 8-te Mit. Ber., 1901; 50) (Z Buraczewskim) Zur Kenntniss des Isatins, 9-te Mit. Ber., 1901; 51) (Z Schunckiem) Ueber die Einwirkung von Brom auf Phylloporphyrin und Haematoporphyrin. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1900; 52) Zur Chemie des Chlorophylls. J. f. praktische Chemie, 1899; 53) Zur Chemie des Chlorophylls, tamže, vol. 59; 54) Zur Tautomeriefrage des Isatins, tamže, vol. 60, 1899; 55) Schlussbemerkungen zu den Arbeiten von Bode und Kohl übr Chlorophyll. J. für prakt. Chemie, vol. 61, 1900; 56) Zur Kenntniss des Chlorophylls. ueber Phyllobilin. J. f. prakt. Chemie, vol. 61, 1900; 57) (Z Schunckiem) Zur Kenntniss des Chlorophylls. J. f. prakt. Chemie, vol. 62, 1900; 58) Fortschritte und Rückschritte auf dem Gebiet der Chlorophyll—Forschung. Chemiker Zeitung Nr 67, 1899; 59) Fortschritte auf dem Gebiet der Chlorophyllforschung. Chemiker Zeitung Nr. 28, 1903; 60) Chlorophyll (Blattrun). Monographie, Roscoe—Schorlaamer Org. Chemie Band 8; 61) (Z Hetperem) Untersuchungen über den Blutfarbstoff. 1-ste Mitteilung. Z. f. physiol. Chemie, 1904; 62) On phylloerythrine, a new derivative of chlorophyll. Bull. de l'Acad. des sciences de Cracovie, 1903; 63) On chlorophyll. derivatives. Tamže, 1903; 64) (Z M. Nenckim) Ueber die Umwandlung von Phyllocyanin in Haempyrrol. Tamže, 1901; 65) Ueber die Ursache der optischen Inactivität der Mesoweinsäure. Tamže, 1902; 66) (Z Korczyńskim) Contributions to the chemistry of isatin. Tamže, 1902; 67) Studies on natural colouring matters. Phylloporphyrin and Mesoporphyrin, a comparison. Tamže, 1902; 68) Colouring matters obtainable by the action of isatin on extracts of Isatis tinctoria. Tamže, 1902; 69) (Z Bierem) Absorption of ultraviolet light by bylirubin, biliverd and proteinchrom. Tamže, 1902; 70) Zur Geschichte der Entdeckung der chem. Verwandtschaft von Chlorophyll und Blutfarbstoff.

- Archiv für die gesam. Physiologie, vol. 102; 71) The probability of the identity of phylloerythrine and cholehaematin. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1904; 72) (Z Hetperem) Studies on the blood colouring matter. 2-d note. Tamże, 1904; 73) (Z Buraczewskim) Studies on the blood colouring matter. 3-d note, Tamże, 1904; 74) (Z Goldmanem) Zur Kenntniss des Blutfarbstoffs. 4-te Mit. Z. für physiol. Chemie, vol. 43, 1904; 75) Notizen zur Chlorophyll Chemie. Z. f. physiol. Chemie, vol. 44; 1905; 76) Die Chemie des Chlorophylls und Blutfarbstoffs. Vortrag gehalten in der Sitzung der Chem.-physik. Gesellschaft in Wien, 1905; 77) The identity of phylloerythrin, cholehaematin and bilipurpurin. Bull. de l'Academ. des Sciences de Cracovie, 1904; 78) The origin of cholehaematin. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1905; 79) (Z Matejka) Studies on bixin, the colouring matter of Bixa Orleana. Bull. de l'Acad. des Sciences des Cracovie, 1905; 80) Ueber die chemischen Beziehungen zwischen Blatt-und Blutfarbstoff. Ber. d. Deutschen Bot. Gesellschaft, 1906, Heft 3; 81) (Z Buraczewskim) Studies on the blood colouring matter. 5-th note. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1906; 82) (Z Koźniewskim) Zur Kenntniss der Pechmannschen Farbstoffe. Tamże, 1906; 83) Ein weiterer Beweis der chemischen Verwandtschaft des Chlorophylls und des Blutfarbstoffs. Tamże, 1907; 84) Studies on the colouring matter of Datisca Cannabina roots, part. II. Tamże, 1907; 85) Zur Kenntniss des Blutfarbstoffs. 7-te Mitteilung. Hoppe-Seyllers Z. f. physiologische Chemie, 1907; 86) (Z Koźniewskim) Zur Chemie des Chlorophylls. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1907; 87) Studien in der Chlorophyllgruppe. Ber. der. Deutschen chem. Gesell. 1908; 88) (Z Piaseckim) A simple method for preparing phylloporphyrine. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1908; 89) (Z Koźniewskim) On the conversion of phyllotaonine into phytorhodines. Tamże, 1908; 90) (Z Rettin-gerem) Zur Kenntniss des Haemopyrrols, Biochem. Zeitschrift, 1908; 91) Zur Chemie des Blutfarbstoffs. 9-te Mit. Z. f. physiol. Chemie, vol. 56, 1908; 92) (Z Hildtem i Robelem) Ueber die Einwirkung von Säuren auf Chlorophyll. Biochem. Zeitschrift, vol. 10, 1908; 93) Eine neue Abbaumethode in der Chlorophyllchemie. Tamże, vol. 16, 1909; 94) (Z Malarskim) Ueber Zinkchlorophylle und Zinkprophyllotaonine. Tamże, vol. 21. 1909; 95) (Z Malarskim) Bestimmung des Chlorophylls in Pflanzen. Tamże, vol. 24, 1910; 96) (Z Malarskim) Ueber Chlorophyllan, Allochlorophyllan und Chlorophyllpyrrol. Tamże, vol. 27, 1900; 97) (Z Malarskim) Ueber die Bildung des Phyllotaonins aus Chlorophyllan. Tamże, vol. 28, 1910; 98) (Z Robelem) Ueber das Phylloporphyrin. Tamże, vol. 32, 1911; 99) (Z Robelem) Ueber Phylohaemin. Tamże, vol. 34, 1911; 100) (Z Marszałkiem) Ueber die Dualität der Chlorophyllane und das Allochlorophyllan. Tamże, vol. 35, 1911; 101) (Z Robelem) Ueber beta — Phylloporphyrin. Tamże, vol. 39, 1912; 102) (Z Żurkowskim) Ueber die Porphyrine des Phyllocyanins und des Phylloxanthins. Tamże, 39, 1912; 103) (Z C. A. Jacobsonem) Ueber die Dualität des Chlorophylls und das wechselnde Verhältnis seiner Komponenten. Tamże, vol. 39, 1912; 104) (Z Jacobsonem) Methoden zur Bestimmung der Komponenten des Chlorophylls (des Neo-und Allochlorophylls). Tamże, vol. 40,

- 1912; 105) (Z Malarskim) Ueber Anhydro — beta — Phyllotaonin. Tamże, vol. 42, 1912; 106) Die Spectralen Eigenschaften der beiden Chlorophyllane. Tamże, vol. 43, 1912; 107) (Z Malarskim) Ueber Phyllocyanin und Phylloxanthin. Tamże, vol. 57, 1913; 108) (Z Robelem) Ueber Azofarbstoffe des 2.4. Dimethylpyrrols und Haemopyrrols. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1910; 109) (Z Robelem) On phylloporphyrine. Tamże, 1911; 110) (Z Robelem) Ueber das alfa—Phyllohaemin und die Formel des alfa — Phylloporphyrins. Berichte der Deutschen chem. Gesellschaft, 1912; 111) (Z Grabowskim) Zur Haemopyrrolfrage. Tamże, 1912; 112) Ueber Phylloporphyrine. Liebigs Annalen, vol. 338, 1912; 113) (Z Grabowskim) Zur Kenntniss des Blutfarbstoffs. 10-te Mitteilung. Z. für physiol. Chemie, 1912; 114) Zur Chemie des Chlorophylls. Liebigs Annalen. Antwort an Herrn Willstaetter, 1912; 115) Bemerkung zur Abhandlung von Fischer und Bartholomaeus „Ueber Azofarbstoffe substituierter Pyrrole“. Z. f. physiol. Chemie, 1912; 116) (Z Malarskim) Phyllocyanin und Phylloxanthin Schuncks. Bull. de l'Academ. des Sciences de Cracovie, 1913; 117) (Z Leśkiewiczem) Studien über die Bestandteile der Wurzeln von *Datisca Cannabina*. Bull. de l'Acad. des Sciences de Cracovie, 1914; 118) (Z Grabowskim) Synthèse des Haemopyrrols I. Ber. der Deutschen chem. Gesellschaft, 1914; 119) Chlorophylle et pigment du sang. Bull. de la Soc. de Chimie Biologique; 120) Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach w walce z księgosuszem w Polsce. Biblioteka Puławska, 1923; 121) Zur Geschichte der Blatt — und Blutfarbstoff Forschung. Kopenhagen, 1926; 122) Transformation de la chlorophylle dans l'organisme animal. Bull. de la Soc. de chimie biol., 1924; 123) (Z Wierzchowskim) Recherches sur les vitamines. Tamże, 1924; 124) (Z Morozem) Extinction coefficients of aromatic hydrocarbons. Bull. de l'Acad. Polonaise des Sciences et des Lettres, 1923; 125) (Z Morozem) Extinctions coefficients of blood colouring matters and chlorophyll derivatives. Tamże, 1924; 126) (Z Kępianką) Extinction coefficients of benzoic acid phenol. Tamże, 1924; 127) (Z Morozem) Absorption of ultraviolet light by isatin and its derivatives. Tamże, 1925; 128) (Z Nowotówną) Absorption of ultraviolet light by native aminoacids and geratose. Tamże, 1925; 129) (Z Kępianką) Absorption of ultraviolet light by hydroxyacids hydroxy-phenols and cresols. Tamże, 1926; 130) (Z Kwiecińskim) Absorption of light by copper sulphate solutions. Tamże, 1926; 131) (Z Kwiecińskim) Absorption of ultraviolet light by galactose. Tamże, 1926; 132) (Z Kwiecińskim) Absorption of ultraviolet light by glucose laevulose and lactose. Tamże, 1927; 133) (Z Kwiecińskim) Absorption of ultraviolet light by inversion products of saccharose. Tamże, 1928; 134) Absorption of ultraviolet light by glucosans. Tamże, 1928; 135) (Z Kwiecińskim) Absorption of ultraviolet light by arabinose, saccharose, rafinose, and by mannitol and dulcitol. Tamże, 1928; 136) (Z Wierzuchowską) The absorption of ultraviolet light by some albuminous substances; 137) (Z Wierzuchowską) Absorption of ultraviolet light by some purine derivatives. Tamże, 1929; 138) (Z Wyrobkiem) The absorption of ultraviolet light by pyridine, quinoline, phenylacetic acid and allied substances, menthol and menthon, benzil, three - brom phenol, benzyl

alcohol. Tamże, 1929; 139) (Z Mayerem) Absorption of ultraviolet light by methyl — glucosides. Tamże, 1929; 140) The absorption of ultraviolet light by furan derivatives, methylbenzoic acids, nitrobenzoic acids, aminobenzoic acids, nitrotoluens, benzoic aldehyde, alfa and beta naphtoquinolines. Tamże, 1929; 141) (Z Skarzyńskim) Absorption of ultraviolet light by some hormones and allied substances, tamże, 1929; 142) (Z Kwiecińskim) The absorption of ultraviolet light by benzene. Tamże, 1929; 143) (Z Kwiecińskim) The absorption of ultraviolet light by cinnamic acid and hyrocinnamic acid under the influence of hydrogenions. Tamże, 1929; 144) (Z Wyrobkiem) The absorption of ultraviolet light by cinnamic acid and hyrocinnamic acid. Tamże, 1929; 145) (Z Charłampowiczówną) The absorption of ultraviolet light by xelenes. Tamże, 1929; 146) (Z Boryńcem) The absorption of ultraviolet light by methoxy benzoic acids. Tamże, 1929; 147) Studies on phylloerythrine. Tamże, 1929; 148) (Z Charłampowiczówną) The absorption of ultraviolet light by dimethyl naphtalene, ethers of naphtol, indene, thionaphtene, o — bibhenol, dicacylonapentadiene, isoquinoline, acridinecarbazole, biphenyloxyde, florenephlorin amygdylin, salicin and arbutin. Tamże, 1930; 149) (Z Gosławskim) The absorption of ultraviolet light by chloral, hydroxy hydroquinol, phloroglucinol anpyrogallol and derivatives. Tamże, 1931; 150) (Z Boryńcem) The absorption of ultraviolet light by pyrrol, indol and methyl — indols. Tamże, 1931; 151) Sur la phylloporphyrine. Bull. de la Soc. de Chimie biologique, 1931. *III. Podręczniki:* 1) Teorie i metody badania chemii organicznej, Lwów 1905; 2) Chemia organiczna. 2 wydania Kraków, 1924; 3) Podręcznik do badań fizjologiczno-chemicznych. Kraków, 1924; 4) Die Chemie der Chlorophylle. Braunschweig, 1909.

M a k s y m i l i a n M a t a k i e w i c z urodził się w roku 1875 w Niepołomicach (województwo krakowskie). Szkołę średnią ukończył w Krakowie w r. 1893, po czym studiował na wydziale inżynierii Politechniki Lwowskiej, gdzie w r. 1900 uzyskał dyplom inżyniera. W latach 1896/97 odbywał służbę wojskową, a w latach 1899/1900 był asystentem przy katedrze budownictwa wodnego Politechniki Lwowskiej. W roku 1900 wstąpił do galicyjskiej państwowej służby budownictwa, w której pozostawał aż do roku 1908, pracując w okręgu Tarnów (1900) w dziale regulacji rzek, we Lwowie w krajowym Oddziale hydrograficznym (1901—1903, studia i pomiary do projektów regulacji rzek), w Nadbrzeziu, przy budowie portu na Wiśle (1903—1905), we Lwowie w departamencie wodnym Namiestnictwa (1905—1907), a wreszcie w Tarnowie (1907/8), gdzie opracował projekt i rozpoczął budowę wodociągu miejskiego. W latach 1901, 1905 i 1911 odbył dłuższe podróże naukowe zagranicą; w roku 1901/2 wykładał zastępczo część przedmiotu bu-

downictwa wodnego, a w r. 1902 prowadził ćwiczenia z tego przedmiotu na wydziale inżynierii Politechniki Lwowskiej. W roku 1905 uzyskał stopień doktora nauk technicznych. W r. 1908 powołany został na profesora nadzwyczajnego budownictwa wodnego w Politechnice Lwowskiej; mianowany w r. 1911 profesorem zwyczajnym, znajduje się na tym stanowisku do chwili obecnej, piastując w latach 1909—1913 urząd dziekana wydziału wodnego, a w roku 1919/20 — urząd rektora. Lata 1914—1916 spędził na służbie wojskowej, w roku 1918/19 służył w obronie Lwowa, a przez rok 1930 pełnił urząd ministra robót publicznych. W latach 1921—1930 był członkiem Rady miejskiej we Lwowie, a w latach 1927/28 pełnił urząd zastępcy komisarza rządu miasta Lwowa. Jest członkiem czynnym Towarzystwa Naukowego we Lwowie, Akademii Nauk Technicznych w Warszawie, Akademii Pracy im. Masaryka w Pradze i członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie. W roku 1927 został odznaczony Komandorią orderu Odrodzenia Polski. W latach 1930—32 był prezesem Akademii Nauk Technicznych w Warszawie.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. Oryginalne przyczynki naukowe. 1) Regulacja rzek i urządzenia dla żeglugi w południowych Niemczech, Szwajcarii i Voralbergu. Lwów, 1902; 2) Próby ustawienia wzorów empirycznych na przepływ wody w łożyskach przyrodzonych. Lwów, 1906; 3) Sprawozdanie techniczne z robót przygotowawczych w celu zaopatrzenia miasta Tarnowa w wodę. Tarnów, 1908; 4) Stan sprawy zapobiegania wylewom rzek zapomocą systemu zbiorników. Warszawa, 1909; 5) Nowsze badania empiryczne nad związkami elementów ruchu w łożyskach przyrodzonych. Lwów, 1910; 6) Drogi wodne w Polsce. Lwów, 1917; 7) Orzeczenie w sprawie wydajności terenu wodonośnego budzyńsko-cholerzyńskiego. Kraków, 1917; 8) Badania nad związkami między chyżością średnią i powierzchniową w łożyskach rzecznych. Lwów, 1918; 9) Regulacja Wisły. Warszawa, 1920; 10) Światowe drogi wodne a regulacja Wisły. Lwów, 1920; 11) Hydrologiczna miara żeglowności. Lwów, 1923; 12) Straty wody w kanałach żeglugi. Warszawa, 1925; 13) Ogólna formuła na średnią chyżość przepływu w łożyskach rzecznych i kanałowych. Lwów—Warszawa, 1925; 14) Formuły na średnią prędkość przepływu i problem prędkości przy bardzo małych głębokościach. Lwów, 1927; 15) Droga wodna Bałtyk — Morze Czarne. Warszawa, 1927; 16) Sur l'uniformisation des méthodes de la détermination des coefficients c dans la formule de Chézy. Tallinn, 1928; 17) Badania nad związkami między prędkością śred-

nią profilu a największą prędkością powierzchniową w łożyskach sztucznych. Warszawa, 1931; 18) Formuła na średnią prędkość dla łożysk naturalnych i wielkich spadków. Warszawa, 1931; 19) Dalsze badania nad formułą prędkości i krytyka nowszych zapatrywań na jej budowę. Lwów, 1931; 20) Przepływ przez obszary zalewne rzek. Lwów, 1931; 21) Bilans spadku łożysk przyrodzonych. Warszawa, 1933; 22) Ogólny kształt i równanie pionowej krzywej prędkości dla rzek wyznaczone na zasadzie empirycznej. Lwów, 1933; 23) Neuere Untersuchungen über die Geschwindigkeitsformel für natürliche Flussbette. Leningrad, 1933; 24) Ochrona przed powodzią na tle ostatnich katastrof powodziowych w świecie i tegorocznej w dorzeczu Wisły. Lwów, 1934; 25) Wpływ ruchu materiału rzecznoego na prędkość przepływu. Lwów, 1934; 26) Oznaczenie największych odpływów w potokach i rzekach, z szczególnym uwzględnieniem małych zlewni. Lwów, 1935; 27) Die Geschwindigkeitsformel und ihre Anwendungen. Annales. Ak. N. T., Warszawa, 1935; 28) Materiał ruchomy w potokach i rzekach i badanie jego ruchu. Lwów, 1936; 29) Pionowa krzywa prędkości w łożyskach sztucznych i nowy sposób obliczenia przepływu w kanałach trapezowych. Lwów, 1937.

II. *Oryginalne przyczynki naukowe, wydane po raz drugi w językach obcych.*

1) Versuch der Aufstellung einer Geschwindigkeitsformel für natürliche Flussbetten. Wiedeń, 1905; 2) Entgegnung auf die Kritik meiner Geschwindigkeitsformel. Wiedeń, 1906; 3) Empirische Untersuchungen über den Zusammenhang der Bewegungselemente in natürlichen Flussbetten. Drezno, 1910; 4) Ermittlung der sekundlichen Abflussmengen in natürlichen Flussläufen auf Grund von Oberflächenschwindigkeitsmessungen. Wiedeń, 1924; 5) Zur Frage einer allgemeinen Geschwindigkeitsformel. Berlin, 1928; 6) Die Geschwindigkeitsformel und das Problem der Geschwindigkeiten bei sehr kleinen Tiefen. Wiedeń, 1928; 7) Hydrologischer Masstab der Schiffbarkeit. Warszawa, 1930 (III Konf. Bałtycka); 8) Forschungen über das Verhältnis der mittleren Profilgeschwindigkeit zur grössten Oberflächengeschwindigkeit in künstlichen Betten. Warszawa, 1930 (III Konf. Bałtycka); 9) Geschwindigkeitsformel für natürliche Betten und sehr grosse Gefälle. Wiedeń, 1932.

III. *Podręczniki.*

1) Zasady budowy wodociągów. Lwów, 1914 (część I i V dzieła zbiorowego); 2) Budowa jazów, Lwów, 1920; 3) Regulacja rzek. Lwów, 1923; 4) Żegluga śródziemna i budowa dróg wodnych. Warszawa, 1931; 5) Pomiarry wodne. Budowa jazów i Ustawa wodna. Lwów, 1926 i 1932 (jako część Podręcznika Inżynierskiego); 6) Zasady wyzyskania sił wodnych, pomiary i obliczenia wodne. Lwów, 1936.

IV. *Mniejsze prace, artykuły, referaty.*

1) W sprawie kanałów galicyjskich. Lwów, 1910; 2) Projekt noweli kanałowej. Lwów, 1912; 3) Kanał Panamski. Lwów, 1913; 4) Ankieta w sprawie odbudowy kraju. Lwów, 1919; 5) Fundowanie jazów. Lwów, 1919; 6) Ekspertyza w sprawie wodociągu lwowskiego. Lwów, 1911 i 1921; 7) Nowsze prądy i działania w budownictwie wodnym. Lwów, 1922; 8) Wodociąg ze sztuczną wodą gruntową i ekspertyza poznańska. Kraków, 1923; 9) Reforma szkolnictwa średniego w Polsce. Lwów, 1927; 10) XIV Międzynarodowy kongres żeglugi. Warszawa, 1927; 11) O najnowszych problemach gospodarstwa wodnego w Polsce. Warszawa, 1929; 12) Regulacja rzek na

małą wodę i regulacja Renu między Bazyleą a Strasburgiem. Lwów, 1929; 13) Nowości i postęp w budowie śluz komorowych. Lwów, 1929; 14) Przyszłość gospodarstwa wodnego w Polsce. Warszawa, 1931; 15) Czy potrzebne jest w Polsce Ministerstwo Robót Publicznych? Lwów, 1931; 16) XV Międzynarodowy kongres żeglugi. Lwów, 1932; 17) Ustawa o ustroju szkolnictwa. Lwów, 1932; 18) Cele studium politechnicznego. Lwów, 1933; 19) Stan sprawy połączenia Morza Czarnego z Morzem Północnym i Bałtyckim przez Dunaj, Łabę, Odrę i Wisłę. Lwów, 1933; 20) Stan gospodarstwa wodnego w Polsce. Lwów, 1933; 21) Programy a rzeczywistość w dziedzinie dróg wodnych w Polsce. Warszawa, 1935; 22) Około 1500 referatów, dotyczących hydrauliki i budownictwa wodnego, zamieszczanych od r. 1908 w Czasopiśmie Technicznym Lwowskim.

Stanisław Minkiewicz.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Henryk Paszkiewicz urodził się 10 marca 1897 r. W r. 1915 ukończył gimnazjum im. Mikołaja Reja w Warszawie. W latach 1916—20 studiował historię na Uniwersytecie Warszawskim. W r. 1920 uzyskał dyplom doktorski na tymże Uniwersytecie. Dalsze studia prowadził w Berlinie. Brał udział w pracy niepodległościowej: od r. 1916 do r. 1918 był członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej (POW) oraz „Zarzewia”. Od r. 1918 do 1921 służył jako ochotnik w Wojsku Polskim. W r. 1928 został habilitowany z dziejów Europy Wschodniej na Uniwersytecie Warszawskim. W r. 1934 został profesorem historii średniowiecznej na Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.

Odznaczony: Krzyżem Legionowym, Medalem Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

1) W sprawie shołdowania Mazowsza przez Kazimierza Wielkiego. Przegl. Histor., 1924; 2) Dzieje Polski. T. I. Czasy piastowskie. Biblioteka Polska, 1924; 3) Dzieje Polski. T. II. Czasy Jagiellonów. Biblioteka Polska, 1925; 4) Ze studiów nad polityką krzyżacką Kazimierza W. Przegl. Histor., 1925; 5) Polityka ruska Kazimierza Wielkiego. Rozprawy Histor. Tow. Nauk. Warsz., 1925; 6) Z dziejów Podlasia w XIV wieku. Kwart. Histor., 1928; 7) Z zagadnień ustrojowych Litwy przedchrześcijańskiej. Kwart. Histor., 1930; 8) Litwa przed Mendogiem. Pamiętnik V Zjazdu Histor. Polskich. I, 1930; 9) Litwini a Prusacy w XIII w. Tamże. II, 1931; 10) Regesta

Lithuaniae. T. I. Wyd. Kasy im. Mianowskiego, 1930; 11) Jagiellonowie a Moskwa. T. I. Wyd. Funduszu Kultury Narodowej, 1933; 12) Z życia politycznego Mazowsza w XIII w. Księga ku czci prof. O. Haleckiego, 1935.

Bronisław Pawłowski urodził się 17 sierpnia 1883 r. we Lwowie i tam uczęszczał do szkół. W r. 1901, po ukończeniu IV gimnazjum, zapisał się naprzód na wydział prawa, następnie zaś na wydział filozoficzny uniwersytetu lwowskiego, gdzie zajmował się głównie studiami w zakresie historii polskiej i powszechnej pod kierunkiem prof. Askenazego, Finkla i Dembińskiego. W r. 1907 otrzymał stopień doktora filozofii na podstawie rozprawy p. t.: „Wyprawa gen. Dwernickiego na Wołyń w r. 1831“. W r. 1904 był stypendystą Zakładu Narod. im. Ossolińskich, po czym od września 1904 r. pełnił obowiązki zastępcy nauczyciela w V gimnazjum we Lwowie, skąd w kwietniu 1907 r. przeszedł do Biblioteki Uniwersyteckiej, gdzie po odbyciu praktyki został mianowany bibliotekarzem. W r. 1910, otrzymawszy stypendium rządowe z funduszków na wykształcenie sił naukowych, wyjechał na studia archiwalne do Warszawy i Wiednia. Również i później kilkakrotnie wyjeżdżał zagranicę w celu badań naukowych. 17 sierpnia 1914 r. wstąpił do Legionów Polskich. W drugiej połowie 1917 r., czasowo urlopowany z Legionów, został przydzielony do austr. ministerstwa spraw zagranicznych i z jego ramienia brał udział w ekspedycji naukowej, mającej przeprowadzać pod kierunkiem prof. Dembińskiego badania w warszawskich archiwach. Z końcem października 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego jako porucznik. Przydzielony do M. S. Wojsk., zorganizował Archiwum Wojskowe i został jego dyrektorem. W październiku 1919 r. jeździł do Wiednia w sprawach rewindykacji akt od Austrii. W maju 1920 r. udał się do Kijowa w celu uzyskania od władz ukraińskich polskich archiwaliów. W sierpniu tego roku brał udział w obronie Warszawy, przydzielony naprzód do sztabu dowództwa I armii, a następnie do sztabu gubernatora Warszawy gen. Latinika. Z końcem września 1920 r. objął z powrotem obowiązki dyrektora Archiwum Wojskowego i na tym stanowisku pozostawał do 31 grudnia 1933 r. Wyszedł jako podpułkownik na emeryturę. Od r. 1919 do 1932 był członkiem redakcji „Bellony“. W r. 1924 brał udział w ro-

kowaniach, toczonych w Berlinie w sprawie wymiany akt z Niemcami. W r. 1926 przeprowadzał badania w zakresie wojen napoleońskich w Paryżu w Archives de la guerre. W r. 1932 był delegowany do Komisji, która w Wiedniu prowadziła rokowania i zawarła układ z Austrią w sprawie wymiany akt. Dnia 26 marca 1935 r. został zatwierdzony przez M. W. R. i O. P. jako docent historii Polski nowożytnej na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Jest członkiem Komisji Historycznej i Komisji historii wojskowej Polskiej Akademii Umiejętności i członkiem redakcji „Polskiego Słownika Biograficznego”.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Szkoła podchorążych piechoty, a wybuch rewolucji 29 listopada. Lwów, 1906;
- 2) Przejście korpusu gen. Dwernickiego do Galicji. Kwartalnik histor., 1906;
- 3) Wyprawa gen. Dwernickiego na Wołyń. Biblioteka Warszawska, 1907;
- 4) Listy Tadeusza Kościuszki. Tygodnik Ilustrowany, 1907;
- 5) Jenerał Józef Bem. Świat, 1907;
- 6) Przeprowadzenie ks. A. Czartoryskiego przez ziemie austriackie. Kwart. hist., 1909;
- 7) Kwestia włościańska w Królestwie Polskim 1816—31. Warszawa, 1909;
- 8) Lwów w r. 1809. Biblioteka Lwowska T. III. Lwów, 1909;
- 9) Ze starych rejestratur. Na Ziemi naszej—dod. do Kuriera Lwowskiego, 1909;
- 10) Legenda czy fakt historyczny? Kurier Warszawski, 1910;
- 11) Słowackiego „misja dyplomatyczna” do Anglii. Świat, 1910;
- 12) Austria a Rosja na początku panowania Mikołaja I. Biblioteka Warszawska, 1910;
- 13) Grzegorz XVI, a sprawa polska. Biblioteka Warszawska, 1911;
- 14) Z dziejów Rzeczypospolitej Krakowskiej. Czas, 1911;
- 15) Z walki o język polski w Galicji. Czas, 1911;
- 16) Założenie kolei Karola Ludwika. Czas, 1911;
- 17) Zajęcie Lwowa przez Austriaków w r. 1772. Lwów, 1911;
- 18) Ks. Adam Sapieha w r. 1863. Biblioteka Warszawska, 1912;
- 19) Ks. Biskup Skórkowski. Czas, 1913;
- 20) Wspomnienia Leona Sapiehy. Lwów, 1913; II wyd. 1914, tłumaczenie ros. 1916;
- 21) Ks. Józef Poniatowski. Lwów, 1913;
- 22) Dwernicki. Poznań, I wyd. 1914, II wyd. 1922, III wyd. 1927;
- 23) Od Kiriłbaby po Halicz. Czas Nr. 335 i 338 z 26 i 28 IV 1915;
- 24) Z dziejów II Brygady Leg. Pol. Czas Nr. 500, 501, 504, 506 z 25, 27, 28 IX 1915;
- 25) Nasze wysiłki zbrojne doby porozbiorowej. Warszawa, 1918;
- 26) Militaria polskie w warszawskich archiwach rządowych. Bellona, 1918;
- 27) Z dziejów poboru do wojska w Królestwie Polskim. Bellona, 1918;
- 28) Pobór wojskowy w Królestwie Polskim (1816—30). Bellona, 1919;
- 29) Wojsko Polskie. Warszawa, 1919;
- 30) W przededniu Raszyna. Bellona, 1921;
- 31) Polska wskrzeszona. Gazeta Policji Państw. R. 1922; Nr. 1—20;
- 32) Królestwo Polskie i powstanie listopadowe. Kraków, 1923;
- 33) Jan Jakób Pistor, Memoriał o rewolucji polskiej 1794, z francuskiego przetłumaczył, wstęp, uwagi i uzupełnienia dołączył..... Warszawa, 1924;
- 34) Stan i dezyderaty historii wojskowej w epoce Księstwa Warszawskiego.

Referat wygłoszony na IV zjeździe hist. polskich, 1925; 35) Kwaterunek wojskowy u nas w przeszłości. Kurier Warszawski, 21 VIII 1925; 36) Nieznany list generała J. H. Dąbrowskiego. Kurier Warszawski, 18 IX 1926; 37) (z O. Laskowskim) Badania dawnej polskiej historii wojskowej. Warszawa, 1927; 38) (z O. Laskowskim) Polska Historia Wojskowa. Warszawa, 1928; 39) Początki służby Ks. J. Poniatowskiego w Wojsku Polskim. Kwart. hist. i odbitka. Lwów, 1928; 40) Z dziejów kampanii 1809 w Galicji Wschod. Lwów, 1928; 41) Nieco o brakowaniu akt. Archeion T. III. Warszawa, 1928; 42) Polski wywiad przed kampanią 1812 r. Przegląd Hist. wojsk., t. II, 1929; 43) Odpowiedź Drowi J. Siemińskiemu. Przegl. Hist. wojsk. t. II, 1929; 44) W setną rocznicę powstania listopadowego. Poznań, 1930; 45) Organizacja pracy w zakresie historii wojsk. Referat wygłoszony na V zjeździe hist. polskich, 1930; 46) Materiały do dziejów polskich, znajdujące się w wiedeńskim archiwum wojennym. Przegląd Hist. Wojsk. T. II, 1930; 47) Źródła do dziejów wojny polsko-rosyjskiej w r. 1830/31. Warszawa T. I—1931; T. II—1932; T. III—1933; T. IV—1935; 48) Manewry pod Gołębim w r. 1791. Przegl. Hist. Wojsk., 1931; 49) Początki służby Tadeusza Kościuszki w wojsku polskim 1790 r. Przegląd Hist. Wojsk., 1932; 50) Zdobycie przedmościa pod Ostrówkiem 3 maja 1809 r. Przegląd Hist. Wojsk., 1932; 51) Dziennik gen. Sokolnickiego i jego korespondencja polowa z 1809 r. Nakł. Akad. Umiejętn. Kraków, 1932; 52) Stosunki polsko-francuskie w rozwoju dziejowym. Polska Zbrojna z 14 VIII 1932; 53) Polemika z p. Oppmanem z powodu recenzji „Źródła”. Przegląd Hist. Wojsk. 1933 i 1934; 54) Sommo-Sierra. Lwów, 1934; 55) Stoczek. Lwów, 1934; 56) Ideologia powstania listopadowego. Pion, 1934; 57) Wojna polsko-austriacka w r. 1809. Warszawa, 1935; 58) Restauracja i rewolucja 1815—1831 r. (Ustęp z Historii Powszechnej wyd. Księgarni Trzaska, Ewert i Michalski). Warszawa, 1935; 59) Szymon Askenazy. Kwartalnik Hist., 1935; 60) Wojna polsko-rosyjska w r. 1792 na Wołyniu. Równe, 1936. Ponadto szereg recenzji i sprawozdań ogłoszonych w Kwartalniku Hist., Pamiętniku Literackim, Krytyce, Przeglądzie Hist. Wojsk., Bellonie, Nowej Książce, Tygodniku Ilustrowanym, Świecie, oraz kilkanaście życiorysów, ogłoszonych w Polskim Słowniku Biograficznym.

Kazimierz Piekarski.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Leon Piniński urodził się 8 marca 1857 r. we Lwowie. Nauki początkowe i średnie pobierał prywatnie w domu, zdając następnie egzaminy w gimnazjum w Tarnopolu; tam też zdał egzamin dojrzałości w r. 1874, po czym wstąpił na Wydział Prawa Uniwersytetu Lwowskiego, a jednocześnie słuchał wykładów, dotyczących się filozofii i literatury. W czasie nauk uniwersyteckich brał żywy udział w zespołach życia studentów akade-

mickich i w r. 1876/77 był prezesem Czytelni Akademickiej. Ukończywszy naukę prawa we Lwowie w r. 1878, postanowił kształcić się dalej w tym kierunku na uniwersytetach niemieckich, mając zamiar poświęcić się zawodowo prawu rzymskiemu i dążyć do uzyskania docentury. Był 2 lata w Lipsku, następnie przez jedno półrocze w Berlinie, później w Wiedniu. Doktorat prawa uzyskał w r. 1880 we Lwowie. Habilitował się na podstawie tomu I swej pracy p. t.: „Der Thatbestand des Sachbesitzerwerbs nach gemeinen Recht“ i w r. 1885 uzyskał prywatną docenturę z prawa rzymskiego na Uniwersytecie Lwowskim. W r. 1888 został wybrany posłem do austriackiej Rady Państwa, a w dwa lata później—także posłem do Galicyjskiego Sejmu Krajowego. W Radzie Państwa był czynny głównie w Komisji budżetowej, gdzie prowadził referat wydatków na cele kulturalne i sprawy szkół wyższych, w Komisjach zaś prawniczych między innymi sprawami miał główny referat projektu Kodeksu Karnego i przewodniczył w odrębnej Komisji (t. zw. Permanenzausschuss) dla procedury cywilnej, która została uchwalona w r. 1895. Jako poseł, wyrobił m. in. subwencje na restaurację Katedry i Zamku na Wawelu w Krakowie, kilka nowych katedr i klinik na obu Uniwersytetach krajowych, zabezpieczenie dla Krakowa zbioru muzeum Czartoryskich przez złączenie go z uzyskaną ordynacją rodzinną i t. d. W r. 1894 został mianowany profesorem zwyczajnym prawa rzymskiego na Uniwersytecie Lwowskim. W marcu 1898 r. został mianowany Namiestnikiem Galicji i sprawował ten urząd do połowy czerwca 1903 r., a następnie powołany został do Izby Wyższej parlamentu austriackiego (Herrenhaus), jako członek dożywotni. W latach 1894—1898 i od r. 1903 aż do rozpadnięcia się Austrii, był członkiem Trybunału Państwa (Reichsgericht). Jako Namiestnik Galicji odebrał Krakowski Zamek na Wawelu od wojskowości austriackiej i oddał go w zarząd kraju. W r. 1895 został wybrany na członka korespondenta, a w r. 1903 — na członka czynnego Krakowskiej Akademii Umiejętności. Na Uniwersytet Lwowski wrócił w charakterze profesora honorowego prawa rzymskiego i karnego, miewał też wykłady o specjalnych zagadnieniach prawnych. W czasie wybuchu wojny i w czasie inwazji rosyjskiej pozostał we Lwowie i był jednym z założycieli Polskiego Komitetu Obywatelskiego dla obrony

szkół polskich, funkcjonowania władz sądowych i t. p. Stał też wtedy na czele lokalnego oddziału Czerwonego Krzyża. W listopadzie 1918 r. brał czynny udział w obronie Lwowa. Od czasu odzyskania niepodległości powrócił do stałych zajęć profesorskich na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, jako profesor zwyczajny prawa rzymskiego. W r. akademickim 1928/29 sprawował urząd rektora tego Uniwersytetu, a od r. 1935 jest profesorem honorowym i emerytowanym.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

- 1) O operze nowoczesnej i znaczeniu Ryszarda Wagnera oraz o Parsifalu Wagnera. Lwów, 1883;
- 2) Der Thatbestand des Sachbesitzerwerbs nach gemeinem Recht. Eine zivilistische Untersuchung. Bd. I. Leipzig, 1885;
- 3) Der Thatbestand des Sachbesitzerwerbs nach gemeinem Recht. Eine zivilistische Untersuchung. Bd. II. Leipzig, 1888;
- 4) Uwagi o niektórych kwestiach spornych, dotyczących się zastosowania naszej ustawy propinacyjnej. Kraków, 1889;
- 5) Projekt kodeksu karnego austriackiego. Część szczegółowa: Zbrodnie i występki (Verbrechen und Vergehen). Starzyński, Historia Uniwersytetu Lwowskiego, 1892;
- 6) Dwaj wielcy prawnicy Niemiec: Ihering i Windscheid. Kraków, 1893;
- 7) Projekt procedury cywilnej „Civilprozessordnung” (współredakcja z głównym referentem Józefem Baernreitherem). Starzyński, Historia Uniwersytetu Lwowskiego, 1894;
- 8) Pojęcie i granice prawa własności według prawa rzymskiego. Księga pam. Uniw. lwowskiego ku uczczeniu pięćsetnej rocznicy fundacji jagiellońskiej Uniwersytetu krakowskiego, Lwów, 1900;
- 9) Begriff und Grenzen des Eigenthumsrechts nach römischem Recht. Wien. 1902;
- 10) Zamek na Wawelu. Lwów, 1905;
- 11) Ewolucja i moda w pojmowaniu piękna. Lwów, 1908;
- 12) Przechadzka po muzeach madryckich. Lwów, 1908;
- 13) Pod wrażeniem „Rozmyślań” Marka Aurelego. Kraków, 1911;
- 14) Piękno miast i zabytki przeszłości. Lwów—Warszawa, 1912;
- 15) Sądy Goethego o sztuce włoskiej. Księga pam. ku czci B. Orzechowicza, tom II, Kraków, 1916;
- 16) Etyka Dantego w Boskiej Komedii. Lwów—Kraków, 1922;
- 17) Shakespeare. Wrażenia i szkice z twórczości poety. Cz. I. Problem autorstwa — charakterystyka ogólna — wielkie tragedie i dramaty ze świata starożytnego. Lwów, 1924;
- 18) Shakespeare. Cz. II. Dramaty z dziejów Anglii—komedie. Lwów, 1925;
- 19) O stosunkach prawnych niebronionych skargą. Księga pam. ku czci Oswalda Balzera, tom II;
- 20) Prawo rzeczowe (według stenogramu wykładów wydał J. Rodkowski). Lwów, 1927;
- 21) Artur Grottgger i cykl jego „Warszawa II”. Warszawa, 1928;
- 22) Prawo rzymskie prywatne: Część ogólna (według stenogramu wykładów wydał J. Rodkowski). Lwów, 1928;
- 23) Wpływ błędu „in corpore” i „in qualitate” na ważność umów według prawa rzymskiego. Księga pam. ku czci Władysława Abrahama, tom I;
- 24) Prawo rodzinne rzymskie (według wykładów opracował W. Osuchowski). Lwów, 1931. Liczne artykuły ogłosił nadto w Gazecie Narodowej, Gazecie Lwowskiej, Przeglądzie Współczesnym, Słowie Polskim i t. d.

Leon Płoszewski urodził się 12 sierpnia 1890 r. w Krakowie. Po ukończeniu gimnazjum (w Krakowie i Tarnowie) odbył studia na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1908/9—1911/12 oraz na wydziale literackim (Faculté des lettres) Sorbony w r. 1913/14. W r. 1932 otrzymał w Un. Jag. stopień doktora filozofii. W r. 1915 rozpoczął pracę nauczycielską w gimnazjum. Od r. 1919 pracuje w Warszawie, obecnie w gimnazjum państwowym im. M. Konopnickiej. W latach 1922—1925 był członkiem redakcji „Przeglądu Humanistycznego”, w latach 1925—1931 — „Przeglądu Pedagogicznego”, w latach 1931—1934 — redaktorem działu informacyjno-literackiego „Polonisty”. W r. 1929 został powołany na współpracownika Komisji historii literatury polskiej Polskiej Akademii Umiejętności, w r. 1934 — na członka przybranego Wydziału filologicznego Towarzystwa Naukowego we Lwowie.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Stanisław Trembecki jako tłumacz Tassa. Pamiętnik Literacki, 1912;
- 2) Pierwsza redakcja „Śpiewów historycznych”. Pam. Lit., 1916;
- 3) Ekspansja umysłowa Francji. Warszawa, 1922 (odb. z Przeglądu Humanistycznego);
- 4) Przyczynki Mickiewiczowskie I, II. Pam. Lit. 1923, 1924;
- 5) Przegląd pism i not Towiańskiego z lat 1841—8. Pam. Lit. 1924;
- 6) Ruch literacki w czasopiśmie. Przegląd Warszawski 1924, 1925;
- 7) The literature of Poland w „The Polish Handbook”, Londyn, 1925;
- 7a) To samo p. t.: Polska kniźevnost w „Nova Evropa”, Zagreb, 1925;
- 8) Źródła i problemy wydania krytycznego Prelekcji Mickiewicza. Sprawozd. Tow. Nauk. Warsz., 1928;
- 9) Zagadka „korespondencji z Palermo” Zygmunta Krasińskiego. Ruch Literacki, 1929;
- 10) Mickiewicz o ojczyźnie. Ruch Lit., 1929;
- 11) Słowacki w listach i zapiskach Niedźwieckiego. Lwów, 1929 (odb. z Pam. Lit.);
- 12) Poronińskim szlakiem „pana Kasprowicza”. Ziemia, 1930;
- 13) Stanisława Wyspiańskiego Orędzie. Kraków, 1930 (odb. z Silva Rerum);
- 14) Pierwodruki wierszy powstańczych Słowackiego i przedruki „Ody do Młodości”. Silva Rerum, 1930;
- 15) Starania Wyspiańskiego o dyrekcję teatru krakowskiego. W wydawn. „Wyspiańskiemu—Teatr Krakowski, 1934;
- 16) Czasopisma literackie. Rocznik Literacki, 1934;
- 17) Wieczność w notatniku. O „Księdze ubogich” Kasprowicza. 1936 (odb. z Prac Historyczno-Literackich, Księgi Zbiorowej ku czci I. Chrzanowskiego);
- 18) (Dopełnienie) drugiego wydania Bronisława Chlebowskiego „Literatury polskiej porozbiorowej”. Lwów, 1935. Nadto drobne artykuły i recenzje w pismach literackich. *Wydania krytyczne lub komentowane.* 1) L'avant-dernière leçon de Mickiewicz au Collège de France. W-wa, 1924 (odb. z Prz. Human.); 2) Wykład

wstępny Mickiewicza w Collège de France. W-wa, 1925 (odb. z Pam. Lit.); 3) Stanisław Wyspiański: Wesele. W-wa, 1 wyd. 1928, 2 wyd. 1930; 4) Juliusz Słowacki: Balladyna, W-wa, 1929; 5) Stanisław Wyspiański: Zygmunt August. W-wa, 1930; 6) Stanisław Wyspiański: Dzieła. Tomy VI—VIII. W-wa, 1931—32; 7) Z korespondencji Stanisława Wyspiańskiego. W-wa, 1933; 8) Adam Mickiewicz: Wypisy i notatki do „Pierwszych wieków historii polskiej” w t. VI „Dzieł wszystkich”. W-wa, 1933; 9) Adam Mickiewicz: Literatura słowiańska. Kurs II. (Tekst zrekonstruował, przełożył i opracował.....), t. VIII „Dzieł wszystkich”, 1935. *W opracowaniu*: Adam Mickiewicz: Literatura słowiańska. Kursy I, III, IV.

Karol Pomiąnowski urodził się 29 września 1874 r. we Lwowie, gdzie też w r. 1893 ukończył gimnazjum, a w r. 1898 wydział inżynierii Politechniki. Studia swe uzupełnił w podróżach po Szwajcarii, Niemczech, Francji i Włoszech. Początkowo pracował w kolejnictwie, przy trasach kolei: Delatyn-Zaleszczyki i Przeworsk-Bachórz, następnie był na służbie rządowej we Lwowie i w Jaśle. Od r. 1902 przebywał we Lwowie, jako inżynier cywilny i asystent Politechniki lwowskiej, od r. 1908 był docentem, wykładającym wodociągi i kanalizację, od roku 1913 — profesorem na katedrze budownictwa wodnego III. W r. 1918 powołany został na katedrę budownictwa wodnego I na Politechnice Warszawskiej. W r. 1913 uzyskał doktorat nauk technicznych. Do r. 1937 wykonał następujące prace inżynierskie: a) projekty wodociągów w miastach: Gdynia, Kalisz, Równe, Chrzanów, Truskawiec, Łowicz, Otwock, Chełm, Sochaczew, Słonim i Krosno; b) projekty kanalizacji w miastach: Wielka Warszawa, Lwów, Gdynia, Kalisz, Chrzanów, Wieliczka, Truskawiec, Otwock, Łowicz i Sochaczew; c) projekty zakładów wodno-elektrycznych: Uhryń na Serecie, Tyszownica na Oporze, Jazowsko i Rożnów na Dunajcu, Barcice i Piwniczna na Popradzie, Chodaków na Bzurze, Myczkowce i Łukawica na Sanie, Niebyłów na Łomnicy, Koronowo i Bydgoszcz na Brdzie, a wraz z prof. Łopuszańskim — Uniź na Dniestrze; d) projekty zbiorników: Rożnów na Dunajcu, Koronowo na Brdzie, szkicowo Porąbka na Sole, Skawce na Skawie i Ilnik na Stryju; e) projekty zagospodarowania rzek: Sanu i Dunajca.

Ogłosił drukiem szereg oryginalnych przyczynków naukowych i podręczników, a nadto liczne artykuły w Przeglądzie

Technicznym, Czasopiśmie Technicznym, Przeglądzie Elektrotechnicznym, Gazie i Wodzie, Gospodarce Wodnej, Gesundheitsingenieur, Gewässerkunde i in.

Roman Poplewski.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Stanisław Ruzewicz.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Jan Samsonowicz urodził się 14 września 1888 r. w Ostrowcu nad Kamienną (pow. opatowski). Do szkół uczęszczał w Kielcach: początkowo do gimnazjum rosyjskiego, a od strajku w roku 1905 — do polskiej szkoły, którą ukończył w roku 1909. W roku 1910 uzyskał w Petersburgu maturę gimnazjalną rosyjską, po czym wstąpił na Wydział Fiz.-Matematyczny Uniwersytetu Petersburskiego. W r. 1914, po złożeniu egzaminów ostatecznych i napisaniu rozprawy geologicznej, otrzymał dyplom I stopnia. Od 15 XI 1915 do 1 IV 1918 r. był starszym asystentem przy katedrze geologii na Uniwersytecie Warszawskim, po czym objął stanowisko geologa w Państwowym Instytucie Geologicznym, pełniąc od r. 1923 do 1935 funkcje redaktora wydawnictw Instytutu. Od r. 1916 do 1923 wykładał na Kursach Naukowych (T. K. N., późniejsza Wolna Wszechnica Polska) początkowo paleontologię, a następnie geologię Polski. W roku 1925 został habilitowany na Wydz. Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego z geologii i paleontologii. Od tego czasu do roku 1935 w charakterze docenta wykładał na tym Uniwersytecie geologię Polski (od r. 1926 wykłady te były zlecone). Od 1 X 1935 r. został mianowany profesorem zwyczajnym geologii i paleontologii na Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie. Od r. 1928 jest członkiem przybranym Towarzystwa Naukowego we Lwowie; od r. 1935 — członkiem korespondentem Geologiska Föreningen i Stockholm. Jest też członkiem Komisyj: Fizjograficznej i Geograficznej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

Ogłosił drukiem następujące prace:

Pierwszych pięć rozpraw z lat 1911—1915 (wspólnie z J. Czarnockim) w Sprawozdaniach z pos. Tow. Nauk. Warsz. (cztery) i w Rozprawach Ak.

Um. (jedną). Następnie: 1) Kambr i kambro-sylur gór Świętokrzyskich. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., r. IX, zes. 4, 1916; 2) Utwory dewońskie wschodniej części gór Świętokrzyskich. Prace Tow. Nauk. Warsz. Nr 20, 1917; 3) (wraz z J. Lewińskim) Ukształtowanie powierzchni, skład i struktura podłoża dyluwium we wschodniej części Niżu pn.-europejskiego. Tamże, Nr 31, 1918; 4) Odkrycie dolnego kambru w g. Stokrzyskich. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1918; 5) O stratygrafii kambru i ordowiku we wschodniej części gór Stokrzyskich. Spraw. P. I. G., t. I, 1920; 6) O zastoiskach lodowcowych nad górną i środkową Wisłą. Tamże, t. I, 1922; 7) O złożach krzemieni w utworach jurajskich pn.-wschodniego zbocza gór Stokrzyskich. Wiad. Archeol., t. VIII, 1923; 8) O loessie we wschodniej części gór Stokrzyskich. Tamże, t. IX, 1924; 9) Szkic geologiczny okolic Rachowa nad Wisłą. Spraw. P. I. G., t. III, 1925; 10) Cechsztyń, trias i lias na pn. zboczu Łysogór. Tamże, t. V, 1929; 11) Przebieg i charakter granicy między jurą i kredą na pn.-wschodnim zboczu Łysogór. Tamże, t. VII, 1932; 12) Ueber das wahrscheinliche Vorkommen von Karbon im westlichen Teil Wolhyniens. Bull. Ac. Sc. Cracovie, sér. A, 1932; 13) Mapa geol. w skali 1:100000 i tekst. Arkusz Opatów. Państw. Inst. Geol., 1934; 14) Zjawiska krasowe i trzeciorzędowa brekcja kostna w Wężach pod Działoszynem. Zabytki Przyrody Nieoż., zes. III, 1934; 15) Nowy otwór świdrowy na Helu. Spraw. P. I. G., t. VIII, 1935; 16) (w druku) Stosunek Wołyńia i Podola do wału krystalicznego Wołyńsko-Ukraińskiego. Kosmos. W wydawnictwie p. t.: „Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego”, w numerach 1—44 (1922—1936) ogłosił nadto ponad 30 komunikatów, przyczynków i sprawozdań z badań w Łysogórach, na Wołyniu i t. d. W „Przeglądzie Górniczo-Hutniczym” ogłosił 5 rozpraw z geologii stosowanej. Kilka rozprawek popularno-naukowych drukował w „Ziemi”, „Wszechświecie”, „Czasopiśmie Przyrodniczym”, „Pamiętniku Koła Kielczan” i inn. Po parę lub kilka recenzji i krytyk drukował w „Książce” w „Przeglądzie Kartograficznym” i w „Przeglądzie Górniczo-Hutniczym”.

S t a n i s ł a w S c h a y e r urodził się 8 maja 1899 r. w Sędziszowie, woj. kieleckim. Od r. 1907 do 1916 uczęszczał do gimnazjum Konopczyńskiego w Warszawie. Od r. 1916 do 1923 studia filozoficzne i orientalistyczne odbywał na uniwersytetach w Warszawie, Heidelbergu, Fryburgu Badeńskim i Monachium. Doktorat uzyskał we Fryburgu 16 IV 1921 r. W czerwcu 1924 r. habilitował się z zakresu filologii indyjskiej we Lwowie, w maju 1926 r. przeniósł habilitację na Uniwersytet Warszawski. W roku akad. 1928/29 był zastępcą profesora na katedrze filozofii, a w roku 1929/30—na katedrze filologii indyjskiej tegoż uniwersytetu; w grudniu 1930 r. otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego filologii indyjskiej. Od roku 1925 jest członkiem

czynnym Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego, od roku 1927 — członkiem Komisji Orientalistycznej Polskiej Akademii Umiejętności, od roku 1935—członkiem korespondentem czechosłowackiego Instytutu Orientalnego w Pradze, od roku 1936 — członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

1) Vorarbeiten zur Geschichte der mahayanistischen Erlösungslehren. Monachium, 1922; 2) The Mahayana Doctrines of Salvation. Londyn, 1923; 3) Die Erlösungslehren der Yogacaras. Zeitschrift für Indologie und Iranistik, Lipsk, 1923; 4) Die Struktur der magischen Weltanschauung nach dem Atharva-Veda und den Brahmanas. Monachium, 1925; 5) Ueber die Bedeutung des Wortes upanisad. Rocznik Orientalistyczny, Lwów, 1926; 6) Indische Philosophie als Problem der Gegenwart. Jahrb. der Schopenhauer Gesellschaft, Heidelberg, 1928; 7) Feuer und Brennstoff, ein Kapitel aus dem Madhyamika-Śāstra. Rocznik Orientalistyczny, Lwów, 1929; 8) Ausgewählte Kapitel aus der Prasannapada. Prace Komisji Orientalistycznej P. A. U., Kraków, 1931; 9) Kamalasilas Kritik des Pudgalavada. Rocznik Orientalistyczny, Lwów, 1932; 10) Studien zur indischen Logik. Bulletin de l'Académie Pol. des Sciences, 1932 i 1933; 11) Pre-Aryan Elements in Indian Buddhism. Tamże, 1934; 12) Ueber die Methode der Nyaya-Forschung Festschrift M. Winternitz, Lipsk, 1933; 13) Anityata. Zagadnienie nietrwałości bytu w filozofii buddyjskiej. Przegląd Filozoficzny, 1934—1936; 14) Das mahayanistische Absolutum. Orientalistische Literaturzeitung, 1935; 15) Pre-Canonical Buddhism. Archiv Orientalni, Praga, 1935; 16) A note on the Old Russian Variant of the Purushasukta. Archiv Orientalni, 1935; 17) The Historical Background of Indian Tolerance. Prabuddha Bharata. Calcutta, 1936.

Z b i g n i e w S u j k o w s k i urodził się 8 stycznia 1898 roku w Zagórzcu (p. będziński). Do prywatnych polskich szkół średnich uczęszczał w Warszawie w latach 1909—1914. Latem 1914 r., jako członek związku strzeleckiego, był na kursie w Krakowie, skąd wyruszył 6 sierpnia na wojnę w I kompanii Kadrowej Wojsk Polskich (Legiony). Po dwu blisko latach wojny kontuzjowany, podczas szarży kawaleryjskiej, dostał się do niewoli rosyjskiej, w której przebywał do listopada 1917 r. Po ucieczce z niewoli do Moskwy zdał tam maturę wiosną 1918 r. Po powrocie do kraju wstąpił na Uniwersytet warszawski, żeby w listopadzie 1918 r. znów wrócić do wojska, tym razem już w randze

oficerskiej. W wojsku był do lutego 1921 r., skąd po raz drugi wrócił na ledwo zaczęte studia, jako porucznik rezerwy, kawaler krzyża *Virtuti Militari* i in. Studia uniwersyteckie skończył w 1925 r. w Warszawie z tytułem doktora filozofii, specjalizując się od początku w geologii. Lata 1925—27 przepracował jako asystent zakładu geologii Uniwersytetu Warszawskiego pod kierownictwem prof. J. Lewińskiego. Rok 1928 przebył we Francji, jako stypendysta rządu francuskiego, specjalizując się w sedymentologii i petrografii skał osadowych pod kierownictwem prof. Cayeux w Paryżu. Rok 1929 również przebył zagranicą jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej, przez pierwsze półrocze kończąc zaczęta w Paryżu pracę o kredzie lubelskiej, przez drugie—przebywając w Anglii, kolejno w Liverpoolu i Londynie, gdzie pracował w *British Museum* nad osadami oceanicznymi i współczesnymi. W końcu 1929 r. wrócił do kraju i wstąpił do Państwowego Instytutu Geologicznego, jako geolog. W r. 1931 habilitował się z zakresu geologii na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie od tej chwili rozpoczął wykłady z zakresu geologii oceanów i sedymentacji. Jako geolog P. I. G. pracował nad zagadnieniami, związanymi z budową Wołynia, Tatr, Karpat wschodnich i Białej Rusi, prowadząc porównawcze studia na terenie Rumunii i częściowo Słowaczyny.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Jura, kreda i czwartorzęd okolic Wolbromia. Praca doktorska. Spraw. P. I. G., 1926;
- 2) Tymczasowe sprawozdanie z badań nad utworami przeddyluwialnymi na obszarze między Niemnem i Prypecią. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1928;
- 3) Uwagi o piaskach i loessach w Olkuskim. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1928;
- 4) Przyczynek do znajomości fosforytów górnego Niemna i Szczary. *Archiwum Mineral.*, 1928;
- 5) Uwagi o pochodzeniu materiału klastycznego górnego Cenomanu Solcy i Wolbromia. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1928;
- 6) W sprawie loessów Nowogródzkich. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1928;
- 7) Kilka nowych wierceń na Kresach NE. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1928;
- 8) Einige kritische Bemerkungen zur Arbeit Smit Sibinga. *Geologische Rundschau*, Berlin, 1930;
- 9) Wpływ pustyni na osady morza Czerwonego. Spraw. Tow. Nauk. Warsz., 1931;
- 10) Red Sea Deposits. *Geological Magazine*, London, 1932;
- 11) Petrografia kredy Polski. Praca habilitacyjna. Spraw. P. I. G., 1931;
- 12) Radiolaryty Karpat Wschodnich. Spraw. P. I. G., 1932;
- 13) Radiolaryty karbonskie gór Świętokrzyskich. Spraw. P. I. G., 1933;
- 14) Les Radiolaires fossiles du groupe *Phaeodaria*. *Compte Rendu*

de l'Académie des Sciences, Paris, 1933; 15) Niektóre spongolity Tatr i Karpat. Spraw. P. I. G., 1934; 16) Skały kredowe między miastami Pilica i Szczekociny. Spraw. P. I. G., 1934; 17) O bentonicie polskim z okolic Krzemieńca. Archiwum Mineralogiczne, 1934; 18) Łupki niklowe w Karpatach. Archiwum Mineralogiczne, 1936. *Komunikaty i krótkie streszczenia wygłoszonych referatów wydrukowane w Posiedzeniach Naukowych P. I. G.* 19) Stratygrafia i tektonika jury i kredy okolic Wolbromia, 1926; 20) Znalazienie granitów na Polesiu na N. od Prypeci, 1927; 21) Istnienie poziomu starszego od albu w Lubelszczyźnie, 1929; 22) Budowa petrograficzna kredy z wiercenia w Lublinie, 1929; 31) Uwagi o wapieniach towarzyszących bazaltom na Wołyniu, 1930; 24) Sprawozdania z badań wykonanych w r. 1930 na Wołyniu; 25) Sprawozdania z badań wykonanych w woj. Nowogródzkim w r. 1930; 26) Badania petrograficzne w Karpatach, 1930; 27) (razem z dr Różyckim) Znalazienie typowych radiolarytów w Karpatach; 28) Badania geologiczne w okolicy Pilicy; 29) Badania geologiczne na Wołyniu w r. 1931; 30) Badania podłoża dyluwium na Polesiu; 31) Dolna kreda koło Dobromila w Karpatach; 32) Uwagi o budowie kredy Śląskiej; 33) Radiolaryty tatrzańskie; 34) Badania petrograficzne liasu płaszczowinowego w Tatrach; 35) Badania skał kredy Śląskiej; 36) Badania na Wołyniu w r. 1932; 37) Znalazienie bentonitu w powiecie Krzemienieckim; 38) Sprawozdanie z badań wykonanych na Wołyniu w r. 1933; 39) Badania geologiczne wykonane w r. 1933 w Tatrach; 40) Seria szypocka nad Czarnym Czeremoszem; 41) Przekopy kolei Kraków—Miechów; 42) Wapień i kwarcolity astartu w Pradłach; 43) (razem z dr Łuniewskim) Radiolaryty paleozoiczne gór Świętokrzyskich; 44) (razem z J. Czarnockim) Fosforyty karbonskie Gór Świętokrzyskich; 45) Badania serii szypockiej nad Czeremoszem; 46) Badania na Wołyniu w r. 1934; 47) Budowa serii szypockiej, 1935; 48) Dalsze badania na Wołyniu, 1935; 49) (razem z dr Horwitzem) Cenoman w Pieninach. *W druku*: Budowa geologiczna Warszawy; Radiolaryty gotlandzkie w Polsce.

Z y g m u n t S z w e y k o w s k i urodził się 7 kwietnia 1894 r. w Krośniewicach, pow. kutnowski. W r. 1915 wstąpił do Uniwersytetu w Warszawie i Uniwersytet ten skończył w r. 1920. Habilitował się w r. 1928 we Lwowie, a w r. 1930 przeniósł docenturę do Warszawy. Od r. 1934 jest profesorem Wolnej Wszechnicy Polskiej.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

- 1) Powieści historyczne Henryka Rzewuskiego. Warszawa, 1922;
- 2) „Lalka” Bolesława Prusa. Warszawa, 1927, wyd. II 1935;
- 3) Zarys historii Kasy im. Mianowskiego. Nauka Polska, tom XV;
- 4) Rozwój powieści w Polsce (1767—1930). Dzieje literatury pięknej w Polsce, tom II;
- 5) Dra-

mat Dygasińskiego. Warszawa, 1938. Nadto ogłosił szereg rozpraw i szkiców w Przeglądzie Współczesnym, Pionie, Tygodniku Ilustrowanym, Ruchu Literackim, Przeglądzie Historycznym; opracował krytyczne wydanie pism Prusa (26 tomów), wydawnictwa tekstów literackich w Bibliotece Narodowej i Wielkiej Bibliotece.

Antoni Śmieszek.

Dane bio- i bibliograficzne nie zostały nadesłane.

Maksymilian Thullie urodził się we Lwowie 16 stycznia 1853 r. Naukę rozpoczął w szkole ludowej w Monasterzyskach. Trzecią i czwartą klasę ukończył we Lwowie. Uczęszczał potem do jedyne go wówczas gimnazjum polskiego w Galicji, im. Franciszka Józefa we Lwowie, i złożył egzamin dojrzałości w r. 1871. Następnie studiował jeden rok w Akademii Technicznej we Lwowie, a potem przez cztery lata na politechnice w Wiedniu, którą ukończył w r. 1876. 19 lipca 1876 r. wstąpił do służby kolei lwowsko-czerniowieckiej, jako techniczny dietariusz, z przydziałem do sekcji utrzymania kolei w Stanisławowie. W rok później przeniesiony został do budowy mostu na Serecie w Paskanach w Rumunii w charakterze inspicjenta budowy. 8 czerwca 1878 r. złożył egzamin ścisły na wydziale inżynierii politechniki wiedeńskiej i uzyskał stopień dyplomowanego inżyniera, po czym mianowany został inżynierem elewem 2 klasy i przydzielony do biura utrzymania kolei w dyrekcji kolei we Lwowie, otrzymując referat mostowy i wszelkich obliczeń statycznych. 15 grudnia 1878 r. habilitował się jako docent prywatny teorii mostów w Szkole Politechnicznej we Lwowie. W jesieni 1880 r. zlecono mu wykłady mechaniki budowniczej w Szkole Politechnicznej, którą wykładał aż do mianowania go profesorem; w r. 1882 rozszerzył habilitację na statykę wykreślną. Od lutego 1884 r. do 1889 r. był redaktorem Czasopisma Technicznego. W r. 1889 został mianowany bezpłatnym profesorem statyki budowli i teorii mostów, po czym wystąpił ze służby kolejowej. W rok później został profesorem nadzwyczajnym statyki budowli i budowy mostów, a w pięć lat później (1 stycznia 1894 r.) profesorem zwyczajnym. W tymże roku wybrano go na rektora Szkoły Politechnicznej. Drugi raz był rektorem w roku 1910/11, a gdy z początkiem wojny, w r. 1914, rek-

tor Olearski opuścił Lwów, przejął po nim urzędowanie. Urząd zastępcy rektora pełnił w czasie inwazji rosyjskiej aż do wyboru nowego rektora w jesieni 1915 r. W r. 1902 uzyskał godność doktora nauk technicznych na Politechnice czeskiej w Pradze. Wielokrotnie był dziekanem, i tak: przez trzy lata od r. 1891/2 do 1894/5, następnie przez okres dwuletni w latach 1896/7 i 1897/8, dalej w latach 1903/4 i 1904/5, wreszcie przez cztery lata od 1906/7 do 1909/10, z tego w r. 1907/8 był dziekanem Wydziału inżynierii wodnej. Po odzyskaniu niepodległości Polski, wziął czynny udział w organizowaniu Politechniki Warszawskiej oraz Akademii Nauk Technicznych, której był jednym z założycieli i przez parę lat prezesem. Jest również członkiem czynnym Towarzystwa Naukowego we Lwowie. W r. 1925 przeszedł w stan spoczynku, po czym został przez Politechnikę Lwowską mianowany profesorem honorowym. W r. 1930 politechnika warszawska obdarzyła go honorowym doktoratem nauk technicznych. Był powołany jako rzeczoznawca w sprawach żelbetu przez sąd wiedeński, a przez Towarzystwo Techniczne warszawskie—w sprawie żelbetowego wiaduktu mostu Poniatowskiego w Warszawie. Od r. 1894 jest członkiem Rady Miejskiej we Lwowie z przerwą od r. 1901 do 1907. Od r. 1922 do 1935 był senatorem Rzeczypospolitej. Otrzymał krzyż „Pro ecclesia et pontifice”, a w r. 1936—krzyż komandorski orderu Odrodzenia Polski. W r. 1933, w osiemdziesiątą rocznicę urodzin, wydali jego byli uczniowie księgę pamiątkową na jego cześć, umieszczając w niej swe techniczne prace naukowe.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Kilka słów o belce ciągłej. Dźwignia, Lwów, 1878; 2) O krzywych influencyjnych i ich zastosowaniu do wyznaczenia graficznego sił, działających w zwykłej belce kratowej. Dźwignia, Lwów, 1878; 3) Linie influencyjne dla mostów łukowych o trzech zawiasach. Dźwignia, Lwów, 1879; 4) W kwestii ogólnej teorii belek. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1880; 5) Oznaczenie sił, działających w belce ciągłej przegubowej, zapomocą linii wpływowych. Dźwignia, Lwów, 1881; 6) Nowsze poglądy w kwestii teorii sklepień. Dźwignia, Lwów, 1881; 7) Szkic teorii mostów łukowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1882; 8) Mechanika budownicza, kurs II. Wykłady hektografowane. Lwów, 1882; 9) Druckverteilung durch die Schotter-schichte. Wochenschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1882; 10) To

samo po polsku: Rozdzielenie się ciśnienia przez warstwę żwiru. *Czasopismo Techniczne*, Lwów, 1883; 11) Analityczne oznaczenie linii wpływowych dla łuku parabolicznego dwu i bezprzegubowego. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1883; 12) Einige Bemerkungen über die ältere Erddrucktheorie. *Wochenschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines*, Wiedeń, 1884; 13) Graphische Bestimmung der im Continuirlichen Gitterträger mit 2 Feldern auf Grund der Durchbiegung wirkenden Kräfte. *Wochenblatt f. Architekten u. Ingenieure*, Berlin, 1884; 14) Gobin's Erddruckversuche. *Wochenblatt f. Baukunde*, Berlin, 1885; 15) To samo po polsku: Doświadczenia Gobina w kwestii parcia ziemi. *Czasopismo Techniczne*, Lwów, 1885; 16) Teoria mostów. *Autografia*, Lwów, 1885; 17) Podręcznik statyki budowli, wydanie I. Lwów, 1886; 18) Oznaczenie wykreślne sił, działających w belce ciągłej o dwóch otworach na podstawie wygięcia belki. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1887; 19) Doświadczenia Consider'a nad wytrzymałością żelaza i stali. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1887; 20) Doświadczenia M. L. Leygue'a nad parciem ziemi. *Czasop. Techn.*, Lwów, 1887; 21) Berechnung der Spannungen der über die Elastizitätsgrenze gebogenen Stäbe. *Wochenblatt f. Baukunde*, Berlin, 1887; 22) Analityczne wyznaczenie najniekorzystniejszego obciążenia belki prostej układem ciężarów skupionych. *Przegląd Techn.*, Warszawa, 1887; 23) To samo po niemiecku: Analytische Bestimmung der ungünstigsten Belastung eines Balkenträgers durch ein System concentrirter Lasten. *Wochenschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines*, Wiedeń, 1887; 24) Najnowsze rozporządzenie ministerialne, dotyczące obliczania mostów. *Czas. Techn. i Przegl. Techn.*, Lwów, Warszawa, 1888; 25) Obciążenie zespołów budowlanych i natężenie dopuszczalne materiałów. *Czasopismo Techniczne*, Lwów, 1889; 26) Przyczynek do dawnej teorii parcia ziemi. *Czasopismo Techn.*, Lwów, 1889; 27) Współczynnik natężeń w zeskładach konstrukcyjnych żelaznych. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1889; 28) Wpływ obciążenia ruchomego na mosty sklepione. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1889; 29) Obliczenie grubości ścian i dna zbiornika blaszanego. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1889; 30) Wytrzymałość słupów na wyboczenie przy zwykłej i wysokiej ciepłocie. *Przegląd Techniczny*, Warszawa, 1889; 31) Wytrzymałość cementów. *Przegl. Techn.*, Warszawa, 1889; 32) Wytrzymałość betonu na złamanie. *Przegl. Techn.*, Warszawa, 1890; 33) Obliczenie natężeń w zeskładach Monier'a. *Przegląd Techn.*, Warszawa, 1890; 34) Obliczenie krzyżulców na wyboczenie. *Czasopismo Techniczne*, Lwów, 1890; 35) To samo po niemiecku: Berechnung der Gitterstäbe auf Knickfestigkeit. *Wochenschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines*, Wiedeń, 1890; 36) Podręcznik teorii mostów. *Cz. I*, tom I, wyd. I, Lwów, 1890; 37) Doświadczenia z drewnianymi belkami złożonymi. *Przegląd Techn.*, Warszawa, 1891; 38) Próby wytrzymałości belek żelaznych. *Przegl. Techn.*, Warszawa, 1891; 39) Beitrag zur Berechnung der Stäbe auf Knickfestigkeit. *Wochenschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver.*, Wiedeń, 1891; 40) Zur Berechnung der Holzträger. *Wochenschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines*, Wiedeń, 1891; 41) Bestimmung der Einflusslinien für die inneren Kräfte des continuirlichen Trägers mit drei Stützpunkten. *Wochenschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines*, Wiedeń, 1891;

- 42) Obliczenie krzyżulców i pasów żelaznych belek na wyboczenie. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1891; 43) Przyczółki i filary kamienne mostów drewnianych i żelaznych. Wykłady autogr., Lwów, 1891; 44) Weiterer Beitrag zur Berechnung der Stäbe auf Knickfestigkeit. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1892; 45) Wyznaczenie linii wpływowych sił wewnętrznych dwuprzęsłowej belki ciągłej. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1892; 46) Podręcznik teorii mostów. Cz. I, tom II, wyd. I, Lwów, 1892; 47) O obliczeniu prętów na wyboczenie. Przegl. Techn., Warszawa, 1893; 48) Mosty blaszane. Wykłady litogr., Lwów, 1893; 49) Trägheitsmomente der Walzeisenquerschnitte. Zeitschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1894; 50) To samo po polsku: Momenty bezwładności przekroi kształtówek. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1894; 51) Zur Anwendung verzahnter und verdübelter Träger. Zentralblatt d. Bauverwaltung, Berlin, 1895; 52) Natężenia w belkach kratowych o kracie wielokrotnej. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1895; 53) Mosty drewniane. Zeszyt I, Lwów, 1895; 54) Messung der Spannungen und Durchbiegungen der eisernen Brücken. Zeitschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1896; 55) Ueber die Berechnung der Biegungsspannungen in den Beton und Monier-Constructionen. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1896; 56) To samo po polsku: Obliczenie natężeń zginających w belkach betonowych i Monier'a. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1896; 57) Obliczenie belek betonowych układu Hennebique'a. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1896; 58) Galicyjskie drewniane mosty kratowe. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1897; 59) To samo po niemiecku: Hölzerne Gitterbrücken in Galizien. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1897; 60) Niektóre wzory i tablice z dziedziny statyki budowli. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1897; 61) Ueber die Berechnung der Monierplatten. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1897; 62) To samo po polsku: Obliczenie płyt Monier'a. Odbitka z Pamiętnika Tow. Politechnicznego, Lwów, 1897; 63) Obliczenie natężeń w sklepieniach Monier'a. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1898; 64) To samo po niemiecku: Ueber die Berechnung der Spannungen in den Moniergewölben. Zeitschrift d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1898; 65) Mosty drewniane. Zeszyt II, Lwów, 1898; 66) Obliczenie belek żelazno-betonowych z żebrami układu Hennebique'a. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1899; 67) To samo po niemiecku: Berechnung der gerippten Betoneisenträger System Hennebique. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1899; 68) O wpływie wkładek żelaznych na własności zaprawy i betonu. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1899; 69) Mosty kratowe żelazne i filary kratowe. Wykł. litogr., Lwów, 1899. Drukiem: Lwów, 1906; 70) Berechnung der Betoneisenträger mit oberen Rippen. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1900; 71) To samo po polsku: 71) Obliczenie belek żelaznobetonowych z górnymi żebrami. Przegl. Techniczny, Warszawa, 1900; 72) Obliczenie dźwigarów drewnianych złożonych. Przegląd Techn., Warszawa, 1901; 73) To samo po niemiecku: Zur Berechnung der zusammengesetzten Holzträger. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1901; 74) Obliczenie słupów drewnianych na wyboczenie. Przegl. Techn., Warszawa, 1901; 75) To samo po

niemiecku: Berechnung der Hölzernen Säulen auf Knickfestigkeit. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1901; 76) Mosty drewniane 1, wyd. II, Lwów, 1901; 77) Przyczynek do obliczenia płyt Monier'a. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1902; 78) To samo po niemiecku: Beitrag zur Berechnung der Monierplatten. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1902; 79) Mosty sklepione, Lwów, 1902; 80) Podręcznik statyki budowli. Wyd. II, Lwów, 1902; 81) Neue Versuche mit Betoneisenbalken. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1902; 82) Neue Versuche mit Hennebique-trägern in Lemberg. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1902; 83) To samo po polsku: Nowe doświadczenia z belkami Hennebique'a we Lwowie. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1903; 84) Naprężenia ścinające w belkach żelazno-betonowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1903; 85) To samo po niemiecku: Die Schubspannungen in Betoneisenträgern. Beton u. Eisen, Wiedeń, 1903; 86) Obliczenia sklepień żelazno-betonowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1903; 87) To samo po niemiecku: Die Berechnung von Gewölben aus Eisenbeton. Beton u. Eisen, Berlin, 1903; 88) Przyczółki i filary kamienne mostów drewnianych i żelaznych. Wyd. I, Lwów, 1903; 89) Ueber die Berechnung von beiderseits armierten Betonbalken. Beton u. Eisen, Berlin, 1903; 90) Schlussfolgerungen aus der Debatte über Schubspannungen. Beton u. Eisen, Berlin, 1903; 91) Dimensionierung der T-förmigen Träger. Beton u. Eisen, Berlin, 1904; 92) Podręcznik teorii mostów. Część I, tom I, wyd. II, Lwów, 1904; 93) Die zulässigen Spannungen in Balkenträgern aus Eisenbeton. Beton u. Eisen, Berlin, 1904; 94) Die Bruchursachen der betoneisernen geraden Träger. Beton u. Eisen, Berlin, 1905; 95) To samo po polsku: Przyczyny złamania belek żelazno-betonowych prostych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1906; 96) Zur Dimensionierung der rechteckigen und T-förmigen Betoneisernen Träger. Beton u. Eisen, Berlin, 1905; 97) Wyznaczenie wymiarów belek żelazno-betonowych z żebrami. Przgl. Techn., Warszawa, 1905; 98) Wykreślne wyznaczenie wysokości belek żelazno-betonowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1905; 99) Dimensionierung der Betoneisernen Gewölbe. Beton u. Eisen, Berlin, 1905; 100) To samo po polsku: Wyznaczanie wymiarów sklepień żelazno-betonowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1905; 101) Mosty blaszane. Wyd. I, Lwów, 1905; 102) Przyczynek do obliczenia sił wewnętrznych w dźwigarach kratowych mostów kolejowych zapomocą ciężarów zastępczych. Przegląd Techn., Warszawa, 1905; 103) Mosty kratowe żelazne. Lwów, 1905; 104) Podręcznik teorii mostów. Część I, tom II, wyd. II, Lwów, 1906; 105) Bruchursachen von betoneisernen Balken. Beton u. Eisen, Berlin, 1906; 106) To samo po polsku: Doświadczenia Goodrich'a. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1906; 107) Neue Versuche mit betoneisernen Säulen in Lemberg. Beton u. Eisen, Berlin, 1906/7; 108) To samo po polsku: Nowe doświadczenia ze słupami żelazno-betonowymi we Lwowie. Przegląd Techniczny, 1907; 109) Filary żelazne. Lwów, 1907; 110) Neuere Versuche mit Eisenbeton. Beton u. Eisen, Berlin, 1907; 111) To samo po polsku: Doświadczenia ze słupami żelazno-betonowymi w Urbanie. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1908; 112) Neue französische Versuche mit umschnurten Beton. Beton u. Eisen, Berlin, 1907;

- 113) Mosty drewniane. 2, Wyd. II, Lwów, 1907; 114) Mosty kamienne. Wyd. II, Lwów, 1908; 115) Mosty żelazno-betonowe. Litografia, Lwów, 1908; 116) Empergers Versuche mit Betoneisernen Säulen. Zeitschrift d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1908; 117) Die oesterreichische Beton-Verordnung. Armierter Beton, Berlin, 1908; 118) Hardings Versuche mit Eisenbetonbalken. Beton u. Eisen, Berlin, 1908; 119) Die Druckfestigkeit des reinen, armierten und umschnürten Betons. Emperger, Handb. f. Eisenbetonbau. Tom I, wyd. I, Berlin, 1908; 120) Doświadczenia Bacha co do ciągliwości betonu i betonu wzmocnionego. Przegl. Techn., Warszawa, 1908; 121) Neuere Versuche mit Eisenbeton. Beton u. Eisen, Berlin, 1908; 122) Versuche mit exzentrisch belasteten Betoneisernen Säulen. Forscherarbeiten aus dem Gebiete des Eisenbetons, Berlin, 1909; 123) Allgemeine Bestimmungen des Deutschen Ausschusses für Eisenbeton für die Vorbereitung, Ausführung und Prüfung von Bauten aus Stampfbeton. Armierter Beton, Berlin, 1909; 124) To samo po polsku: Postanowienie niemieckiego komitetu żelazno-betonowego co do budowli z betonu ubijanego. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1909; 125) Der Dauerversuch an einem Eisenbetonbalken. Armierter Beton, Berlin, 1909; 126) Budownictwo żelazno-betonowe. Litografia, Lwów, 1909; 127) Versuche Schüles mit Eisenbetonbalken und Säulen. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1909; 128) To samo po polsku: Doświadczenia Schülego z belkami i słupami żelazno-betonowymi. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1910; 129) Berechnung der Betoneisenträger mit oberen Rippen. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1909; 130) Der Entwurf einer Vorschrift über die Herstellung von Tragwerken aus betoneisen bei Hochbauten, aufgestellt vom Österreichischen Beton Verein. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Vereines, Wiedeń, 1909; 131) Doświadczenia Empergera ze słupami żelazno-betonowymi. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1909; 132) Nowe badania Probst nad słupami żelazno-betonowymi. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1909; 133) Mosty łukowe i wiszące. Lwów, 1909; 134) Neue Versuche Talbots mit Eisenbetonsäulen. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1910; 135) Die neuen Vorschriften für Eisenbetontragwerke in Österreich und in der Schweiz. Zement u. Beton, Berlin, 1910; 136) Witheys Versuche mit Säulen aus Betoneisen. Österr. Wochenschr. f. d. öffentl. Baudienst, Wiedeń, 1910; 137) To samo po polsku: Doświadczenia Withey'a ze słupami żelazno-betonowymi. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1910; 138) Talbots Versuche mit Eisenbetonbalken bezüglich des Stegwiderstandes. Rundschau für Technik und Wirtschaft, Praga, 1910; 139) Die neuen österreichischen Vorschriften über Eisenbetonbauten. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1911; 140) Versuche mit Betonsäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1911; 141) Versuche mit Eisenbetonbalken von Bach und Graf. Rundschau f. Technik u. Wirtschaft, Praga, 1911; 142) Säulenversuche des Deutschen Ausschusses für Eisenbeton. Österr. Wochenschrift f. d. öffentl. Bd., Wiedeń, 1911; 143) To samo po polsku: Doświadczenia ze słupami niemieckiego komitetu dla betonu wzmocnionego. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1911; 144) Einige Bestimmungen der neuen Österreichischen Vorschriften über Eisenbetonbauten. Rundschau f. Technik

u. Wirtschaft, Praga, 1911; 145) Obliczenie nateżeń przyczepnych wedle nowych austriackich przepisów ministerialnych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1911; 146) Die Versuche Witheys mit Exzentrisch belasteten Säulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1911; 147) To samo po polsku: Doświadczenia Witheya ze słupami żelazno-betonowymi obciążonymi mimośrodkowo. Przegląd Techn., Warszawa, 1912; 148) Versuche Bachs mit Eisenbetonbalken. Tonindustrietzg., Berlin, 1912; 149) To samo po polsku: Doświadczenia Bacha z belkami żelazno-betonowymi. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1911; 150) Versuche mit Betonsäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1912; 151) Weitere Versuche von Bach und Graf mit Eisenbetonbalken. Österr. Wochenschrift f. d. öffentl. Bd., Wiedeń, 1912; 152) Witheys Versuche mit EisenbetonSäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1912; 153) Versuche Bachs mit Kontrollbalken. Rundschau f. Technik u. Wirtschaft, Praga, 1912; 154) Weitere Versuche mit exzentrisch belasteten Eisenbetonsäulen, Wiedeń, 1912; 155) Druckfestigkeit des reinen, bewehrten und umschnürten Betons. Emperger, Handb. f. Eisenb. Tom I, wyd. 2, Berlin, 1912; 156) Austriackie przepisy ministerialne, dotyczące obliczenia i budowy mostów. Tłumaczenie, Lwów, 1913; 157) Dimensionierung der längsbewehrten Eisenbetonsäulen. Zeitschrift f. Betonbau, Wiedeń, 1913; 158) Berechnung der umschnürten Säulen aus Eisenbeton. Österr. Wochenschrift f. d. öffentl. Bd., Wiedeń, 1913; 159) Mosty drewniane 1, wyd. III, Lwów, 1913; 160) Die dritte Phase der gebogenen Eisenbetonträger. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1913; 161) To samo po polsku: Trzecia faza w zginanych belkach żelbetowych. Kwartalnik Techniczny, Lwów, 1913; 162) Podręcznik teorii mostów. Cz. II. Łuki i wieszary. Lwów, 1913; 163) Säulen aus umschnürten Gusseisen. Österr. Wochenschr. f. d. öffentl. Bd., Wiedeń, 1915; 164) Versuche mit Eisenbetonsäulen. Österr. Wochenschr. f. d. öffentl. Bd., Wiedeń, 1914; 165) Bachs Knickungsversuche mit Eisenbetonsäulen. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1915; 166) Teoria żelbetu. Lwów, 1915; 167) Amerikanische Betonversuche. Zeitschr. d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1915); 168) Neue Versuche mit Eisenbetonsäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1916; 169) Wirkungsweise der Umschnürung bei Eisenbetonsäulen. Armierter Beton, Berlin, 1916; 170) Berücksichtigung der Schale bei umschnürten Eisenbetonsäulen. Zeitschrift f. Betonbau, Wiedeń, 1916; 171) Rama prostokątna dwuprzegubowa. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1916; 172) Podręcznik statyki budowli, wyd. III, Lwów, 1917; 173) Berechnung der Säulen aus umschnürten Gusseisen. Beton u. Eisen, Berlin, 1917; 174) Zur Dimensionierung exzentrisch gedrückter T-Queschnitte. Österr. Wochenschr. f. d. öffentl. Bd., Wiedeń, 1918; 175) Uzbrojenie belek żelbetowych z powodu sił poprzecznych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1918; 176) (wspólnie z Dr. A. Kuryłłą) Berechnung der umschnürten Eisenbetonsäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1918; 177) (wspólnie z Prof. Dr M. T. Huberem) Projekt przepisów żelbetowych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1918; 178) Projekt organizacji szkół Politechnicznych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1919; 179) Pustaki betonowe, jako materiał do odbudowy miast polskich. Roboty Publiczne, Warszawa, 1920; 180) O murach i pustakach betonowych M i N

systemu Empergera. Roboty Publiczne, Warszawa, 1920; 181) (wspólnie z Dr A. Kuryłłą) Erddruckbestimmung nach Färber. Zeitschrift d. österr. Ing. u. Arch. Ver., Wiedeń, 1922; 182) To samo po polsku: (wspólnie z Dr Kuryłłą) O wyznaczeniu parcia ziemi sposobem Färbera. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1920; 183) La réglementation officielle des Ponts routes en Pologne. Le Génie Civil, 1920; 184) Polskie przepisy budowy i utrzymania mostów drogowych. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1920; 185) Ciśnienie ciał sypkich. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1920; 186) Podręcznik teorii mostów, wyd. III, Lwów, 1920; 187) Przczołki i filary kamienne mostów drewnianych i żelaznych, wyd. II, Lwów, 1921; 188) Druckfestigkeit des reinen, bewehrten und umschnürten Betons, rozdział III, Tom I, Emperger, Handb. f. Eisenbetonbau, wyd. III, Berlin, 1921; 189) Mosty żelbetowe, Lwów, 1921; 190) Die Grösse der Zahl n bei Stähl. Beton u. Eisen, Berlin, 1922; 191) Rozkład ciężarów na belki mostów żelbetowych. Archiwum Towarzystwa Naukowego, Lwów, 1922; 192) Die Druckverteilung auf die einzelnen Träger der Betonbrücken. Beton u. Eisen, Berlin, 1922; 193) To samo po francusku: La répartition des charges entre les poutres dans les ponts en beton armé. Le Génie Civil, 1922; 194) Teoria ram. Lwów, 1922; 195) Podręcznik statyki budowli, wyd. IV, Lwów, 1923; 196) Obciążenie stropu przy próbach obciążenia; 197) Projektowanie słupów żelbetowych uzwojonych, opracowane wspólnie z Dr Chmielowcem, wygłoszone na Komisji Lwowskiej Akademii Nauk Techn. i w Kole Żelbetników w Warszawie. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1924; 198) Przekroje trójkątne i pięciokątne belek żelbetowych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1925; 199) (wspólnie z Dr Chmielowcem) Doświadczenia Menscha ze słupami uzwojonymi z wkładką żeliwną. Archiwum Towarzystwa Naukowego, Lwów, 1925; 200) To samo po niemiecku: (wspólnie z Dr Chmielowcem) Die Versuche von Mensch mit Säulen aus umschnürtem Eisenbeton mit der Gusseiserten Einlage. Beton u. Eisen, Berlin, 1925; 201) Mosty blaszane. Wyd. II, Lwów, 1925; 202) Słupy żelazne obetonowane. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1926; 203) To samo po niemiecku: Einbetonierte Eisensäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1927; 204) Neue österreichische Versuche mit Eisenbetonsäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1927; 205) To samo po polsku: Nowe austriackie doświadczenia ze słupami żelbetowymi. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1927; 206) Wyznaczenie wymiarów słupów żelbetowych na wyboczenie. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1927; 207) (wspólnie z Dr Chmielowcem) Naprężenia drugorzędne w belkach kratowych i sposób przybliżony ich wyznaczania. Czasopismo Techn., Lwów, 1928; 208) (wspólnie z Dr Chmielowcem) Linie wpływowe naprężeń drugorzędnych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1928; 209) (wspólnie z Dr Chmielowcem) Naprężenia drugorzędne w belkach kratowych. Lwów, 1928; 210) Mosty kamienne. „Podręcznik Inżynierski” pod redakcją Prof. Bryły, tom II, 1927—1929; 211) Przczołki i filary kamienne, j. w.; 212) Mosty żelbetowe, j. w.; 213) Obliczenie sklepienia i murów przy pomocy linii ciśnienia, j. w.; 214) Teoria Żelbetu, j. w.; 215) Wyznaczenie wymiarów słupów żelbetowych na wyboczenie. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1929; 216) Wzmacnianie mostów żelaznych kratowych żelbetem i spawaniem we-

dług Empergera. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1930; 217) U kolebki żelbetu. Cement, 1930/31; 218) Uwagi do projektu przepisów dotyczących konstrukcyj betonowych i żelbetowych. Cement, 1930/31; 219) Najnowsze doświadczenia wiedeńskie ze słupami żelbetowymi. Czasopismo Techniczne. Lwów, 1932; 220) To samo po niemiecku: Die neuesten Wiener Versuche mit Eisenbetonsäulen. Beton u. Eisen, Berlin, 1932; 221) Doświadczenia amerykańskie ze słupami żelbetowymi w Leigh i Illinois. Przegląd Techniczny, Warszawa, 1934; 222) Die österreichischen Versuche mit Eisenbetonbalken. Beton u. Eisen, 1934; 223) Amerikanische Säulenversuche. Beton u. Eisen, Berlin, 1933; 224) W sprawie obliczenia słupów uzwojowych. Przegląd Techniczny, 1935.

Henri Truchy uzyskał stopień doktora praw w Uniwersytecie Paryskim w r. 1888. W r. 1893 został profesorem „agrégé” na wydziale prawa w Aix; w r. 1894 został przeniesiony na własne żądanie do Uniwersytetu w Caen, w r. 1895—do Uniwersytetu w Dijon. W r. 1905 powołano go do Uniwersytetu w Paryżu, gdzie w r. 1910 został profesorem zwyczajnym ekonomii politycznej. W r. 1922 został członkiem Académie des Sciences Morales et Politiques. W r. 1930 był prezesem tej Akademii oraz prezesem Institut de France. W r. 1928 był prezesem Société de Statistique à Paris, w latach 1931—32 — prezesem Société d'Etudes Législatives oraz od r. 1932 do r. 1936—prezesem Société d'Economie Politique à Paris. W r. 1924 został członkiem Institut International de Statistique, a w r. 1932—członkiem Académie d'Agriculture. Jest współpracownikiem licznych czasopism naukowych (Revue d'économie politique, Revue économique internationale, Revue politique et parlementaire, Revue de Paris, Le Capital, l'Information, l'Orientation Economique) oraz redaktorem naczelnym obszernego wydawnictwa „Traité d'économie politique”, do którego napisał przedmowę. Odbył szereg podróży zagranicznych: do Polski, Belgii, Holandii, Szwajcarii, Egiptu, Brazylii, Syrii bądź celem wygłoszenia wykładów, bądź w misjach specjalnych.

Ogłosił drukiem następujące ważniejsze prace:

- 1) Cours d'économie politique en deux volumes. Wyd. IV, 1936;
- 2) Précis d'économie politique en deux volumes. Wyd. V, 1936.

K a s p e r W e i g e l urodził się 10 czerwca 1880 r. we Lwowie, gdzie też ukończył II Państwowe Gimnazjum, uzyskując w r. 1898 świadectwo maturalne. Od października 1898 r. do kwietnia 1903 r. był studentem Wydziału Inżynierii Politechniki Lwowskiej. Egzamin dyplomowy złożył w maju 1903 r. Od lipca 1903 r. pracuje początkowo jako asystent, zaś od roku 1905 — jako adiunkt budowy przy trasie i budowie kolei ze Lwowa do Podhajec. W r. 1908 został mianowany asystentem przy Katedrze Miernictwa Politechniki Lwowskiej. W r. 1909 uzyskał stopień doktora nauk technicznych, po czym został mianowany adiunktem przy tej samej katedrze. W r. 1911, po uzyskaniu na podstawie aktu habilitacyjnego *veniam legendi* na Politechnice Lwowskiej, wykłada miernictwo i teorię błędów (z odnośnymi ćwiczeniami). W r. 1912 został mianowany profesorem nadzwyczajnym miernictwa w Politechnice Lwowskiej (miernictwo I, miernictwo II i teoria błędów wraz z ćwiczeniami z tychże przedmiotów), zaś 1 stycznia 1918 r. został mianowany profesorem zwyczajnym miernictwa Politechniki Lwowskiej. Od 1 lutego 1919 r. do końca września 1919 r. pełnił obowiązki Szefa Sekcji Pomiarowej Ministerstwa Robót Publicznych. Z początkiem roku szkolnego 1919/20 objął z powrotem funkcje profesora, pozostając na tym stanowisku do dnia dzisiejszego. W latach 1920/21 był dziekanem Wydziału Inżynierii lądowej i wodnej. Jest czynnym członkiem Akad. Nauk Techn. w Warszawie i Tow. Naukowego we Lwowie, prezesem Nauk. Komitetu Geodezyjno-Geofizycznego, Komitetu Wykonawczego Międzynarodowej Assocjacji Geodezyjnej i Międzynarodowego Tow. Fotogrametrycznego, Komisji Stałej (Commission Permanente) Międzynarodowej Unii Geodezyjno-Geofizycznej, prezesem Polskiego Tow. Fotogrametrycznego, członkiem Państwowej Rady Mierniczej, rząd. upoważ. cywilnym inżynierem budowy i mierniczym przysięgłym. W latach 1929/30 był rektorem Politechniki Lwowskiej.

Jako reprezentant nauki polskiej brał udział w Kongresie Międzynarodowej Unii Geodezyjno-Geofizycznej w Pradze w r. 1927, w Sztokholmie w r. 1930 i w Lizbonie w r. 1933, oraz w Kongresach Fotogrametrycznych w Berlinie w r. 1926, w Zurychu w r. 1930 i w Paryżu w r. 1934.

Prócz działalności pedagogicznej i naukowej brał udział w niektórych ważniejszych pracach geodezyjnych Państwa Polskiego. Odznaczony krzyżem komandorskim orderu Polonia Restituta.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) *Oryginalne przyczynki naukowe.* 1) Wykreślne wyrównanie przy trygonometrycznym oznaczeniu punktów przez wcinanie. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1910; 2) Wykreślny sposób rozwiązywania równań normalnych... Referat na V Zjeździe Techników Polskich, Lwów, 1910; 3) Zur Berechnung des mittleren Fehlers einer beobacht. Richtung beim Einschneiden und Ein-ketten von Punkten. Österr. Zeitschr. f. Vermessungswesen, 1910; 4) Ueber die Behandlung von der Fehlergleichungen, deren Koeffizienten nicht fehlerfrei sind. Österr. Zeitschr. f. Vermessungswesen, 1913; 5) Theoretische Betrachtungen über die Orientierung photographischer Ballonaufnahmen. Österr. Zeitschr. f. Vermessungswesen, 1915; 6) Zasady przeprowadzenia pomiarów krajów ze szczególnym uwzględnieniem pomiaru Polski. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1918; 7) Uwagi dotyczące sieci triangulacyjnych, wyrównanych metodą spostrzeżeń zawarunkowanych. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1923; 8) Zastosowanie spostrzeżeń zawarunkowanych z niewiadomymi w triangulacji. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1924; 9) O dostosowaniu tymczasowych sieci triangulacyjnych do ostatecznej sieci triangulacyjnej Państwa Polskiego. Sprawozdanie Tow. Nauk., Lwów, 1924; pod tym samym tytułem (rozszerzone)—Archiwum Tow. Nauk., Lwów, 1925; 10) Nowa metoda wyrównania triangulacyjnych sieci wieńcowych. Akad. Nauk. Techn., Lwów, 1928; 11) Badanie formuł empirycznych. Akad. Nauk. Techn., Lwów, 1928; 12) Jeden ze sposobów zastosowania rachunku wyrównawczego do aerotriangulacji lotniczej. Książka pamiątkowa II Państw. Gimn. we Lwowie, Lwów, 1930; 13) Problem połączenia sieci triangulacyjnych większego kontynentu. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931; 14) Przyczynek do tyczenia łuków metodą biegunową. Książka Pamiątkowa prof. Thulliego, Lwów, 1932; 15) Triangulierung ohne Winkelmessung. Referat na VI Zjeździe Geodezyjnego Komitetu Bałtyckiego w czerwcu 1932 w Warszawie; 16) Triangulacja bez pomiarów kątowych. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1932; 17) Beitrag zum Problem der Verbindung mehrerer selbstständig für sich berechneten Triangulierungssysteme. Praca wygłoszona na IV Zjeździe Geodezyjnego Komitetu Bałtyckiego 1932. Helsinki, 1933; 18) Teoria optyczna lunety z soczewką ogniskującą jako odległownicy. Przegląd Mierniczy, Warszawa, 1933; 19) Przestrzenne wcinanie wstecz mierniczą kamerą lotniczą, sprowadzone do zagadnienia przecięcia ostrosłupa wedle trójkąta o danym kształcie. Praca wygłoszona w Towarzystwie Naukowym we Lwowie; 20) Przyczynek do obserwacji kątów we wszystkich kombinacjach (Schreibera). Wiadomości Służby Geograficznej, Warszawa, 1933; 21) Orientacja azymutalna sieci triangulacyjnej bez pomiarów kątowych z uwzględnieniem warunków La-

place'a. Lwów, Czasopismo Techniczne, 1934; 22) Die Anwendung der Interferenz der Lichtwellen zur Bestimmung der Gestalt des Geoids — der mehrfache Interferometer. Akad. Nauk Techn., Warszawa, 1935; 23) Właściwe oblicze rachunku wyrównawczego. Praca wygłoszona w Tow. Nauk. we Lwowie, 1934. *II. Oryginalne przyczynki naukowe wydane po raz drugi i w innych językach.* 1) Graphische Ausgleichung der vermittelnden, bedingten und anderen mehr komplizierten Beobachtungen... Österr. Zeitschr. f. Vermessungswesen, 1910; 2) Compensation des chaînes fermées. Bulletin Géodésique, 1925; 3) Nouvelle méthode de compensation des chaînes fermées. Bulletin Géodésique, 1928; 4) Das Problem der Verbindung mehrerer selbständig für sich berechneten Triangulierungssysteme eines grösseren Kontinents. Zeitschrift für Vermessungswesen, Berlin, 1931. *III. Podręczniki.* 1) Rachunek wyrównawczy wedle metody najmniejszych kwadratów oraz jego zastosowania przy rozmierzaniu kraju. Lwów, Warszawa, 1923; 2) Miernictwo, część II. Podręcznik inżynierski prof. Bryły, Lwów, Warszawa, 1926; 3) Rachunek wyrównawczy. Podręcznik inżynierski prof. Bryły, Lwów, Warszawa, 1926; 4) Geodezja (Miernictwo). Przygotowane do druku; 5) Fotogrametria lotnicza czyli aerofotogrametria. Podręcznik inżynierski prof. Bryły, Lwów, Warszawa, 1936. *IV. Artykuły nie mające charakteru oryginalnych przyczynków naukowych, referaty, odczyty, nekrologi i t. p.* 1) Kurze praktische Geometrie (Vermessungskunde)... von Pollack. Recenzja w Österr. Zeitschr. f. Vermessungswesen, 1915; 2) O rozmierzaniu kraju. Przyroda i Technika, Warszawa, 1924; 3) Rapport sur les progrès de géodésie en Pologne (1924—1927). Polska Akad. Umiej., Kraków, 1927. (Sprawozdanie); 4) Oddział Mierniczy Wydziału Inżynierii lądowej i wodnej Politechniki Lwowskiej. Przegląd Mierniczy, Warszawa, 1928; 5) Die Photogrammetrischen Arbeiten in Polen. Sprawozdanie na Kongresie Fotogrametrycznym w Berlinie 1926 r.; 6) Rapport sur les progrès de géodésie en Pologne (1927—1930). Sprawozdanie na Kongresie w Sztokholmie, 1930; 7) W siedemdziesiątą rocznicę urodzin prof. dra Edwarda Doleżala. Przegląd Mierniczy, Warszawa, 1932; 8) Prace triangulacyjne w Polsce w latach 1928—1931. Referat na IV Zjeździe Geod. Komitetu Bałtyckiego, 1932; 9) Prace triangulacyjne w Polsce w latach 1930—1933. Referat na Międzyn. Kongresie Unii Geodez.-Geofiz. w Lizbonie, 1933; 10) Referat w Komisji szkolnictwa fotogrametrycznego na Kongresie Fotogrametrycznym w Paryżu, 1934; 11) Fale świetlne na usługach miernictwa. Odczyt we Lwowie, 1935.

Adam Joachim Vetulani urodził się 20 marca 1901 r. w Sanoku (woj. lwowskie). Studia gimnazjalne odbywał w Sanoku, Wiedniu i w Krakowie; zapisany w r. 1919 na Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, ukończył studia uniwersyteckie w r. 1924, stopień doktora praw uzyskał w r. 1925. W r. 1924 wstąpił do służby sądowej w charakterze aplikanta sędziowskiego w Sądzie Okręgowym w Krakowie. W r. 1925

otrzymał stypendium Rządu Polskiego na studia zagraniczne i wyjechał do Strasburga i Paryża. W Strasburgu oddał się badaniom nad prawem kanonicznym pod kierunkiem prof. Ernesta Champeaux. Po powrocie do kraju w grudniu 1926 r. kontynuował swe prace nad historią prawa polskiego pod kierunkiem prof. St. Kutrzeby. W marcu 1928 r. habilitował się z zakresu historii dawnego prawa polskiego na Wydziale prawnym Uniwersytetu Jagiellońskiego i w tym samym roku został mianowany zastępcą profesora prawa kościelnego na tymże Wydziale. W r. 1933 został mianowany profesorem nadzwyczajnym tegoż przedmiotu na Wydziale prawnym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Od r. 1926 jest członkiem Société d'Histoire du Droit w Paryżu, zaś od r. 1932—współpracownikiem Komisji Historycznej Polskiej Akademii Umiejętności.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Nagana sądowa w dawnym prawie polskim. Uwagi spowodu pracy dra J. Rafacza. Czasopismo Prawnicze i Ekonomiczne, r. XXI, Nr 7—9, Kraków, 1923; 2) Zastępstwo procesowe w Polsce przed Statutami Kazimierza W. Pamiętnik Hist.-prawny, t. I, zeszyt 4, Lwów, 1925; 3) Pozew sądowy w średniowiecznym procesie polskim. Rozpr. Pol. Akad. Um. Wydz. Hist.-filoz., t. 65, Kraków, 1925; 4) Le Grand Chapitre de Strasbourg des origines à la fin du XIII-e siècle. Collection d'études sur l'histoire du droit et des institutions de l'Alsace, II, Strasbourg, 1927; 5) Artykuły sądowe. Studium z historii źródeł prawa polskiego XV wieku. Pamiętnik Hist.-prawny, t. 4, zeszyt 6, Lwów, 1927; 6) Z dziejów strasburskiej kapituły katedralnej. Pamiętnik trzydziestolecia pracy naukowej P. Dąbkowskiego, Lwów, 1927; 7) Das Lehnsverhältnis des Herzogtums Preussen zu Polen. I Teil: Vom Krakauer Vertrag bis zum Tode Albrechts, des ersten Herzogs von Preussen (1525—1568). Bulletin de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres, Cracovie, 1927; 8) Nowelizacja małżeńskiego prawa osobowego w Królestwie Italii. Czasopismo prawnicze i ekonomiczne, r. XXVII, Kraków, 1929; 9) Lenno pruskie. Studium historyczno-prawne. Nakł. Polskiej Akademii Umiejętności. Praca nagrodzona w r. 1935 przez Komitet Kasy im. Mianowskiego nagrodą im. Adolfa Pawińskiego, fundacji St. Rotwanda i Hipolita Wawelberga, Kraków, 1930; 10) Włoska ustawa o ślubach kościelnych. Themis Polska, t. 5, Warszawa, 1930; 11) Zwierzchnictwo Polski nad ziemiami Prus wschodnich w latach 1466—1568. Pamiętnik V zjazdu historyków polskich, t. II, Warszawa, 1930; 12) (wraz z prof. St. Kutrzebą) Wybór źródeł do historii ustroju i prawa sądowego Polski. Zeszyt II. Spisy prawa zwyczajowego koronnego. Kraków, 1930; 13) Wpływ zasad procesu rzymsko-kanonicznego na polski pozew pisemny w średniowieczu. Przewodnik

Historyczno-prawny, t. II, zeszyt 4, Lwów, 1932; 14) Studja nad tekstami i znaczeniem statutu łączycykiego z r. 1180. Studja nad historją prawa polskiego, t. XIII, zeszyt 3, Lwów, 1932; 15) Études sur la division en distinctions et sur les paleae dans le Décret de Gratien. Bulletin de l'Académie des Sciences et des Lettres, Cracovie, 1932; 16) Über die Distinktioneneinteilung und die Paleae im Dekret Gratians. Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, LIII Band. Kan. Abt. XXII, Weimar, 1933; 17) W sprawie skatalogowania pomników powszechnego prawa kanonicznego i literatury kanonistycznej, zachowanych w bibliotekach polskich. Nauka Polska, t. XVII, Warszawa, 1933; 18) Początki oficjalatu biskupiego w Polsce. Nova Polonia Sacra, Kraków, 1934; 19) Konkordat Stolicy Apostolskiej z Rzeszą Niemiecką. Polityka Narodów, r. III, zeszyt I, Warszawa, 1934; 20) Die Einführung der Offiziale in Polen. Ein Beitrag zur Verbreitungsgeschichte des bischöflichen Offizialats im Mittelalter. Collectanea Theologica. A. XV, Leopoli, 1934; 21) Quibus viis in Poloniam ius Decretalium Gregorii IX penetravit et de huius collectionis saec. XIII in Ecclesia Polonorum receptione et progressu. Schemata relationum Congressus iuridici internationalis. Roma, 1934; 22) Dążenia powojennej polityki konkordatowej. Przegląd Powszechny, Kraków, 1935; 23) Z badań nad prawem rzymskim w dekrecie Gracjana. Czasopismo prawnicze i ekonomiczne, t. XXX, Kraków, 1935; 24) Znaczenie Dekretu Gracjana w badaniach nad autentykami. Sprawozd. z posiedzeń Pol. Ak. Um., Kraków, 1936; 25) Konkordat z Austrią. Przegląd Powszechny, Kraków, 1936; 26) Z badań nad pierwotnym tekstem Dekretu Gracjana. Collectanea Theologica, Lwów, 1936; 27) Études sur les authentiques. Bull. de l'Acad. Pol. des Sciences et des Lettres, Cracovie, 1936; 28) O sposobie powoływania się na przepisy prawa rzymskiego i kanonicznego w późniejszym średniowieczu. Kwartalnik Historyczny, r. L., Lwów, 1936; 29) Une suite d'études pour servir à l'histoire du Décret de Gratien. Revue historique de droit français et étranger. 4-e Série 15-e Année, Paris, 1936; 30) La pénétration du droit des Décrétales dans l'Église polonaise au XIII-e siècle. Roma, 1936; 31) Bénéfices en Pologne. Dictionnaire de droit canonique, Paris, 1936. Ponadto recenzje, polemiki, nekrologi.

A n a n i a s z Z a j ą c z k o w s k i urodził się 12 listopada 1903 r. w Wilnie. Studia wyższe odbył w Krakowie, gdzie na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1925/29 studiował filologię Wschodu Muzułmańskiego i w r. 1929 uzyskał stopień doktora filozofii na podstawie dysertacji: „Sufiksy imienne i czasownikowe w języku zachodnio-karaimskim”. W r. 1929/30, jako stypendysta Rządu Polskiego, przebywał na studiach z zakresu turkologii w Berlinie, latem r. 1931—w Paryżu, zaś od listopada 1930 r. do maja 1931 r. odbył swą pierwszą podróż naukową do Turcji, gdzie m. inn. pracował w Instytucie Turkologicznym Uni-

wersytetu Konstantynopolitańskiego oraz w zbiorach rękopisów wschodnich w Stambule, Brusie i Konii, gromadząc materiały do badań nad piśmiennictwem starotureckim z XIV — XV w. W roku 1933 habilitował się na Uniwersytecie Warszawskim, jako docent filologii ludów tureckich, wykładając jednocześnie w charakterze lektora języka tureckiego. Od 1 stycznia 1934 r. objął zastępstwo na katedrze turkologii, zaś 26 VII 1935 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym turkologii na Uniw. J. Piłsudskiego w Warszawie. W r. 1934 i 1936 odbył drugą i trzecią podróż do Turcji, biorąc udział w Tureckich Zjazdach Językoznawczych. Jest członkiem Komisji Orientalistycznej P. A. U., członkiem czynnym Pol. Tow. Oriental. i in., kuratorem Biblioteki Islamistycznej, redaktorem naczelnym „Myśli Karańskiej”.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Krótki wykład gramatyki języka zachodnio-karańskiego. Łuck, 1931; 2) Sufiksy imienne i czasownikowe w języku zachodnio-karańskim, morfologia języków tureckich. P. A. U., Kraków, 1932; 3) Studia nad językiem staroosmańskim, I wybrane ustępy z anatolijsko-tureckiego przekładu Kalili i Dimny. P. A. U., Kraków, 1934; 4) Études sur la langue vieille-osmanlie, II Chapitres choisis de la traduction du Qoran. P. A. U., Kraków, 1936; *Ważniejsze rozprawy i artykuły: W czasop. „Myśl Karańska”, Wilno:* 5) Literatura karańska, 1926; 6) „Pieśni” Kobeckiego—poetyka Karańska, 1928; 7) Wróżby z drgania części ciała, 1929; 8) Unikanie wyrażeń antropomorficznych w przekładach karańskich Biblii, 1929; 9) Opis podróży do Ziemi Św. z r. 1785, 1930; 10) Z dziejów literatury wróżbiarskiej, 1935; *w Roczniku Orientalistycznym:* 11) Przekłady Trenów Jeremiasza w narzeczu trocko-karańskim, 1934; 12) List turecki Sulejmana I do Zygmunta Augusta w ówczesnej transkrypcji z r. 1551, 1936; *w różnych czasopismach:* 13) Turecka wersja bajki ezopowej o żonie i śmierci. Pamiętnik Liter., 1932; 14) O potrzebie studiów turkologicznych dla historii kultury. Język Polski, 1934; 15) Karaimi na Wołyniu, pochodzenie i dzieje. Rocznik Wołyński, 1934; 16) Elementy tureckie na ziemiach polskich. Rocznik Tatarski, 1935; 17) O zapożyczeniach wschodnich w języku polskim. Poradnik Językowy, 1936; 18) Turecki Kongres Językowy — Kurułtaj. Przegląd Współczesny, 1936. Poza tym ogłosił kilkadziesiąt artykułów popularnych, krótszych notatek i recenzji.

C z e s ł a w Z n a m i e r o w s k i urodził się w Warszawie 8 maja 1888 roku; po ukończeniu w r. 1904 Warszawskiej Szkoły Realnej i otrzymaniu matury klasycznej studiował filo-

zofię i nauki społeczne na uniwersytetach w Lipsku, Petersburgu, Berlinie i Monachium. Dyplom doktora filozofii otrzymał w Bazylei w roku 1912 na podstawie pracy p. t. „Wahrheitsbegriff im Pragmatismus“. W r. 1922 otrzymał doktorat praw na Uniwersytecie Poznańskim na podstawie pracy p. t.: „Psychologizacyjna teoria prawa“. W tymże roku 1922 objął, jako zastępca profesora, wykłady teorii prawa na Uniwersytecie Poznańskim. W latach 1914 — 1922 był nauczycielem szkół średnich w Warszawie, a w ciągu roku 1918 prowadził sekretariat Warszawskiego Instytutu Filozoficznego i Przeglądu Filozoficznego. W r. 1924 otrzymał veniam legendi na Uniwersytecie Poznańskim na podstawie pracy p. t.: „Podstawowe pojęcia teorii prawa“ i w tymże roku mianowany został profesorem nadzwyczajnym teorii i filozofii prawa. W r. 1935 został profesorem zwyczajnym tegoż przedmiotu. Od r. 1916 aż do rozwiązania Warszawskiego Instytutu Filozoficznego był członkiem tego Instytutu. Od r. 1932 jest członkiem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, zaś od r. 1932 — członkiem Institut International de Philosophie du Droit et de Sociologie Juridique.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Wahrheitsbegriff im Pragmatismus, 1912; 2) Iluzjonistyczna teoria religii. Przgl. Filoz., 1915; 3) Metafizyka społeczności. Przgl. Filoz., 1915; 4) O przedmiocie i fakcie społecznym. Przgl. Filoz., 1921; 5) Psychologizacyjna teoria prawa. Przgl. Filoz., 1922; 6) Stanowisko teorii poznania pośród nauk filozoficznych. Przegląd Warszawski, 1923; 7) Podstawowe pojęcia teorii prawa. Poznań, 1924; 8) Realizm teorii prawa. Poznań, 1925; 9) Socjologia a psychologia społeczna. Przgl. Społeczny, 1926; 10) O konserwatyźmie i konserwatystach. Przgl. Współczesny, 1927; 11) Elita i demokracja. Przgl. Współczesny, 1928; 12) Poglądy społeczne Russela. Pamiętnik Warszawski, 1929; 13) O normie i układzie norm. Ruch Prawniczy, 1929; 14) Moc i rozkaz. Przegląd Socjologiczny, 1930; 15) Prolegomena do nauki o państwie. Warszawa, 1930; 16) O reformie studiów prawniczych. Przegląd Współczesny, 1933; 17) Kilka uwag o prawie zabudowy. Poznań, 1933; 18) Społeczna funkcja szkoły. Ruch Pedagogiczny, 1934; 19) Wiadomości elementarne o państwie. Warszawa, 1934; 20) Konstytucja styczniowa. Warszawa, 1935. *Tłumaczenia*: 1) Titchner, Zarys psychologii; 2) Jevons, Logika; 3) Moore G., Zasady etyki; 4) Marshall, Ekonomika; 5) Stout, Zarys psychologii; 6) Radbruch, Wstęp do prawoznawstwa; 7) Höffding, Filozofia religii (4 część). *Analizy krytyczne i recenzje* umiesz-

czał w Przeglądzie Filozoficznym, Ruchu Filozoficznym, Ruchu Prawniczym i Socjologicznym, Czasopiśmie Prawniczym i Ekonomicznym, Przeglądzie Warszawskim, Pamiętniku Warszawskim.

Florian Witold Znaniecki urodził się 15 stycznia 1882 r. w Świątnikach, pow. włocławski. Studiował filozofię i nauki społeczne na uniwersytetach w Warszawie, Genewie, Zurychu, Paryżu i Krakowie. Uzyskał doktorat filozofii w Krakowie w r. 1910. Od r. 1911 do 1914 był dyrektorem Tow. Opieki nad Wychodźcami w Warszawie i prowadził badania nad wychodźstwem. Był członkiem-założycielem Warszawskiego Instytutu Filozoficznego. W połowie r. 1914 wyjechał do Chicago, aby współpracować z Williamem J. Thomasem w badaniach nad imigrantami dla fundacji H. Culver. Od r. 1917 do 1919 był wykładowcą w Uniwersytecie Chicagoskim. W r. 1919 rozpoczął badania nad amerykanizacją obcych narodowości dla Carnegie Corporation. W marcu 1920 r. powołany został na Uniwersytet Poznański, jako profesor nadzwyczajny filozofii; w jesieni tegoż roku katedrę tę zmieniono na katedrę socjologii i filozofii kultury. Mianowany profesorem zwyczajnym od października 1921 r. W tymże roku założył Polski Instytut Socjologiczny, którego jest dotychczas dyrektorem. W r. 1931 był powołany jako t. zw. „Visiting professor“ do Columbia University w New Yorku, gdzie wykładał przez dwa lata, prowadząc jednocześnie z ramienia Teachers College badania nad procesami wychowawczymi w Stanach Zjednoczonych. Jest członkiem zwyczajnym Komisji Nauk Społecznych Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu oraz Institut International de Sociologie, członkiem-korespondentem Deutsche Gesellschaft für Soziologie, Czechosłowackiej Akademii Rolniczej oraz Towarzystwa Socjologicznego im. Masaryka. W r. 1934 odznaczony krzyżem komandorskim orderu Polski Odrodzonej.

Ogłosił drukiem następujące prace:

A. Prace w formie książkowej: 1) Zagadnienie wartości w filozofii. Warszawa, 1910; 2) Humanizm i poznanie. Warszawa, 1912; 3) Cultural Reality. Chicago, 1919; 4) Upadek cywilizacji zachodniej. Poznań, 1921; 5) Wstęp do socjologii. Poznań, 1922; 6) The Laws of Social Psychology. Poznań—Chicago, 1925; 7) Socjologia wychowania. Tom I, Warszawa, 1928;

tom II, Warszawa, 1930; 8) Miasto w świadomości jego obywateli. Poznań, 1931; 9) *The Method of Sociology*. New York, 1934; 10) Ludzie terażniejsi a cywilizacja przyszłości. Lwów, 1934; 11) *Social Actions*. Poznań—New York, 1936; 12) (wspólnie z Williamem I. Thomasem) *The Polish Peasant in Europe and America*. *B. Rozprawy i artykuły w czasopismach naukowych i wydawnictwach zbiorowych*: 1) Etyka filozoficzna i nauka o wartościach moralnych. *Przegląd Filozoficzny*, 1909; 2) *Myśl i rzeczywistość*. Tamże, 1911; 3) *Elementy rzeczywistości praktycznej*. Tamże, 1912; 4) *Znaczenie rozwoju świata i człowieka*. „Świat i człowiek”, t. IV, Warszawa, 1913; 5) *Formy i zasady twórczości moralnej*. *Przegląd Filozoficzny*, 1914; 6) *The Principle of Relativity and Philosophical Absolutism*. *Philosophical Review*, 1915; 7) *Przedmiot i zadania nauki o wiedzy*. *Nauka Polska*, Warszawa, 1924; 8) *The Object—Matter of Sociology*. *Amer. Journal of Sociology*, 1927; 9) *Prąd socjologiczny w filozofii nowoczesnej*. *Księga pam. ku czci W. Heinricha*, Kraków, 1927; 10) *Über die Sammlung und Verwertung des Soziologischen Materials*. *Ztschr. f. Völkerpsychologie und Soziologie*, 1927; 11) *Zadania syntezy filozoficznej*. *Przegląd Filozoficzny*, 1927; 12) *Social Research in Criminology*. *Journal for Sociology and Social Research*, 1928; 13) *The Sexual Relation as a Social Relation and Some of its Changes*. *Verhandl. d. I. Intern. Kongr. für Sexualforschung*, Berlin, 1928; 14) *Początki myśli socjologicznej*. *Ruch Prawniczy, Ekon. i Socjologiczny*, 1928; 15) *O szczeblach rozwoju społecznego*. Tamże, 1930; 16) *Group crises produced by voluntary undertaking*. *Ks. zbior. ku czci W. I. Thomasa p. t. Social Attitudes*. New York, 1930; 17) *Studia nad antagonizmem do obcych*. *Przegląd Socjologiczny*, 1930/31; 18) *Education and Self-Education in modern societies*. *Amer. Journal of Sociology*, 1931; 19) *The Analysis of social processes*. *Publications of the Sociol. Society of America*, 1932; 20) *Persönliche Erziehung und Soziale Kultur*. *Kölner Vierteljahrshäfte f. Soziologie*, 1934; 21) *Teorie sobkostwa i towarzyskości*. *Przegląd Socjologiczny*, 1935. Prócz tego opublikował kilka artykułów sprawozdawczych i programowych w czasopismach naukowych, oraz kilkanaście artykułów socjologicznych w czasopismach popularnych polskich i amerykańskich.

IV.

Wydawnictwa.

W okresie sprawozdawczym ukazały się następujące wydawnictwa Towarzystwa Naukowego Warszawskiego:

Acta Biologiae Experimentalis.

Tom X, str. 386 zawiera prace: N. Balzama, T. Baranowskiego, Z. Bartosiewicza, K. Białaszewicza, E. J. Bieńka, F. Bondera, H. Fiszla, F. Goebła, S. Gubermanówny, H. Kałuskiej, J. Konorskiego, L. Lubińskiej, S. Millera, J. M. Müllera, H. Rosenberga, A. Sławińskiego, Cz. Szczepańskiego, M. Schul-